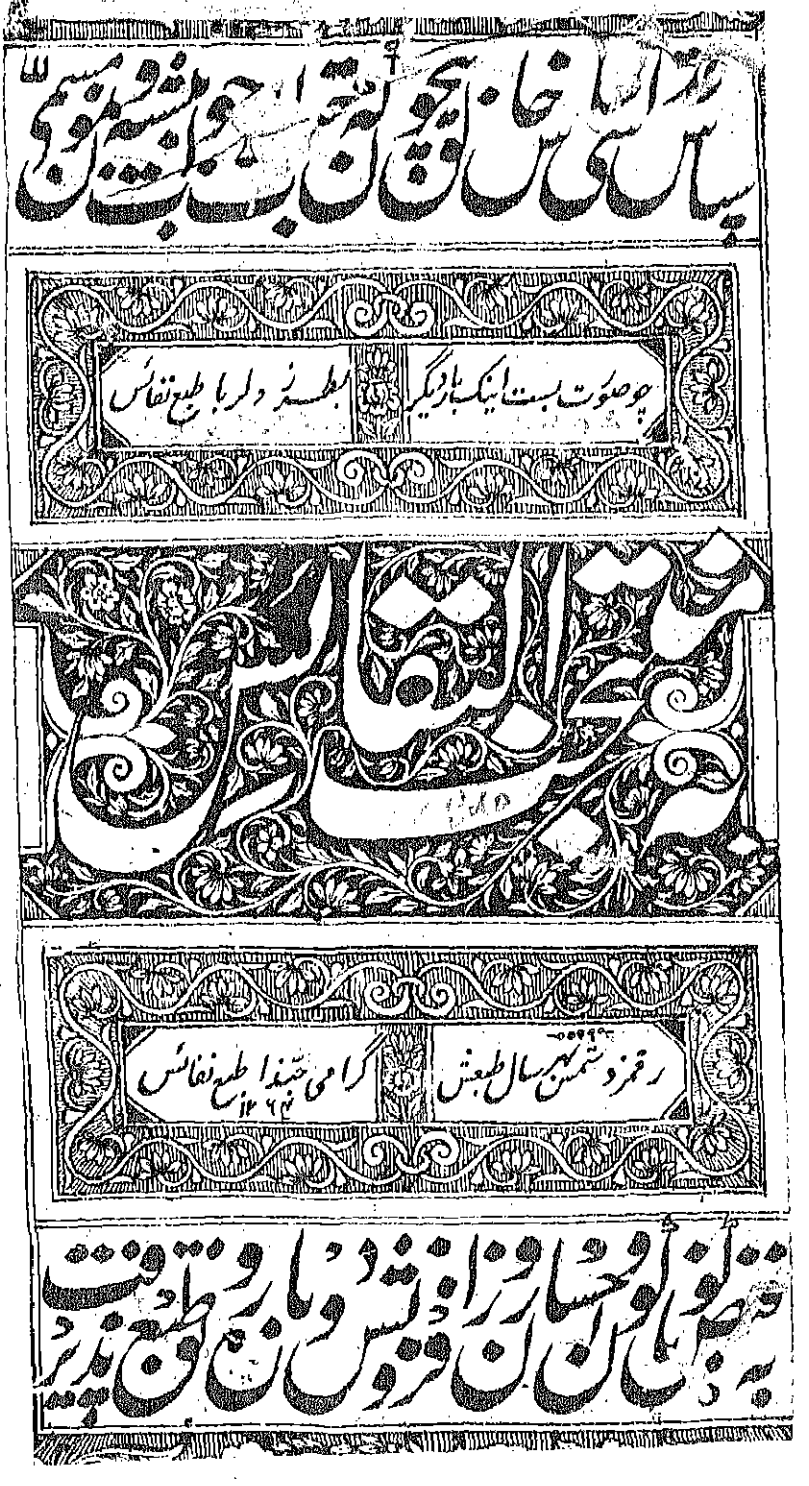

M.A.LIBRARY, A.M.U.
PE15083

بسم الله الرحمن الرحيم

حمده ترین کلامیکه عند التقریر موید فضلای نامدار و ا.ا. ضاحلا... شایا

حمد حمیدیست که از بحور جواهر الحروف تنایش خلعت مکلل ص... سام الصاحا

رسیده و زیبا ترین پایه که اسماعش مفتاح کنز سعادت و مصباح فانوس

رشادت عطا فرماید لفت محمودیست که ذاتش منتخب کتاب رسالت منتخب

و دیوان نبوت واقع گردیده **امّا بعد** به ضمائر اقتدار

نضائر طالبان حق شناس و دشن تراز شورش سمت الراس باد که

هر گاه اشکال عجیبه و اجناس غریبه از صنادیق

زینب و کاکین اعلان می شوند صاحدان مصا

[illegible] نسب

و غارت کف افسوس مالین فتیلهٔ نقب سرقت می افروزند حتی که این معنی

در متاع کثیر الانتفاع علم و هنر که کرمی هنگامهٔ انتظام امور جزوی و کلی بدان

منوط و مربوط است راه یافت چنانچه هریک از ناآشنایان طرز معانی بیگانه و با

مضامین بیگانه براه ناهموار سرقه مضمون اشعار خواه بهمان الفاظ و خواه

به تبدیل بعض شتافت فاما معشوقه کتابی که سرتا پا بعلت سرقه گرفتار باشد

بنظر نرسیده و شاهد نسخه که از فرق تا قدم حلیهٔ دزدی پوشیده باشد جلوه گر

[illegible] از بعقا[illegible] وین نفس النفائس که چنان جواهر الفاظ کتاب مشکین

ترجمهٔ لغات اردوی هندو [illegible] و فارسی واندکی ترکی از تصانیف لطیف ابلغ بلغای دهر افصح فصحای عصر

مولوی اوحدالدین احمد بلگرامی قدس سره

السامی ست باوجود احاطهٔ ضیای بیضای شمس دزدین و تتبع

ثبت مضمونش **مصدر عه** چه دلاور ست

داغ دارد مصداق حال و گردین از انجا که حواس

ل ناقصهٔ خود صریح ست که مجتمع نمی باشند

بساکو ہرا [illegible]

این چنین [illegible] بمیال

تشنیع خلائق بشاہ راہی کہ منظور طرز انتخاب باشد گریخت بمال

چون اکثر خاص و عام ازان کتاب ممتنع الجواب کمین مقتنیم

حقیر مجیب علی رام پوری آزاد پیش ازین در طبع

جامع مکارم اخلاق و منبع محاسن اشفاق محمد مصطفی خان

حرسہ اللہ عن نوائب الزمان مطبوع کنندہ چون بود تا حال کی خبر

ہستند و دامن حال از لآلی شوق تحقیق مالا مال داشتہ از لفظ

ظاہری تہید ستند لہذا خاکسار بعد ازالہ اغلاط صریحہ نسخہ الفش ناشر

مستقیم الفائس کہ از ایصال [illegible] جداو نقصان

فرق سارق و بدخواہ شاہد سال ہجری جلوہ نماست قرار

داد و در عہد تقدس مہد خدام گردون احتشام حضرت شہنشاہ

گیتی پناہ ابو الظفر مصلح الدین ثریا جاہ سلطان عادل

خاقان زمان محمد امجد علی شاہ پادشاہ خلد اللہ ملکہ و سلطانہ

و افاض علی العالمین برہ و احسانہ طبع کنانید ابواب اجادہ

گیرد بروی طالبان گشاد و اللہ ولی التوفیق و بیدہ ازمۃ التحقیق

باب الف عمدہ بابای موحدہ

اردو	فارسی	عربی
آبخورا	آبخور	کوب وکوزہ
آبریز	آبریز بمعنی خشت آب	مصب الماء
آپس	خویش وخویشاوند وباہم	قرابۃ وقیما بینہ الاحباب
آتا	آرد	طحن
آتا آتھ آٹھ ہونا	بسیار گفتن	الدمع دبابعۃ
آج	امروز	الیوم
آدھا	نیم ونیمہ	نصف
آرائش	کاغذ رنگ باغ	×
آرا	آرہ	منشار
آڑ	پردہ	حجر وحجاب وستر
آزمایش		خبرت بکسر اول
		تشہیر

اردو	فارسی	عربی
آبرو	آبرو	عرض
آبنوس	آبنوس	ابنوس
اپنی ماری اپنی چلای	خویشتن فریاد میکند	ان فلانا یصرخ
آٹھ	ہشت	ثمان وثمانیۃ
آٹھوان	ہشتم وہشتمین	ثامن
آختا	افسردہ خاکستر	نضیج
آدھا سیسی		شقیقۃ
آرسی		مراۃ
آراچلانا	آرہ کشیدن	نشر
آرا	آرب	قرب
آزمانا	آزمودن	اختبار وتجربۃ
آشین	آشین	کم ورمن
آسرا	امید وچشم داشت	رجا وامل

ه ف	ع ف	ه ف	ه ف
آسان	آسان	سهل و هیّن	آسائش
آس پاس	گرداگرد	حوّل	
آسمانی تیر	تیر هوائی	سهم عائر	آسمان و سپهر و چرخ
آفتابه آفتاده	آفتابه و آفاده	مطهرة و وضوءه	آسیب
آگ بجهانا	سرکردن آتش	اخماد و اطفاء	آگ
آگ کا ڈهاوه بانا	آتش بخار کشتر نبیذ	دفن النار في الرماد	آگ بانا
آگ لگنا	آتش گرفتن و افتادن	وقوع حریق	آگ لگانا
آگره و آگ	+	عشر	آگے
آلو بخارا	آلو بخارا	اجاص	آنا
آنا جانا	آمد و رفت	تردد	آنب و آم
آندهی	تند باد	ریح و زوبعة	آندهی و تهنا
آنسو	اشک و شرشک	دمع و دموع	آنسو بهنا
آنسو پونچهنا	پاک کردن اشک	اسبال	آنکڑا
آنکس	گچگ	مقلة	آنکه
آنکه پهرکنا	پریدن چشم	اختلاج العین	آنکه پهوڑنا

ه ف	ه ف
آسائش	آسیب
آسمان و سپهر و چرخ	آسمان و سماء و فلک و چرخ و چنبر
پژمرده و کوفته و دو توزده و کوفته	آسیب و ذی جنة
آتش و آذر	آگ و نار و ضرمة و شواظ
آتش بخار کشتر و نبیذ و انگبین	آگ بانا و طبخ
آتش زدن	آگ لگانا و احراق
آمدن بر آتش بردن	آگ لینا
پیش رو در رو	آگے و قدام و قبالة و بمقابلة
آمدن	آنا و مجیء و اتیان
انبه و لغرک	آنب و آم
باد تند بر خاستن	آندهی و تهنا
روان شدن اشک	آنسو بهنا
آهن سرد کوفته	آنکڑا و عقفاء
چشم و دیده	آنکه و عین
چشم کور کردن	آنکه پهوڑنا و فقء

ا	ف	غ	ا	ف	غ
آنگه دکھانا	چشم نمودن،	زنهار کار حماقت	آنکه مارنا	چشمک زدن	غمز
آنکه مچولا	سرمامک و چشم بندک	+	آنکه موندنا و بند کرنا	چشم بستن	تغمیض و اغماض
آنکه نیچی کرنا	چشم فرو کردن	غض ۱۲ مرد و بجمعه	آنولا معروف ۱۲	آملج سرد و خشک ۱۲	آملج
آواز ۲	آواز دادن آوا دہانا۔	صوت و صدا	آواز مارنا اور مینه جانا	آواز کردن ۱۲	صوت و بکاء و صیاح
آوا معروف ۱۲	آوه و خروش و دہاش		آہٹ	شکیب و شکیبه و شکیبو	حس و حسیس و حسیسی و حس

باب الف مقصورہ یا موحدہ

ا	ف	غ	ا	ف	غ
ابابیل ۴	پرستوک و پرستوک		اُبال	سرجوش کف و بک	زبد و طفاحه
ابرک	ستاره زمین	طلق معرب ۱۲	اُبره ۶	ابره	ظهاره
اُبٹنا	مزه گردیدن طعام	تسنه ۵	اُبکائی	بهم آمدن دل	تهوع
اُبلنا	جوشیدن آب و بک	غلیان و ۵ جوشش	اُپلا	پاچک و عوشاک و	خثی اخاریج
اُپلی جلانا	پاچک سوختن	اختناء	اُپنا ہی	از خود رست و از ہست	مضمضه
اُتار	نشیب ضد فراز	صبب	اُتارا	گذرگاه آب و فرود آمدن	معبر و منزال
اُتارنا	فرود آوردن کسی را بمکان	انزال	اِترانا	خودنمائی	نکر و کبر و مرح و مخیلا
اُترسون	پیشین فردا پس فردا و پیشتر پریروز	لغد و بعد غد و قبل یوم قبل	اُترنا	فرود آمدن از و از در گذشتن	نزول و عبور
اُترنگ ۱۱	کرارا	ساکف،	اُتر ہری	باد شمال و شمالی و بالا	شمال و ۱۲ میسم و لشمع

اتو و اتو	ایضاً	×
اتھلا	پیالہ بی تہ	تحراسہ و دھڑو و ڈھاکا
اتھل	انداز چیزے	قیاس و تخمین
اتھیرن	چنگلو کرنا	استماع السلیم
اتھاڑنا	ویران کردن	تخریب و اخراب
اتھڑ جانا	ویران شدن و درگر دیدن	خراب
اتجلا	سپید	ابیض
اتسو	تخم گرفس	بزرالکرفس
اتیالا	روشنی و فروغ	ضوء و ضیاء و نور
اچار	اچار و آچار	عُقَّل
اچانک پکڑنا		اختلاس
اچکا	بردار و بدمعاش	مختلس و خباس
اچھا	خوش و خوب و آرے	حسن و زین و نعم و بلی
اچھل جانا	برجستن	وثوب
اچھوتی	پشت	حرشفہ

اتوار	یکشنبہ	یوم الاحد
اٹالا	بارخانہ و درخت خانہ	قمار و آنات
اٹھادینا	برخیزانیدن	ازعاج
اجاڑ	ویران	خراب و خربہ
اجارہ	بمزد دادن خانہ و غیرہ	اجارۃ
اجگر	گران	اثقل
اجلائی	سپیدی	بیاض
اجوائن	زنیان یا نخواہ	بزرالانیسون و لثم الساسانی
اچیرن	ہیضہ زدن و تخمہ کشیدن	تخمۃ و ہیضۃ
اچانک	ناگہان و یکبارگی	بغتۃ و مفاجاۃ
اچٹ جانا	چشم بر ہم زدن	نبوۃ
اچکے لیجانا	دربردن	تخلف و اختطاف
اچٹا ہونا	بدشدن	بکرہ
اچھو ہونا	دکھیدن	غص
اخروٹ	چار مغز و گردگان	جوز

Handwritten Persian marginalia and boilerplate text surrounding the table.

اُدا	اداوآن نماز	ادا کرنا	ادا کردن	تا بدیکه قضا نشود ادا بنماید
آدبدانا	دستاچه شدن	اضطراب واضطرار	ادبک	ترسیدن
اُدھار	وام و بیاعت	وام دادن	اُدھار دینا	اقراض
اُدھار لینا	وام کردن	اقتراض	اُدھار ماگنا	وام خواستن
آدہ			آدہ گلا	نیم نام
آدہیر	میانه سال	عوان	آدہیڑ	
آڈا	آدہ ۱۶	موقعه	آڈا	
ارگجا	پرنگنه	خلق و غالیچه		
آرنڈ	بید انجیر	خروع	آرنڈ	
آرد سے		قلقاس گرم و خشک	آرد سے	
آرہر	دشمر و شاطل	دُرہم	آرہر	
اڑانا			اڑانا	
اُڑنا	پرندن	اطیار	اُڑنا	پریدن پرواز کردن
اڑنگا			اڑنگا	پای پیچک نهادن
اڑیل	کہ گیر	حرون	اڑیل	کہ گیر
اڑدارڑ	+	ظفر	اڑدارڑ	

ف	ف	ف
ازار بند	شلوار بند و بند تنبان	تکّہ و تنکّہ
اژدہا	اژدہا و اژدر	تنین
آسیا نا	کاہ خرمن بیاد دادن	تذریۃ
اسپند	سپند و اسپندان	حرمل
آستر	آستر و آستر	بطانۃ
اشارا	اشارہ	غمز و غمزہ و ایماء و ایماض
افلاس	درویشی و مفلسی	فقر و فاقۃ و خصاصۃ
اکتانا	دل گرفتن	ملال و ضجر
اکڑنا	بزعم و پیچیدن و نازیدن	تبختر و عجب
اکرو	خمیدہ و غنچہ شدن	قوقصاء
اکھاڑا	جرک	مصرع
اکھیڑنا	برکندن و برکشیدن	قلع و قمع و تقلیع و اقلاع
اگارنا		حسما
اگر	اگر کرم خشک	عود و عطر و منداں
اگل پڑنا		انداق

ف	ف	ف
ازار بند والا	ازار بند و ازار کردن	استنکاک
اژدہا	ہفتپیش	صفصف
اسپغول	اسپغول و بزرگ	بذر قطونا
اسمانی	آسمون	معلمۃ
استرا	استرہ و استرہ کشیدن	مواسی
افطاری	روزہ کشا	فطور و فطور
افیون و افیم	مہیا بفاتح اول و ثانی	افیون
اگڑا	شیخیدہ	مستکبر
اگڑی چلنا	سینہ را کشیدہ دست چپ بران فتن	شمر و رمل
اگونی	دوشاب ملی	وسخام
اگہری رسی	سن یکتاہ	حبل و تحبیل
اگاڑی		طوال و شکیل
اگال	آکال	بلاعۃ
اگلا	پیشین و پیشینہ	سابق و سالف
اگلنا	بیرون انداختن	قذف

ف

اگنا	روئیدن سبزہ وغیرہ	نبت
اگوانی	پیشوائی کردن	استقبال
الاؤ	الاؤ	حریق النار
آلتا	بارگونہ سرخ	مقانب معکوس
آلتا سوداگر	الیس و فروشندہ	تسلد
الف ہونا	پیچیدہ شدن	قصور و استرخاء و شباب
انگیٹھی	ستے و کاہلی و سستی	کسل و وضاعۃ
آلوپ انجن	سرمہ نخودا	کحل الحناء
امام	سرگروہ و مقتدی و گل سبحہ	امام
امانت کینا	ودیعت نہادن	ایداع
آمس	گرمی سخت	علۃ و عکۃ و عکاک و عکاک و عکیک
آناس	نیار خربز	خیار شنبر
انار بیدانہ	〃	شکناء

اگن چڑیا	سمندر	سمندل
اگوانا	رہبر	شکبعان
الاچی	کرم قاقلہ	اہل و شمائل
آلتا جنا	بارگونہ زدن	بتن
الٹنا پلٹنا	زیر و زبر کردن و تہ و بالا کردن	قلب و تقلیب
الٹی پانی پہونچنا	برقفا گشتن	رجعہ قہقری
آلوزہ	توتک	شبابۃ
آلنی		معلاق
آلو	چغہ	بوم و بومۃ
الیندنا دلانا	فرو فرختن	کب یکب
امام باڑہ	حسینیہ و روضہ ماہ محرم	+
امرت	آبنبن و نیز آب زندگانی	ماء الحیاۃ و عسل
آنکا ڈھکا	باستار و پیتار	+
انار	نار و انار	رمان
انبلی	نبرد و انبلیج	شیہناء

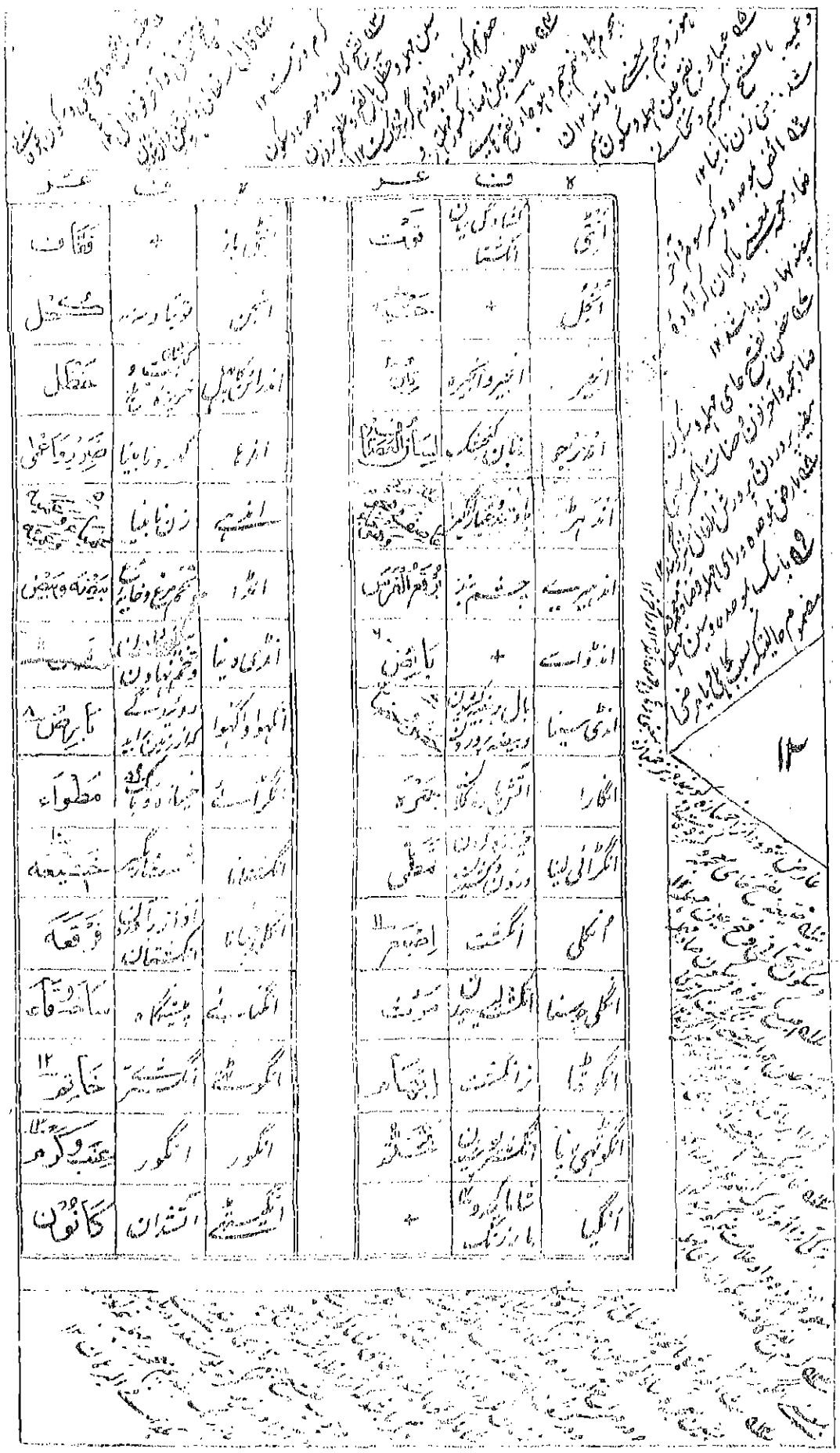

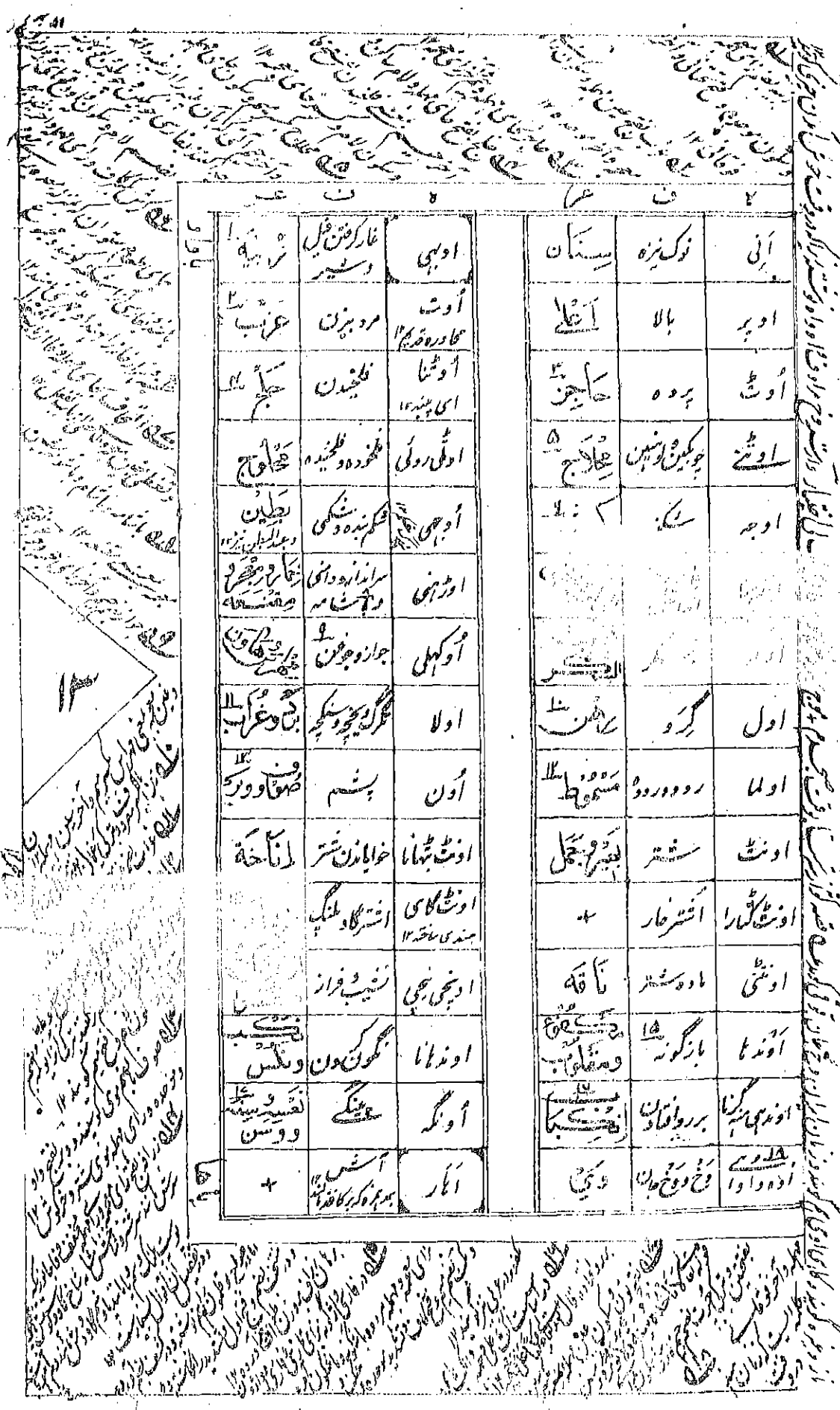

باب موحدہ مع الالف

اَبیر	گاؤ و بان	لبّان و بقّار
اَتیر	نمود نما	مرح و بطر و اشر
اَیڑی	پاشنہ و پاشنہ	عقب
اَیکھونا	یکتا بیسر	وحید و فرد
اَیدا	صبر	صبار
اَیندھن	ہیمذ و ہیشم	حطب

آیاں	فش و بال	عُرف
اَیڑ لگانا	پاشنہ دن و زدن	ضرب بالعقب و رکل
اَیکرنگ	یکرنگ	صمام و مصمت
اَیکمنزلہ و دومنزلہ و سہ منزلہ	خانہ تک شبانہ و دو و شبانہ	ذو طبقۃ و طبقتین
اَینٹ	خشت	لبن و آجر
ایوار	آغل	حظیرۃ

باپ	آباء و والد	آفریدہ گار کریدہ
بابونہ	بابونہ	بابونج و بقلۃ و نقاحۃ
بات بدلنا	زبان برگردیدن و سخن برگردانیدن	تغییر و تبدیل
بانٹ	سنگ ترازو	صنجۃ و المیزان
باجہ	کنجک دان	صاصیۃ و شنانۃ
بادل	ابر و میغ	غمام و سحاب و غیم و رباب
بارانی	بارانی	ممطرۃ و مسادۃ
بارہ بانی	دواہی و شیری	ابزیر و نظار

بابرنگ	برنگ کابلی	+
بات	سخن و گفتگو	کلام و منطوق
باتیں کرنا	سخن گفتن	تکلم و نفوہ
باجرہ	کاورس	جاورس
بادبانیہ	بادبانیہ و کماج	کرسنۃ
بادیا	کاسنی کلان	قنطریون
باربرنگ	بابرنگ و زرنگل	لبان المستملا
بارہ سنگھا	گوزن و غیر	ایل و وعل

بار برداری	بار برداری	حمولة
باڑہ	آب دم تیغ	غرار وحاة وظبة
باڑہ	پرچین دیوار بست	قاشیع
باڑہ	بالیدگی	نمو بنشین و تشدید واو
باڑہ کرجانا	پیچیدن دم شمشیر	تقلل و فلول
بازو	بازو در آدمی	عضادة
بازگیر	بازگیر	مستعید و مستعود
باسی	شبینہ	بائیت
باگ	دوال لگام	عنان
باگ پھیلی کرنا	سبک کردن عنان	ارخاء
باگ موڑنا	عنان پیچیدن	عطف و ثنی
باگھنی	مادہ شیر	اسدة ولبوة
بالا	شیرخوارہ	طفل

باری	ہنگام معین	نوبة
باڑہ	روہ ورستہ	سلة وانبوة وسطر
باڑہ	جوش دریا	مد وطم وتموج
باڑہ کہنا	آب دادن	شعاذ وسان
باڑہیا	فسان کش	شحاذ وسان
بازاری	بازاری و مردم بازار	سوقی
بازو	بال مرغان	جناح
بازوبند	بازوبند	دملوج ودملج
باس	بوی خوش وبد	نشر ونتن
باشا	باشہ	باشق وبعلام
باگدور	پالہنگ وچھنپو	مقود
باگ کھینچنا	جلوی کشیدن	لجم وکفر
باگھ	شیر	اسد واسدة
بال	مودی غیر شہ وغیر پیش شہ	شعر بفتحتین
بالاپوش	شادیچہ	لحاف

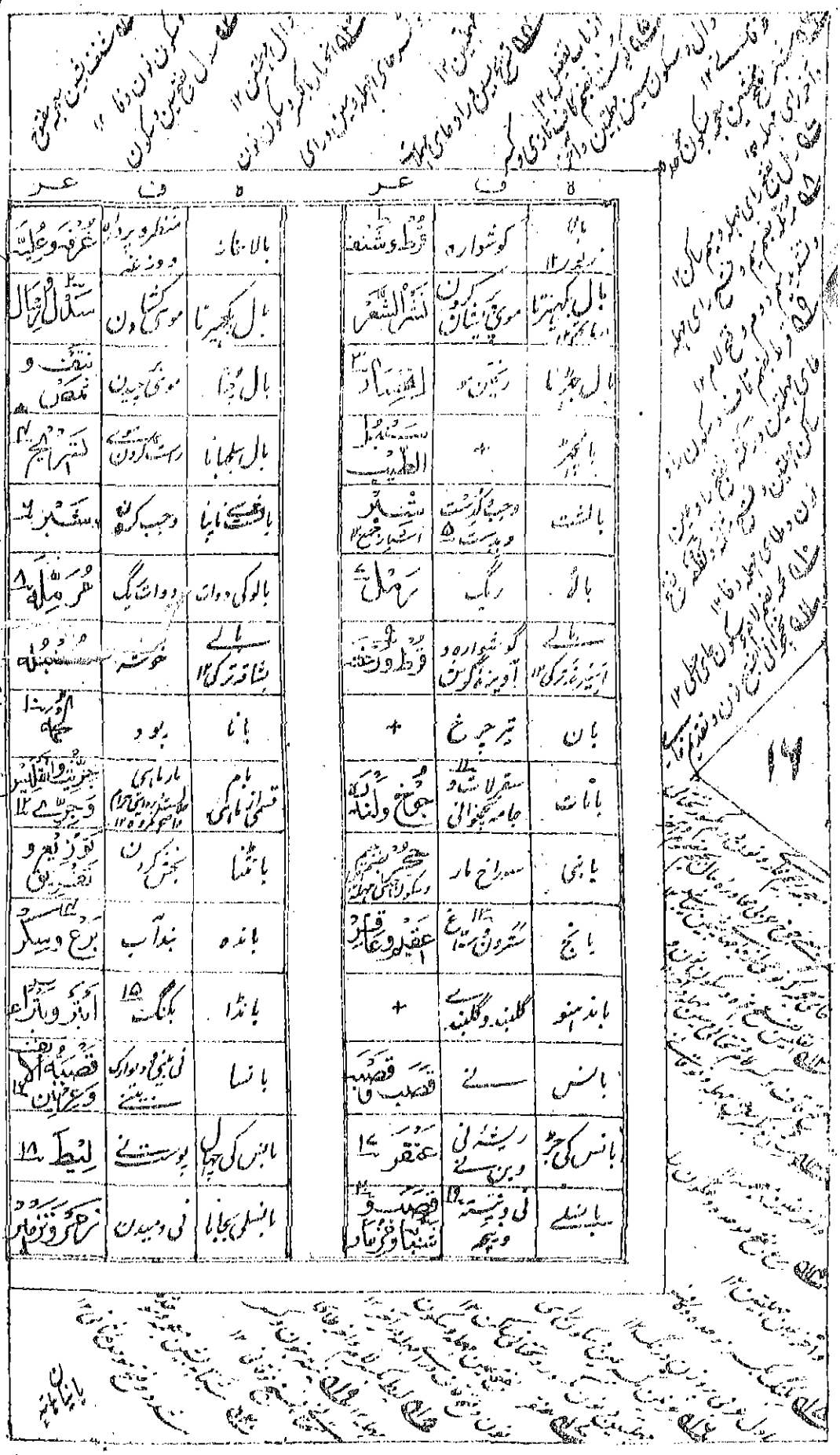

ا	ف	ع
بائیں ہاتھ	دست چپ	یدالیسر
باوبندی	گرہ باد زدن	عقبت
باؤلی	وای بر وزن لای	+
بائیں	چپ	یسار
بھول	غلیان	سمر و سمرہ
بتانہ	دستہ و دستہ بستن	سوار و قلب
بتی	پلیتہ	فتیلہ و دیبالہ
بٹنا	بتہ و سنگ صلابہ	
بٹیر	یودنہ و دریج	
بجلے	درخشش	
بجھنا زبان قصاب	شلہ	گرسنہ و قرصاب
بجھڑا	کشکین و کشکینہ	+
بجھڑی کی روٹی	نان کشکین و سیار	+
بج	اگر و برج ترکی	
بچاؤ	پناہ و گریزگاہ	ملاذ و مفر

ا	ف	ع
باؤ	باد	ریاح
باورچی	طعام پز	
باولے	زن یا انہ و چیزو	
بہری	موی پیشانی	طرہ
بت	بت	صنم و وثن
بتھوا	سرنگ	
بتھ	نور و شکم	عکنہ
بتنا	تافتن	فتل
بجانا	فراختن دن و کوفتن	
بجلی چمکنا	درخشیدن برق	
بجھنا	کفتار	ضلع
بجھرا	خشت پیہ	کرامہ
بجھا یا پانی	آب داغ	+
بچانا	نگہبانی و پاسداشتن	حمایہ و وقایہ و حراسۃ
بچھڑا	گوسالہ	عجل و مقل

ه	ف	ع
بچھونا	گستردم	عَفرَشَ وبَسَطَ
بچھیا	بچۂ مادۂ گاؤ	عِجلَة
بچی	ریشن پشمینہ و پشمچہ	عَنفَقَة
بچوں والی	بچہ دار	مُطفِل
بخار آنا	تپ کردن و گرمی کشیدن	حُمّ
بدخو	بدخو	شَکِس و زَعِرور
بدر	نقرہ کوب	مُفَضَّض
بدسگنی	بدشگونی و بدشگنی	شُؤمٌ وتَطَیُّر
بدکاری	بدکاری	زِنَاء وبِغَاء وفِسق وفُجُور
بدن ملنا	بدن مالیدن	دَلک و تَدلِیک
بدھیا	خایہ کشیدہ	خَصِیّ
برآمدا	سایبان	صُفّہ وظُلّة
براورد	براورد	تَخمِین
برابری کرنا	همسری کردن	مُساجَلَة
برائی	بدی	سَیِّئَة

ه	ف	ع
بچھونا	بستر	لِبَاد و فِرَاش
بچھیرا	اسپ کرہ	مُهر
بچیانا کان کا	صیانیدن یا شستن زر از کوہ	صَرّ
بخار	تپ	حُمّی وبُخار
بخاری	پرخور	+
بدذات		
بدرنویسی		
بدکار	بدکار	زانٍ ولعین ومُومِسَة
بدلی کا کہلانا	واشدن ابر	اِنقِشَاع
بدھ	چارشنبہ	یَوم الأربِعَاء وبُدَیر
برا	بد	قَبِیح
برانا	خفتک ودیوثیت	کَابُوس وعَبدُ الجَنَّة
برابر	برابر وهموار و تمیز	کُفُو عَدِیل
برادہ	سورش	بُرَادَة
بربری خانا	گوسپندخانہ	فاوِی الغَنَم

ف	ع	ف	ع
برتن	آوند (اصل آبند بمعنی آب دہندہ)	ظرف و اناء	
برچھی	ژوبین	حربۃ	
برس	سال	سنۃ	
برسپت	اورمزد[1] ہرمز	مشتری	
برف	برف	ثلج	
برگ	صابونے	صابونۃ	
برقع	نقاب ازرخ برانگندن	زخرخۃ و اِدارۃ	
برکت ہونا	برکت شدن	+	
برما	برمہ و برماہ[2]	منقب	
برن	سراپا	حلیۃ	
برنی	رستنگاہ شرہ	شفر و اسکاف	
برہا	آب راہہ	غمیس	
بڑا جھوٹھا	بسیار دروغگو		
بڑائی کرنا	ستودن	مدح و ثنا	
بڑا چلنی والا	بسیار رو	مشاء	

ف	ع	ف	ع
برچھا	نیزہ دراز سنان دار	رمح و اسکل	
برداشت کرنا	تحمل و ادے و نیکو داشت	صنعۃ	
برسات	برشکال	بسارۃ	
برطرف کرنا	برطرف کردن	عزل	
برف والا	برف فروش	ثلاج	
برقع	روبند	بُرقُع و نِقاب	
برقع ڈالنا	برقع برمنہ افگندن	تبرقع و تنقب	
برگد	×	ذات الدوائب	
برمانا	شنبیدن بروزن شنیدن	تثقیب	
برزگا	گدارہ و پروار	هُرذِیّۃ	
بروٹھا	محاورہ و قصبات	سُدّۃ	
برہی	شیر بہا ساچق ترسے	+	
بڑائی	بزرگی	عظمۃ	
بڑبڑانا	تزکیدن	غمغمۃ و جمجمۃ	
بڑبہس	فرتوتی	خرافۃ	

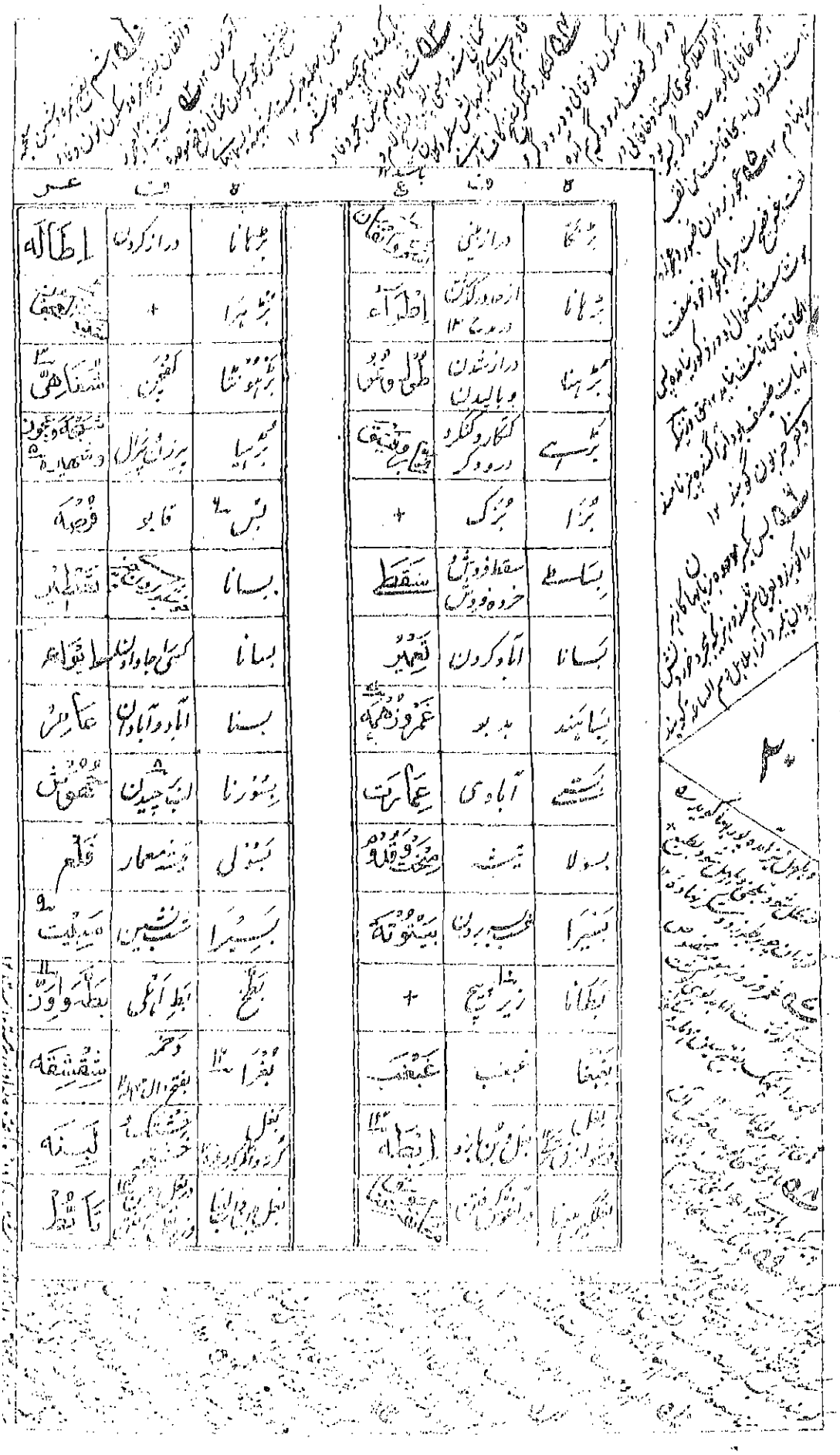

ه	ف	ع
بغلین بجانا	بغل زدن و بغلک زدن	شماتہ
بغچہ و بقچہ	جامہ پیچ	صوان
بکرا	بزنر	تیس
بکری کا بچہ	بچہ گوسفند	جفر و عناق
بکواس	درازنفسی	ثرثرہ
بکھیڑا	ہنگامہ ہلاگو	نزاع
بگڑنا	بہم برآمدن دل و دل دگر کردن	تغیر
بگولا	گرد باد و دیو باد و شکدولہ	اعصار و توجہ و زوبعہ
بگھیلا	شیر بچہ	شبل
بل	زور و نیرو و توانائی	قوۃ
بل	شلغیدہ و کس	فرج و حر و کسمہ
بلا	بلا و بیمارہ	داہیہ و حیوکر و غول
بلاق	دیوار کہنی	دثار الف
بلبل عرسے	ہزار دستان	کھیو غلیب و جمیدیا
بلبلانا	آواز شتر از تشنگی	شقشقہ

ه	ف	ع
بقا	سبوسہ	ھبر
بگ	سیار گوش و دراز گوش	بق و بقاق
بگڑے	بزمادہ	ماعز
بگل	پوست درخت	لحاء بکسر لام
بکھیرنا	پراگندہ کردن	نثر و تبدیر
بگگنی	کادی شتر بچہ ثہ شیر کم شدہ	صادو بکید و مصاد
بگلا	بوتیمار و غمخورک	مالک الحزین
بگھارنا	سیر داغ در روغن جوش	+
بل	سوراخ موش وغیرہ	سرب و جحر
بل	سبکے	عوج حرامت و اود
بلا و بلاو نیز	گربہ نر	ضیون ابو صلح کنیت
بلاق زیور معروف ترکی	بلاق	خزام عادرہ حال
بلائیں لینا	ملا چیدن شتر و قربان صدقہ	فداء
بلبلانا	بجوشیدن از اضطراب شتر	تفعول
بلبل چشم نوعی از جامہ	بلبل چشم و چشم بلبل	+

ه	ف	عر
بنبا و بنبا	چیزهای آب دار و تر و غیره و آب	حباب و بلغزان و نشاخات
بنی	بند در	ضرر و مضلات
بنا	بافتن	نسج
بناوٹ	بافندگی	حیاکة
بندر	بوزنه و بوزینه و چند و میمون	قرد و ربا
بندریا	ماده بوزنه	قردة
بندہوا	بندی زندانی	مسجون و اسیر
بندخانہ کرنا	بزندان کردن فرستادن	تسجین
بنسی	شست	شصت
بنفشہ	بنفشه	بنفسج
بنیا	غله فروش و بقال	بقال
بوبگ	پیر نابالغ	×
بوٹی	تکه	بضعة و قطعة و ذرة
بوجھ	بار	حمل و ثقل
بوجھل	گران	ثقیل و ثقیلة

ه	ف	عر
بلی	گربه انوع پلنگ	سنور و هرة
بلی لوٹن	تیزبان	بادزهرج و بلة
بناوٹ	سانگ	تکلف و تصنع
بنجر	خشکار	وعر و وعرة
بندر ۱۱	میمون باز	قراد
بندوق	تفنگ و لوک	×
بندیخانہ	زندان و بندخانه و بندیخانه	سجن و محبس
بنسلوچن	تباشیر	طباشیر
بنفشہ	×	بنفسج
بنولا	پنبه دانه و گنجه	حب القطن و قطن
بوائی	کفشگی پا	قلوظ و شقوف
بوته	بوته و شترنجیه	فصیل
بوجھ	دریافت	ادراک
بوجھل	گران بار	مثقل
بوچھار		رشاش

ا	ف	عر
بورا	سبوئے چوبی	نُشارَہ
بوڑھا	پیر	شَیخ وھَرِم
بول	گفت وگفتار سخن	قَول وکَلام
بول صیغہ ذ حاضر	×	مُرّ
بونا	کوتہ بالا چہ خرد پیما	قَصّاش
بوند	یوجہ وچکہ	قَطرَہ
بہابھی	زن برادر	زَوجَۃ الاَخ
بہات وبہتی	طعام ہاتم	وَضیمَہ
بہاتا صفت مرد بہکارہ	کم شدن آب دیگ	جَزر
بہارنا	جاروب زدن	کَسح
بہاگنا	گریختن	آبَق
بہالا	نیزہ	رُمح
بہانت بہانت	گونہ گونہ	اَنواع واَصناف واَجناس
بہانجی	دختر خواہر	بِنت الاُخت
بہان متی	حقہ باز وطبّاخ	مُشعبِذ ومُشعوذ

ا	ف	عر
بورانی	بورانی مقرس	بُورانیّہ
بوزا	بوزہ دوغ جمیہ	فُقّاع
بول	بگو وحرف زن	قُل وتکلّم
بولی	زبان	لَھجَۃ ولُغَۃ
بونا	کشتن وتخم ریختن	زَرع وبَذر
بہاپ	دود دیگ و تف دیگ	بُخار
بہات	تبہ و بدہ	بَھط
بہاٹ	باذفروش و باذخوان	وَضّاء ومُطرِب ومادِح
بہاجی	کاسہ ہمسایہ	×
بہاری	گران	ثَقیل
بہال	نوک نیزہ وتیر	سِنان
بہالا مارنا	نیزہ زدن	طَعن واَشباہ
بہانجا	خواہرزادہ	اِبن الاُخت
بہنگ	بنگ وکنب	حَشیش وقُنّب
بہاوج	برگہ وزن برادر	کُنّۃ

باذفروش را بلغت عرب مشک پیما گویند و باذخوان را مشک خوان گویند و باذفروش و باذخوان هر دو نوکر یک آقا باشند و باذفروش مشک را پیمانه کرده بخریدار میدهد و باذخوان مشک را بخریدار میخواند و وصف میکند و مشک پیما را بلغت عرب وضّاء گویند و مشک خوان را مطرب و مادح گویند و بعضی مشک پیما را مشک خوان گویند و بعضی مشک خوان را مشک پیما گویند و بعضی هر دو را یکی دانند و بعضی هر دو را جدا جدا دانند و بعضی مشک پیما را مشک خوان گویند و بعضی مشک خوان را مشک پیما گویند و بعضی هر دو را یکی دانند و بعضی هر دو را جدا جدا دانند

بہاجی کاسہ همسایه

بہانجا خواہرزادہ

بہنگ بنگ وکنب

بہاوج برگہ وزن برادر

بہاپ دود دیگ و تف دیگ

بہات تبہ و بدہ

بہاٹ باذفروش و باذخوان

بہاری گران

بہال نوک نیزہ وتیر

بہالا مارنا نیزہ زدن

بہانت بہانت گونہ گونہ

بہانجی دختر خواہر

بہان متی حقہ باز وطبّاخ

بہاوج برگہ وزن برادر

بہاپ دود دیگ و تف دیگ

بہات تبہ و بدہ

بہاٹ باذفروش و باذخوان

بہاری گران

بہال نوک نیزہ وتیر

بہالا مارنا نیزہ زدن

بہانت بہانت گونہ گونہ

بہانجی دختر خواہر

بہان متی حقہ باز وطبّاخ

بہانہ	بہانہ	حیلہ
بھائی	برادر و داد و دادا	اخ
بہت	بسیار و فراوان	
بھٹ	خانۂ رو پاہ گرگ وغیرہ	دبماس وجحر
بھٹنے	پستان	حلمہ
بھٹی	گلخن	قمین وانون
بھٹیارے	مہمان سرا و مسافر خانہ	خان ورباط
بہرا	کر	اصم واوقر
بہرتے	اگن و اگنہ	حشو
بہر لینا	گرفتن بہ حق خود و توفی	استیفاء
بہرنا	آمودن	ملاء
بہروپیا	صورت باز	+
بہری	زن کر	صماء
بھڑبھونجا	تخم بریان و تخم بریز	محمص
بھڑکنا	زبانہ کشیدن	التہاب

بہاو	نرخ	سعر
بہپارا	کتاب بہ وزن بہپارا	بھود
بھتیجا	برادر زادہ	ابن الاخ
بھٹکنا	راہ غلط کردن	ضد الاوبۃ
بھٹی	دکان و آتش آنجا	کور
بھٹیارا	+	طباخ الخان والرباط
بھیک	خیرہ و شش در	متجدی ومتعفف
بھرانا	بہ صدر سخن	غرہ وعنوان قول
بھردینا	جملہ حوالہ امور	توفیہ وایفاء
بھرم	بزرگی	وقعۃ وغرۃ وعظمۃ
بھرنا	آلودن و غشتن	تلوث
بھروسا	امید	توقع واعتماد واتکال
بھڑ	گلیز ملا	زنبور گودبور وزنبار
بھڑکانا	تیز کردن	اِلہاب
بھڑکنا	دست خوردن	نفاد ونداد

ف	ع
بہتلا	بہتے
بہکانا	ورغلانیدن
بہکونا	ضمانیدن
بہل	ارابہ
بہلاوان	گرم و خشک ۱۲
بہلائے	خوبی و بہتری
بہلکڑ	فراموشکار و زیاد و دار
بہلک	بہلہ و نکاف
بہنا	بہ سینہ و پہلو زدن
بہنہانا	خجلت و عرق
بہنہیرے	+
بہنگا	کاتر
بہنگہوتنا	بنگ سا
بہنگے	کودکش ۱۲

ف	ع
بہس	کاہ
بہشتے	آب کش
بہکہاری	درویش گدا و گرد
بہکوڑا	بسیار گریزپا
بہلا	خوش و نیکو
بہلاوا دینا	فراموش گردانیدن
بہلائی بجا	لوبیہ
بہلگڑ	غلط کار
بہن ورتر کی آپا ۱۲	باجی و خواہر و ہمشیرہ عمہ
بہنبہنا	+
بہنبہنانا	شور و شر مکسان
بہنڈے	+
بہنگا	+
بہنگیرا	بنگاب سا نہ
بہنگے	بنگ نوش

ف	ع
بہنوا	انس گرفتن و جان و فرمان
بہشتے	اہل الجنۃ
بہکانا	اغوا
بہکونا	مرت و نقع
بہل	عجلہ
بہلاوا	بلاذر
بہلائے	محسنہ و حسنہ
بہلکڑ	نسیان
بہلک	قفاف
بہنا	جلاجر و نداف
بہنہانا	خجلت و عرق
بہنہیرے	برقان
بہنگا	اقبل و اخول
بہنگہوتنا	مطہر

ف	ع
بہوا	حمی و تپ
بہشتے	سقاء
بہکہاری	شحاذ
بہکوڑا	آتاف و ملاح
بہلا	طیب و حسن و زین
بہلاوا دینا	تنسیہ و ایناء
بہلائی بجا	+
بہلگڑ	مغلاط
بہن	اخت
بہنبہنا	اعن و اعن
بہنبہنانا	اعنان
بہنڈے	بام و صیاء و ورتباء
بہنگا	براعۃ و سمول
بہنگیرا	+
بہنگے	حشاش

بہنوئی	بیزنہ	صِہر و خَتَن
بہنی	دست فال و سفتہ و دوش ۱۱	✕
بہوسی	سبلوں ۱۱ ہر دو ن مہوس و بفتح اول	ضَالَّہ
بھوک	گرسنگی و گشنگی ۱۱	جُوع و مَسغَبَہ
بھول جانا	از یاد رفتن	ذُھُول
بھونا	برشتہ و بریان	شِوَاء
بھونکنا	عفعف کردن سگ	نُبَاح و عُوَاء
بھوترا	بوزو در حف ۱۱	اَلزَّنَبُور الاَسوَد
بہی	روزنامہ	دَفتَرُ الحِسَاب
بہیدی	ہمراز	سِرّی
بھیرون ۱۱	زیر افگن	✕
بھیڑ	مادہ میش	نَعجَۃ
بھیک	گدایہ ۱۱	صَدَقَہ
بھیگنا	تر شدن	اِبتِلَال ۱۶
بھینسا	کاو میش نر	جَامُوس ۱۲ عرب

بھنور	گرداب و پر خانب	وَرطَہ و دُوَّار
بھو زن پسر ۱۲	تشنہ و تشنہا ۱۱	کَمَّہ
بھوبھل	خز یر ۱۱	مَلَّہ
بھوکا	گرسنہ و گشنہ	جَائِع و جَوعَان
بھولا بسرا	از یاد رفتہ	نَسیاً مَنسِیّاً
بھونکانا	بفغان آوردن	اِنبَاح ۶
بھونچال	زمین لرزہ	رَاجِفَۃ و زَلزَلَۃ
بہی	بہ و آبی ۱۱ ترنج	سَفَرجَل
بہیا	سیلاب و نوجہ ۱۱	سَیل
بہیڑ ۱۱	انبوہ	اِزدِحَام
بہیڑا ۱۱	میش نر	کَبش و ضَان
بہیڑیا	گرگ	ذِئب ۱۳ سَبُع
بہیک کا ٹہیکرا	کشکول ۱۱	شَلَّاق
بہینس	ادہ گاو میش	جَامُوسَۃ
بیا	کنیو	تَبُوط ۱۷

ف عربی		ف فارسی	
ربیکاج	سود	سود خور	بیاج خور
بی ادب	بی اندام و ناتراشیدہ	بیعانہ	بیعانہ
بیاہ	کدخدائی	بیت	بید
بیپاری	سوداگر	بیٹھ	پیخال
بیٹا	پسر و فرزند	بیٹھنا	نشستن
بیج	دانہ درخت	بیج	تخم
بیچ	میان	بیچ	در و اندر
بیچوبیچ	میان میانہ	بیحیا	بی شرم و بی آدم
بیحیائی	بیشرمی	بیشک	بیچشک و بیشک
بیر سرد و خشک	کنار	بیری	درخت کنار
بیرہتی	عروسک	بیڑا	سل
بیڑہ	×	بیڑا لیجانا	راندن و سمت ستور ازا
بیری	سبد پاوزالہ	بیکار	بیکار
بیگار	مجرگ	بیگاری	بیگاری
بیل	بیارہ و پیچیدہ و درہم	بیل	نرگاو

ف عربی		ف فارسی	
ربیکاج	سود	سود خور	مرابی
بی ادب	بی اندام و ناتراشیدہ	بیعانہ	عربان و عربون و بیعانہ
بیاہ	کدخدائی	بیت	خیزران
بیپاری	سوداگر	بیٹھ	پیخال
بیٹا	پسر و فرزند	بیٹھنا	نشستن
بیج	دانہ درخت	بیج	تخم
بیچ	میان	بیچ	در و اندر
بیچوبیچ	میان میانہ	بیحیا	بی شرم و بی آدم
بیحیائی	بیشرمی	بیشک	بیچشک و بیشک
بیر سرد و خشک	کنار	بیری	درخت کنار
بیرہتی	عروسک	بیڑا	سل
بیڑہ	×	بیڑا لیجانا	راندن و سمت ستور ازا
بیری	سبد پاوزالہ	بیکار	بیکار
بیگار	مجرگ	بیگاری	بیگاری
بیل	بیارہ و پیچیدہ و درہم	بیل	نرگاو

بیلچہ	بیل	مجرفہ	بیلن	چوچہ و چوبہ	
بیماری	رنجوری	مرض	بیلی مجیدیہ	برو قلم نیست	
بینٹ	دستہ	نصاب و مقبض	بیندا	تبرسس و مذرنک	شجار
بین	نوبہ	ندبہ	بیونسا	جامہ بریدن	قطع
بینگن	بادنگان	آنب و کنکب	بین بہتہا	چپہ	اعسرہ و الفت
بینی	بینی و بینی در بای اول مجہول اردو	رتاج	بیوقوف سونا	خراب ہل ناکام	نام فلان و لفظ عمدا
بیوقوف	بیوقوف و کول و کون خر	آبلہ و حمق	بیہڑ	جر جر	جبوت و صبداء

باب بای فارسی با الف

پاتا	گورکن و جامہ کہنہ	مراحاض و عضبار	پاٹ	جامہ یک لخت	لفق
پاٹ	پردہ آسیا	ضرس	پاٹنا	انباشتن	کبس
پاٹھا	فیل بچہ	دغفل	پاجی	دون و فرومایہ و لفترہ	رذیل و وغد
پاخانہ	آبخانہ و خلاء و واو و خانہ	بیت الخلاء و کنیف	پاد	گوز و تیز	ظہراط و ردام
پارے لغت انگریزی	تشیش بروزن ریس	قسطیس معرب	پادنا	گوز دین و تیز دن	ضرط
پارا	سیماب جیوہ بروزن سیوہ	زیبق و زوق	پارسال	پارہ پیرار و دو مہلہ	
پاڑہ	خود چوب بست	+	پاسنگ	پای سنگ	میزان

ک	ف	ع
باسی	پاسبان و نبال	عَاسٌ و حَارِسٌ
پاکدامن	پاکدامن و پارسا	عَفِیفٌ
پال	بادبان	شِرَاعٌ قَالَ
پالا	+	حِبْرٌ
پالان	پالان	اِکَافٌ وَرَحْلٌ
پالک	اسپناخ	اِسْفِنَاخٌ
پالنا	گهواره	مَهْدٌ
پاکهر	گستوان و گجبین	تِجْفَافٌ
پانج	پنج	خَمْسٌ
پانڈ	+	ضَهْبَاءُ
پانس ڈالنا	فرو داون تیر را	دَحْوُ لٌ وَزَلٌ
پانسا پهینکنا	کعبتین علامتین	جَمْعٌ وَصَبْنٌ
پانی بهرا آنا مینه	دمان آب گشتن	+
پانی پانی هوا	از شرم آب شدن	ذَابَ مِنَ الْحَیَاءِ
پانچا چڑهانا	پایه بالا زدن	تَشْمِیرٌ

ک	ف	ع
پانس پانس کرنا	پاره پاره کردن	تَقْطِیعٌ
پال	خیمه کوچک	حِفْشٌ
پالی	خاندس	+
پالا	پرورده	مَرْبُوبٌ
پالان باندهنا	پالان نهادن	اِیْکَافٌ
پالنا	پروردن	رَبٌّ
پالیز	پالیز و فالیز	خَضِیرٌ وَمَبْطَخَةٌ
پاموز	کبوتر پرپا	حَمَامَةٌ مُسَرْوَلَةٌ
پانچوان	پنجم و پنجمین	خَامِسٌ
پانس	انبار	سَمَادٌ
پانسا	+	قُرْعَةٌ
پانی	آب	مَاءٌ
پانی پینا	آب خوردن	شُرْبٌ
پانچه	پانچه	رِجْلٌ
پانی سوکهجانا	فرو شدن آب در زمین	نَضَبَ وَغَاضَ

آهن هاوس سوراخ دار که بدان غله پاک کنند

پانی گرانا	آب ریختن	ساکت
پاؤں پڑنا	برہنہ کسی افتادن	رنگ
پاؤں چلنا نرسے کا	پا داشتن طفل	ترعرع
پائی	پاچہ گوسپند وغیرہ	کراع
پائی تخت	پای تخت	دار السلطنت
پائچامہ	شلوار و تنبان و پاچہ وزیر جامہ	سراویل
پائل	گھونگھرو زادہ و بازگونہ زادہ	
پپوٹا	بام چشم و پلک	
پت	تلخہ	صفرا
پتا	برگ درخت	ورق
پت جھڑ	خزان و برگ ریز و پائیز و مہرگان	خریف
پتورا	×	
پتلا	پیکر	تمثال
پتلے		لعبت
پتنگ	کاغذ بادی و ہوائی	طائرہ

پاؤں	پای	رخ
پاؤں جمانا اور سو جانا	بجواب رفتن پا سے	حد الرجل
پاؤں چپی کرنا اور دبانا	مشتمال کردن	
پائی	پایہای تخت وغیرہ	
پایاب	نقل مکان	+
پائل	خلخال	
پپیانا	ریم کردن	
پپڑی	پوست خشک	
پت	آبرو	
پتا	نشان و سراغ	
پتر	×	
پتلا	تنک و باریک	
پتلے	مردمک و انگور ک	
پتلی کا ناچ	شب بازی و لعبت بازی کو	+
پتنگ	بکم	

پتنگا	پرکالہ آتش	شرارۃ النار	پتنگا	پروانہ	فراش
پتوار	دنبال کشتی	سکان	پتواس	پتواز	کنانہ و مقفہ
پتھر	سنگ	حجر	پتھرکا مکان	مکان سنگین	مقر و مقامہ
پتھرمارنا	سنگسار کردن	رجم	پتھراؤ کرنا	سنگ باران کردن	امطار الحجر
پتھری	فسان دسان	مسحذ	پتھری	سنگ چقماق	قداح
پتھری	سنگ مثانہ	حصاۃ المثانۃ	پتھری	سنگریزہ	حصی
پتی	برگ کوچک	ورق	پتی	پر	شرے
پتی جھڑنا	برگ افشاندن	هتس ورق	پتی جھڑنا	برگ ریختن	انحنات
پتیلا	پتیلہ دتیل و پاتیل	قدر	پتیلے	دیگ مسینہ خرد	کفتہ
پٹ	تختہ در	مصراع	پٹ	نگون	مکب
پٹاخا	گلوبند وغیرہ	مخنقۃ	پٹار	+	سلۃ
پٹاری	+	جونۃ	پٹری	روش و خیابان	+
پٹپٹ	دشت سادہ	قفر و جدب	پٹخنا	فرو نشستن آماس	انفشاش
پٹکا	کمربند پیلباغ ترکی	نطاق و منطقۃ	پٹکنا	بزمین زدن	رمی و ضرب
پٹوا	علاقہ بند محافظ دہ حال	+	پٹھا	پی	عصب

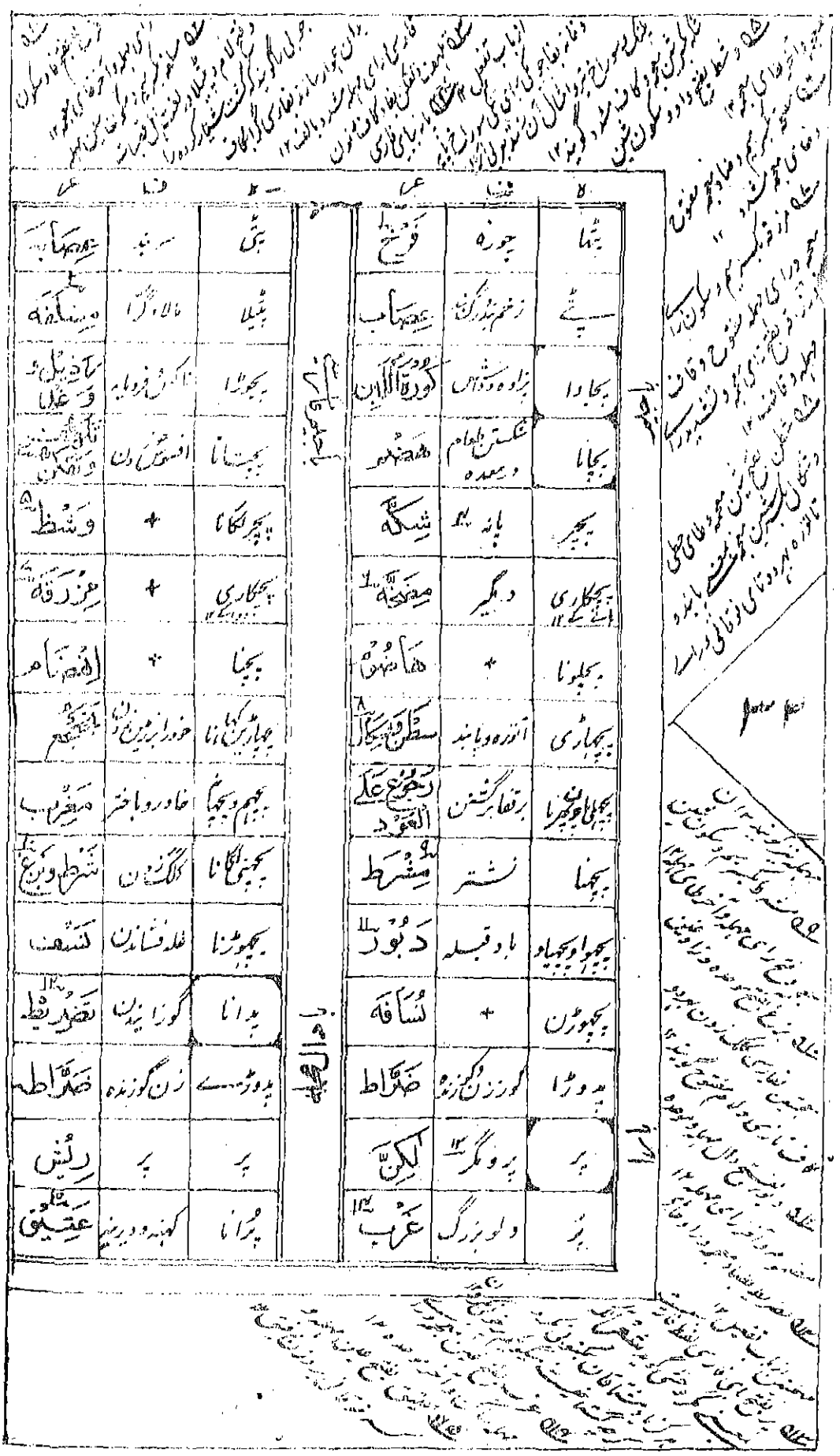

پر بال	موی دیدہ	
پرچھاڑنا	پرافشانی	
پربہے	خرچین دادن	
پردادی	جدۂ پدر	
پردہ اوٹنا	پردہ کشیدن	
پردیکی بی بی	پروگ	
پرسش	عزیت پرسیدہ	
پرسون	پریروز	
پرسا	پرسہ ماتم پرسی	
پرکترنا	پریریدن	
پرگار	پرگار	
پرگیری لگانا	پرتہ نہادن ونشاندن	
پرمشک	+	
پرنالا	ناودان	
پرنانا	فرجد	

پرچھاڑنا	گریزو گریز	
پرجھڑنا	پرافتادن	
پرداوا	فرجد	
پردوا	پردہ	
پرداڑانا	پردہ افگندن واندا ختن	
پردیس	+	
پرس	قدآدم	
پرسوں	پس فردا	
پرکٹ	مرغ پیدہ پر	
پرکہنا	سبزہ کردن	
پرگیرسے	پرتیر	
پرگنہ	پرگنہ و قصبہ	+
پرمیسر	پرمیسور	
پرنالے	ناو کنل	+
پرندہ	پرندہ مرغ	

پرسش		
پرستش		
پرنالا		
پرنانا		

پرسش		
پرستش		
پرنالا		
پرنانا		

ف	ف	ف
پرسنا	پرستیدن	پرستش
پرستار	خدمتگار	خدمتگاری
پروانہ	فرمان پادشاہ	مرسوم
پروا	باد شرقی	صبا
پروہ	روکہ و پردہ	ستر کہ پیش
پرہیز کرنا	پرہیز فرمودن	احتراز
پرہیز کرنا بیمار کا	پرہیز کردن	احتماء
پری	پری	جنیۃ
پڑاو	فرودگاہ کاروان	محل النزول قافلہ
پڑوس	ہمسایگی	جوار مجاورت
پڑہانا	آموختن و درس دادن	اقرا و علم و تدریس
پڑہنا	آموختن و درس گرفتن	تعلم و درس
پڑیا	پنجاوہ	کوزۃ الفخار
پسا	پستہ	فستق
پسنہار	آرد ساز آرد گر	طحان
پسینہ	عرق	ملۃ
پسند	وند	خدلم
پستو	کبک	برعوۃ
پسینا	خوی	عرق

ف	ف	ف
پرہار	خانوادہ	عشیرۃ
پروانہ	کاغذ راہداری	
پروتا	نوند	
پرا باندہنا	پچہ بستن	
پرہیز کرنا کہی	پرہیز کردن	
پرہیزی کہانا	پرہیزانہ	
پڑاو	لشکرگاہ	
پڑاو مارنا	نشیمن زدن	
پڑوسی	ہمسایہ	
پڑہنا	خواندن	
پڑیا	بچہ	
پسالی	نزد آراد کردن	
پسند		
پستو		
پسینا		

پسپو	سرجوش	تُوارہ
پشتخار	پشت خار	*
پشتہ دیوار کا	پشتہ دیوار	
پشتینوں سے	زادبرزاد	
پشیمان	شرمسار و پشیمان	
پکا	پختہ و رسیدہ	
پکنا	پختہ شدن و رسیدن	
پکار کی کہنا	آواز بلند کردن	
پگڑی	دستار	
پگڑی کہنا	دستار دادن	
پل	*	
پلّا	بار پشت	
پلّا	دوری	
پل پڑنا	بزور درآمدن	
پلڑا	پلہ ترازو	

پشتارا	پشتارہ و پشتوارہ	
پشتکار نا	جفتہ زدن	
پشتیبان	پشتیبان	
پشتینوں	تخمہ در تخمہ	
پشیمان ہونا	چشم پوشیدن	
پکا	پختہ کار	
پکار کی کہنا	برہنہ حرف زدن	
پکھیرو	پرندہ	
پگڑی باندھنا	دستار بستن	
پل	پل	
پلا	سگ بچہ	
پلا	نخست تیر	
پلا	تیر پرتاب	
پلپلانا	*	
پلک	بہم برآمدہ آب	

پسینہ	عرق	
پشتخار	پشتخار	
پشتہ دیوار کا	پشتہ دیوار	
پشتینوں سے	نسلاً بعد نسل و بطناً بعد بطن	
پشیمان	نادم	
پکا	مطبوخ و رسیدہ	
پکنا	نضج و رسیدن	
پکار کی کہنا	جہر	
پگڑی	عمامہ	
پگڑی کہنا	تعمم	
پل	دقیقہ	
پلا	حمل	
پلا	بعد	
پل پڑنا	دمدمہ	
پلڑا	کفہ	

پلک لگنا	مژہ برہ خوردن	انطباق الاهداب
پلنگ	پلنگ	+
پلیتھن لگانا	پرسم آکودن	تلمیق
پیشہ	پیشہ	حرفه
پنجرے	قفس صیاد	مِقنَب
پنجہ کرنا	پنجہ کردن وزدن	مُعانَكه وتشبّهات
پنچ	داور	حَكَم وحاكم
پنچایت	داوری	حُكومه
پنجورا	آب دزد	سَرّاقه
پنڈلی	کلک پا	ساق
پنساری	دارو فروش	بزّار
پنیر	پنیر	جُبن
پوپلا	دندان نخته	اَدرد
پوپھٹنا	صبح دمیدن	فلق
پوتا	سیم کل	+

پلک مارنا	چشم زدن	طَرفة العين
پلیتھن	پرسم	لَواث
پنبئی	پنبکے	قُطنه
پنجرا	پنجرہ کرد جانوران	قفص
پنجا	پنجہ وچنگال جانوران	مِخلب
پنجا لیجانا	پنجہ بردن وزدن	+
پنجا	چک	كَفّ
پنچکی	آسیاب	طاحونه
پنڈت	نوکر از مغانے	قَسّ
پنڈ کھجور	خرمای تر	رُطَب
پنکھا		مِرْوَحه
پنیر والا	پنیر فروش	جَبّان
پوت پلے	زن فرزند افتاد	وَلَدَت
پوتا	فرزند پسر	
پوتا	فرزند	

پوتا	جانشین پسر کا	حوصلہ	پوٹ	پشتوارہ	اضبارہ
پوتلی	گرہ بچہ	عقدہ	پوجا	پرستش	عبادہ
پودینہ	نونہال	فسیل	پودینہ	پودینہ	اشناخ
پور	ہندی دگرہ فی تر	انبوب	پورا	×	ناتمروا
پورا بانٹ	×	صحیفہ کوافیہ	پورا اترنا	×	توفیہ
پورب	باختر	مشرق	پورہ	پارہ مین آباد	معمورہ
پوری	چنگیر چھابڑی	×	پوزمال	پوزمال پوشہ وکیشہ	×
پوسالہ	سبیل کردن	سقایہ	پوست	کوکنار	قشر خشخاش
پولا ہوا معروف	دستہ بکاہ	مخرط الثمن	پولا ہوا مجہول	نرم	لین
پولا ہوا مجہول	×	منخل	پولاد	پولاد	فولاد
پولے ہوا معروف	گران بہا	مخرمہ وجمع	پونجی	مایہ سرمایہ	راس المال
پونچھ	دم دنب	ذنب	پونگنا ہوا مجہول	رقیق بدن	تلدا
پوسے	پاخند	سبیخہ	پونی کرنا	×	تعمیر وتسبیخ
پوسے	پوپہ	خلب	پوہون جانا	پوپہ برسنا	خب
پہاڑ	درکلان	زبر	پہوہ کمار	لڑکا	رھمو طفل

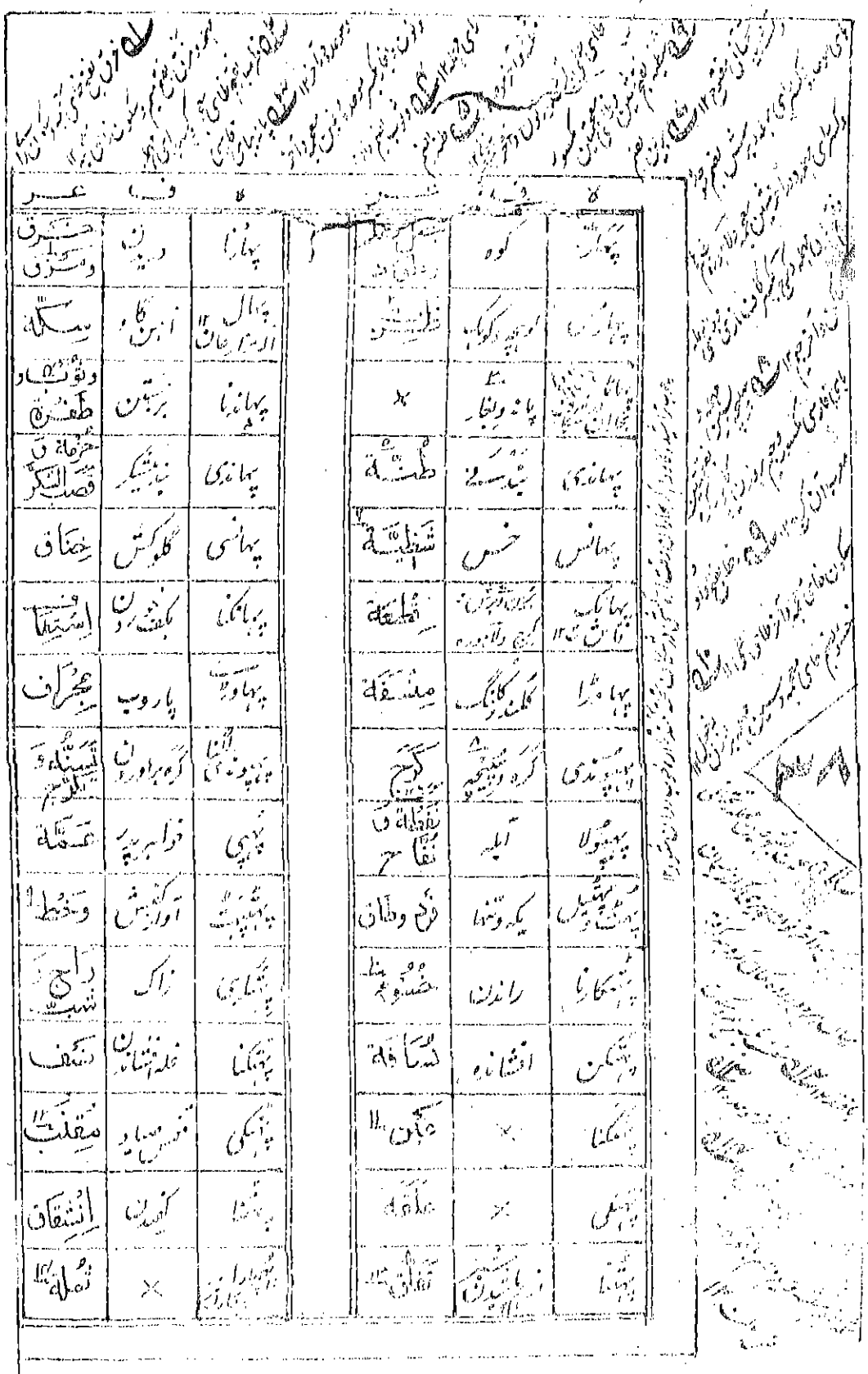

پہر	پہر و پاس	ساعت
پہر کی	باد و فرد و فردہ	عدد
پہرگن	پیدا کردن اعضا	خلق
پہرنا	گشتن	طواف و سیر و دور
پہرنا	از سفر باز آمدن	قفول
پہرہری	فراخیدن	تشویہ
پہرکن	پیدا کردن مرغ	اصطیاد
پہڑیا	رئیس	عریف و قحۃ
پہسلانا	بغلطیدن و بشتابیدن	استزلال و ازلاق
پہسلن	لغزش	زلۃ
پہسلنی جگہ	لغزشگاہ	مزلۃ و مظلۃ و مزلقۃ
پہسنا	کرتہ قمیص و کلاہ	ثوب
پہسنا	کرتہ قمیص بنام	قمیص
پہنگنی	دمدار آتش افروز	صنفاخ
پہلا	نخستین	اوّل

پہر	باز	نوبۃ
پہرکے	آسمانی کاغذ	ابو الریاح
پہرکنا و پہرنا	جنبش کردن درشکم	ارتکاض
پہرنا	بازآمدن	رجوع و عود
پہرہرا	بہرہ	عکم
پہرہری لینا	انشاندن آب مزورا	تنفیش
پہڑکنا	پیدا کردن گسستہ	تشطط
پہنک	چس	فسو و صیق
پہسلانا	فریب دادن	غرور و خلع
پہسلن	لغزیدن	زلل و زلق
پہسنا	در گلی چوبی در چوبی بستن	تشبیک
پہسنا	از چین کار در دام و آمدن	علق
پہنکنا	گیرودار	متانۃ
پہل	بار و بر و میوہ	حمل و ثمر و فاکہۃ
پہلا پہل	نخستین نوبر	باکورہ و فاکہۃ

پہلیہڑی	گلدستہ و گلشن	×	پہلڑا	تیغہ	تفصیل
پہل کہانا	برجوزن	تقسیم روز بفصل ۱۲	پہل لگنا	بالسین مشدد و کرمدن	اثمار
پہلو	پہلو	جانب	پہلواری	گلزار	روضۃ الازھار
پہلے	تمکت گل بید	بیاض العذار	پہلی	×	اول الشہر
پہلی پڑنا	بچشم گل افتادن	ابیضاض العذار	پہن	کھچہار	راس المحیاۃ
پہنچا	بند دست	ساعد و زند	پہنچنا	رسیدن	وصول و بلوغ
پہنچانا	رسانیدن	ایصال و ابلاغ	پہنچی	دستینہ	شوال
پہنسی	دست گیری جوش اندام و پروین	بکر شور ۱۲	پہنکار	قسمت	فتح و تعبیہ
پہنکی	×	مسقوف	پہنگی	نوکر بنی	اکتساب و تحصیل
پہنکی	شاخ درخت	عذبۃ	پہنے	فانہ و بخار	×
پہوٹ	فیاض و بخشی	قتاد البر	پہوٹ	×	خلاف
پہوٹ پہنا آنسو کا	روان شدن اشک بسیاری	بثق	پہوٹ پہنا پانکا	روانی آب از شکاف	انبثاق
پہوٹنا	شکستہ شدن	انکسار	پہوٹ ڈالنا	خلاف انداختن میان مردم	تفریق
پہوڑا	بناو سلا	دمل	پہوسر کا	ریشہ و پرو خامہ	غفوھا
پہوسی	الکن سلا	الکن	پہوک	×	عصیر

۲۰

پھول	گل	وردوریحانہ
پھولنا	شکفتن	تفتح
پھنسو	زہ کودک	زب الصبی
پھونکنا	بدہن دمیدن	نفخ
پھوہڑ	زن بی سلیقہ	خرقاء
پھیر دینا	بازدادن	ردّ
پھیر لینا	پس بازگرفتن	رجوع
پھیلانا	واکردن	بسط ومدّ
پھیلنا	پراگندگی	انتشار
پھین	کف	زبد
پیادہ	پیادہ	راجل
پیادہ	مقصر شطرنج	بیذق
پیاز	پیازو برادرش	بصل کرم خشک
پیاسا	تشنہ	عطشان
پیالا واناع ترسے	پیالہ وساغر	سقایہ وکاسہ

پھول	گل یا پوش سر	×
پھولنا	آماسیدن	انتفاخ
پھونک	پف	اُفّ
پھونکنا	سوختن	احراق
پھیپھڑا	شش	رئیہ
پھیر لانا	بازآوردن	استرداد
پھیکا	تفہ	مسیخ
پھیلاو	فراخی پہن	سعۃ
پھیلی	چیستاو گردک	لغز والغزوۃ والجمع
پھینکدینا	ازدست اندختن	بذر وطرح
پیادہ	نوکر کوتوال غیرہ	شرطی
پیار	مہربانی	شفقۃ
پیاس	تشنگی	عطش
پیاسی	زن تشنہ	عطشی
پیالی	پیالہ کوچک	سوکلہ

پیپ	ریم و زرداب	قیح و مدہ
پپیلا	×	مضربہ
پپیل	بیخ	شبہ
پپیٹ	بار شکم	حمل و حبل
پپیٹ چلنا	شکم رفتن	استسقاء لاف و مسلم الثبوت
پپیٹ گرانا	بار افگندن	اسقاط
پپیٹو	لب ابتان	جحوظ و وطفین
پپیٹہ بھی کہنا	و غیب کفتن	اشتیاب
پپیٹہ لگانا	پشت بر زمین کردن	عقر
پپیچ	آبجوش بیخ	فوذنج الاذان
پپھی پہرنا	ریشت برگشتن	نکوص
پپڑ	درخت	شجر
پپڑو	زہار	رکب
پپسنا	آس کردن	طحن
پپیتاب	پیشاب و شاشہ و کمیز	بول

پپیسل	×	دار فلفل
پپیلا مول	بیخ درخت فلفل	فلفلمن حبہ
پپیٹ	شکم	بطن
پپیٹ پھاڑنا	شکم دریدن	بیخ بقر
پپیٹ رہنا	بار گرفتن	حبل و غلوف
پپیٹ گرنا	بچہ از شکم افتادن	اقلاص
پپیٹھ	پشت	ظہر
پپیڑہ لگنا	پشت ستور ریش شدن	اعتقار
پپیٹھ لگانا	پشت بر زمین رسانیدن	سناو
پپیچس	پیچش	مغص
پپیر چھوٹنا	آمدن بیمار زنان را	استحاضہ
پپیڑا	زوال و پرازدہ	فزر دقہ
پپیسا	پیشہ پول سیاہ	فلس
پپینا	دواسائیدن	سحق و دقاق
پپیشاب بند ہونا	کمیز کرفتن	احتقان

پیش خیما	پیش خیمه	سَبَب
پیشگی	پیشدستی	تقدّم و سَلَم
پیغام	پیغام	رسالة و برات
پیغام بھیجنا	پیغام فرستادن	ارسال الرّسالة
پیغام لیجانا	پیغام آوردن	التقاط الرّسالة
پیغام لیجانا	پیغام بردن	الذّهاب بالرّسالة
پیک	×	مُراق التّنبول
پیلا	زرد	اَصفَر
پیمانہ	کُند و خانۂ	حِصّیة
پیمان توڑنا	پیمان گسستن	نکث و نقض العهد
پیسنا	نوشیدن	شُرب بضم ۱۲
پینٹھ	روز بازار	یوم السّوق
پینگ	پینکی	وسَن و نعاس
پیوند	پیوند و درپی دو درپے	رُقعة
پیشکار	پیشکار و پیشه وست و پیشاز	نائب
پیشوائی	پذیره شدن	استقبال
پیغام پہنچانا	پیغام رسانیدن	ابلاغ و تبلیغ
پیغام دینا	پیغام دادن	×
پیغام کیجانیوالا	پیغام بر و پیغام آور	رسول و مُرسَل
پیک	پیک	قَبیج
پیکدان	نُقل دان	مِنقَل و مِنقَله
پیلو	چال بضم ۱۲	اَراک
پیمان	پیمان	عَهد و مِیثاق
پیمانا	پیمانه و پیمونه	کَیل بفتح ۱۲
پینا	گنجاره	اَلمِشط بالتّخمیس
پیندا	بن	سافِل
پیسی	غله و آغوز	لِبَأ
پیوند لگانا	پیوند کردن	تَرکیب قدیم

باب تای فوقانی با الف

تاب تپ	بیماری ہیضہ	مرض الطحال
تاج	کلاہ	تاج و فلکسوہ
تارا	تارہ و ستارہ واختر و روشناں	کوکب و نجم
تازہ	تازہ	جدید
تاک	×	رصد
تاک میں بیٹھنا	در انتظار ماندن	انتہاز
تاکنا	نگریستن	رؤیۃ
تال	آبگیر	غدیر
تالا	کلیدانہ کلیدان	مغلاق
تالو	کام	حنک
تالو اوٹھانا	بناکوش کردن	دغر
تانبا	مس	نحاس
تانت	رود	وتر
تانا تننا	تنیدن	اسداء
تبر	تبر	فاس

تاپنا	×	اصطلاء
تاج رکھنا	تاج بسر نہادن	تتویج
تاڑنا	دریافتن	
تافتہ	تافتہ	
تاک	بنگام	لفز
تاکنا	دیدن بغور	امعان
تاگا	رشتہ	
تال	×	ایقاع
تار	×	وتر
تالو	تشنگی و جاہ	
تالی بجانا	دست زدن	تصفیق
تانبا	مسنۃ	
تانا	تفرقہ و فلات	سدی
تاوان	زدان	غرم
تپ	تب	حمی

ف	عر	ه	ف	عر
تپ و ق	حُمّی اللّاقِ	چهارگ مخالف ناپاک ۱۲	گرمجوشی و چهارگ	اِظهارُ الحَبَّة
تپش	وَدِقَة	تپگ	تیزکشی زخم	نَخس ۳
تتر تبر	شَدَّة مَلَذ ابتدائے ۱۱	تتنانا	برگشتن زبان وقت کلام	لُثغَة ۵
تتلی	رَمْدَةُ الجُنِ ۶	تتلی	کرم ابریشم ۱۲	فَجَن ۵
تج	×	تجاری	روزافکن	غِبّ ۵
تخت	عَرش و نَمَش	تختی	تختہ و تختی سہ و سلم	لَوح
تخمینا	اندازہ	تر	تورو	مِنوال ۵
ترازو	تَرازو	ترائی	×	بِرغیل ۱۰
تربوز	تَربز و ہندوانہ	تربت	ہماندم ۱۲	قُبر
ترچھی نگاہ دیکھنا	بَیم نگاہ دیدن	ترش رو	ترش رو	عَبوس
ترقنا	ترکیدن	ترکش	ترکش شغاد و شنگا	جَعبَة ۱۲
ترکش انداز	فرو ریختن تیر	ترکی تمام سہ ۱۲	ترکی تمام شدن	×
ترستی	ترسنائی و ۱۵	تریخ	گرم و خشک ۱۲	اُترُج ۱۶
تری	سَرای و سرعین ۱۷	تریز	تریز و شاخ جامہ	دِخرِیص ۱۸
ترپنا	دست پایزدن	تیمکا	پگاہ	سَحَر

باواو فارسی

باجاے جیم

باجاے ہندی

۴۵

۱۱ تپ و ق بضم اول و سکون ثانی و فتح ثالث و قاف ۱۲ تپش بضم اول و سکون ثانی و کسر ثالث و شین معجمہ ۱۳ تتر تبر بضم اول و ثانی و سکون ثالث و فتح رابع و باء موحدہ ۱۴ تتلی بضم اول و ثانی و سکون ثالث و کسر رابع ۱۵ تج بضم اول و سکون ثانی و جیم ۱۶ تخت بضم اول و سکون ثانی و فتح ثالث و تاء مثناۃ فوقانی ۱۷ تخمینا بضم اول و سکون ثانی و کسر ثالث و یاء مثناۃ تحتانی ۱۸ ترازو بضم اول و فتح ثانی و زاء معجمہ ۱۹ تربوز بضم اول و سکون ثانی و ضم ثالث و واو ۲۰ ترچھی نگاہ دیکھنا بضم اول و سکون ثانی و کسر ثالث و یاء مثناۃ تحتانی ۲۱ ترقنا بضم اول و سکون ثانی و فتح ثالث و قاف ۲۲ ترکش انداز بضم اول و سکون ثانی و فتح ثالث و کاف ۲۳ ترستی بضم اول و سکون ثانی و فتح ثالث و تاء مثناۃ فوقانی ۲۴ تری بضم اول و سکون ثانی و یاء مثناۃ تحتانی ۲۵ ترپنا بضم اول و سکون ثانی و فتح ثالث و نون

ف	ع	ف	ع	ف	ع
تعبیر	تفسیر خواب کردن	تعبیر عبر	نسخہ	دوا	سیر
تفاوی	تفاوت تفاوت	مرکن	نقوذ	کمانہ	تعویذ وغیرہ
تمک	قافیہ	شجم قافیہ	تفنگ	تفنگ وتفنگ	زنبورک سبطانیہ
تمکش	ترکش	جعبہ	تمک تمک	×	سق سق بصحیح
تمکی	انگلوٹ حلقہ گوی گریبان	عروۃ الوثقیٰ وعلہ	تمکلا	دوک	معزل
تمکا	پارہ گوشت یا پارچہ	مزعۃ	تمکا	تمکہ وتمکار	السہم المدرہ الفصل اگر دیگر
تمکیا	تکیہ وجائے تکیہ	×	تمکیا	تکیہ بالش	مستند وحشایہ
تکیا لگانا وتکیا دینا	تکیہ زدن	اتکا وتسنہ واستناد	تکیا کلام	محرر مشاور کبیر	×
تل	کرم در سیب	ریم سیب	تل	خال	خال وشامہ
تلاشی	تلاش کنندہ	متفحص	تلاشی	جستجو	تفحص
تلک مخففہ تلک کی	پیشواز	×	تلکیٹ	پیشین ودرد	نقل
تلوا	کف پا	اخمص	تلک	×	قشعہ
تلوار پر ہاتھ رکھنا	دست بشمشیر بردن	اخلاف	تلوار	شمشیر وتیغ	جراز وحسام وہندی
تلوار ملنا	جلا دادن شمشیر	جلو وصیقل	تلوار کھینچنا	برآختن شمشیر	سلو واستلاء
			تلوار سیانہ کرنا	×	اقراب

تلی	سپرز	طحال		تلی	سہیل	فرسیس	
تماشا	دیدار	نظارہ		تماشا	ہنگامہ و عجب	نزھہ مشہد ہرد و بالضم ۱۲	
تماشا دیکھنا	تماشا نون	ادراک الفرجہ		تماشا دیکھنا	تماشا کردن	تفرج و تفرج بر وزن تفعل ۱۲	
تماش بین	تماشائی	متفرج فاعل ۱۲		تماشی کی جگہ	تماشا گاہ	متفرج اسم ظرف ۱۲	
تسک	تسک	سیجا		تسک	تسہ	تسہ کردن	
تنبا کو	خمار یا بسر ۱۲	تنباک و دخان		تنبو	تنبو و خیمہ	ضرب مضرب بکسر سیم ۱۲	
تنبورا	تنبورا نام ساز ۱۲	طنبورہ		تنخواہ	درماہہ	مشاہرہ	
تندور	تنور	تنور		تندور کرم کرنا	تنور تافتن	حمام التہ تنور	
تندہی	تندہی کوشش	جھد و سعی		تنگ	تنگ	ضیق	
تنگ ہونا	تنگ آمدن	سامۃ		توا	تابہ	طابق	
توبا ہ	توبہ	توبہ		توبڑہ	توبڑہ و تبڑہ	مخلاۃ و علیقہ	
توبہ توڑنا	توبہ شکستن	نقض التوبہ		توبہ کرانا	توبہ فرمودن	استتابہ	
توبہ کرنا	توبہ کردن	توب		توپ	توپ باروج	مدفع	
توپ کہنا	بدم توپ زدن	العرض علی المدفع		توپ جلانا اور چھوڑنا	توپ دادن	ضرب المدفع	
توپ ڈالنا	توپ بختن	صب المدفع فالقالب		توت	توت	توت	

ع تلی بمعنی سپرز

ع تماشا بمعنی دیدار

ع تسک بمعنی تسہ

ع تنبا کو بمعنی خمار یا بسر

ع تنبورا بمعنی نام ساز

ع تنگ بمعنی ضیق

ع توا بمعنی تابہ

ع توبڑہ بمعنی مخلاۃ و علیقہ

ع توبہ توڑنا بمعنی نقض التوبہ

ع توپ بمعنی مدفع

ع توپ کہنا بمعنی عرض علی المدفع

ع توپ ڈالنا بمعنی صب المدفع فی القالب

ع	ف	ع
توتلا	تُرکے	اَلثَّغ
توتا	توتہ و توتی	بَبَّغا و دُرَّة
توڑا	پلیتہ	فَتِیلَة
توڑا	کیسہ درہم و دینار	بدرَة
توڑنا	چیدن ہار و گل	قَطف و جَنی
تول	سنگ	وَزن
توطری	کدوی تلخ	القَرع المُرّ
توندی	ناف	سُرَّة
تہالا	گودان و کولاب	سَرَبَة
تہان	آخور	مَعلَف
تہانگی	زور و فشار	حامِی الضَّرّ
تہپڑ مارنا	روی دستی بر روی کسی	صَکّ
تہکارنا	اندکی تف انداختن	نَفث
تہ کرنا	تہ کردن	طَیّ
تہکانا	ماندہ کردن	اِعیاء و اِتعاب

ع	ف	ع
توتلی	زن تتلو	لَثغاء
توڑ	آب دوغ	ماء الرائب
توڑا	کیمابی	قِلّة
توڑنا	شکستن	شَدخ
توشک	بزرگ بزرگ انگلیس و دہانہ	حَشِیّة
تولنا		وزنہ
تومنا		قرع و مشع
توندیلا	شکم دار	بطین
تہان	توب	طاقة
تہان بین آنا	بخار کہ علیہ السلام	تمرغ
تہاہ	تنگ	قعر
تہپکنا	دستہا بر کوبک زدن برا	تربیة
تہ خانہ	سرداب و تہ خانہ	مطمورة و سرداب
تہکنا	ماندہ شدن	لغوب و کلال و عی
تہل	جامی شیر	عریس و عریس

ہ	ف	عر
تھکاہلانا	جنبیدن سرین	رجز جاہ
تھمت	تہمت	تھمۃ وتھماتہ
تھن	پستان گوسپند وغیرہ	ضرع
تھنال تیغ وغیرہ	تھنال تیغ وغیرہ	نغل
تھوتھنے	پوز	خطم
تھوڑا تھوڑا ادا کرنا	اندک اندک ادا کردن	بتکہ
تھوک	خیو لعاب دہن	بزاق ریق
تھوک نگلنا	فرو بردن آب دہن	بلع ولعب
تھوکڑ	زقوینا	زقم
تھیلا	×	خریطہ وکیس
تھیلی	×	خریطہ وکیس
تیتر	تیہو	دراج
تیر انداز	تیر انداز وکماندار	راسق بفتح مہملہ وکسر شین
تیر کی نوک کہنا	تیر کا پیکان وافافہ	افافہ وفوس
تیر مارنا	تیر زدن	رمی ورشق
تیری منہ میں خاک	خاک در دہن تو	الکذا ب

ہ	ف	عر
تہمت	اسناد باطل	رکوذ
تہمت لگانا	تہمت کردن وشہادت دروغ	اقذام
تہن تھنا	شیر دہ	مقرف
تہنسان	تہنسا	مرضع
تہوڑا	اندک	بتکۃ وتویر وقلیل
تہوڑی	تقویر اخ نقہ	اقاوقہا
تہوکنا	تف انداختن	تقل وبزق
تہونی	ستون	عماد
تہوی	کارگاہ وزرگر	معمار وبناء
تہیلے	کیسہ	صرۃ وکیس
تیر	تیر	سہم ونشاب
تیر چلانا پھینکنا	تیر رہا کردن	رمی ورشق
تیر لگنا	تیر خوردن	اصابۃ
تیری جان کی قسم	بجان تو	لعمرک
تیزیات کرم خشک	×	سیاذج ہیندی

تیغا	×	صفیحة
تیل کا برتن	روغندان	مُدْهُن
تیل نکالنا	روغن کشیدن	
تیمم کرنا	تیمم کردن	تَیَمُّم
رتی رتی	رتی رتی	
ریتور	سرگشتگی	

باب تای هندی با الف

ٹاپ	سم اسپ	سُنبُك وحافر
ٹالنا	بگیله برگردانیدن	
ٹانکنا	دوختن کفش	خَصْف وخرز
ٹانکی لگانا	پنجه بر چرم زدن	
ٹانگ اونٹھا کے موتنا کتی کا	بول کردن یک پا برداشته	شَفْر
ٹپہ ڈالنا	کوک زدن	شَصْر
ٹپکنا	نوک بار چیزها آواز بر زمین	نَقْر
ٹٹولنا	بکف جستن	تَعْیِیث

تیل	وغن تلخ چراغ	دُهن وزَیت
تیل لگانا	روغن مالیدن	تَدْهِین
تیلی	روغن فروش	عَصّار و دهّان
تیمم جانماز	تیمم برخاستن	نَقْض التَّیَمُّم
ریتور	تیرگی چشم	ظُلمة البصر
ریتوری چڑھانا	چنین بر جبین افکندن	قُطُوب

ٹاپو	آدک وسیله	جَزِیرة جمع جزائر
ٹانکنا	اندک دوختن جامه	خِیَاطة
ٹانکی	میتین تیشه	مِنقَر و مِلطَس
ٹانگ	زنیخ ران تا پا	رِجل
ٹپکنا	چکیدن	قَطر
ٹٹ پونجیا	کم مایه	قَلِیل البِضاعة
ٹٹو	یابو	قَاهِرَم
ٹٹی شکار کے	کاتره	قُتْرة

ٹٹی انگور کے ۱۲	دارست و دارانگور	عَرِیش ۱
ٹڈی	ملخ	جَرَاد
ٹھک	دمی یکدم	هَبْقَة وَلَمْحَة ۲
ٹکٹکی لگنا	باز ماندن چشم	شُخُوص
ٹکڑا	پارہ از ہر چیز	فِرْزَة وَكِسْفَة وَكِسَاء
ٹکڑا	پارہ گوشت	قِدْرَة وَبَضْعَة
ٹکڑا	پارہ چسپک	فِلْذَة ۵
ٹکڑا	پارہ جامہ	خِرْقَة
ٹکڑا	پارہ رسن	رُمَّة ۶
ٹکڑا	پارہ نیزہ	قِصْدَكَة ۸
ٹکڑا	پارہ آہن	زُبْرَة
ٹکسال	درم سرا	دَارُ الضَّرْب
ٹکورے	پارچہ کہ بر صورت کردہ	سِكَاد ۱۰
ٹنڈا	دست بریدہ	أَقْطَع
ٹنہائی	زن جادوگر	سَاحِرَة

ٹخنا	شنالنگ	كَعْب
ٹسر	بینک	قَزّ ۲
ٹکا	تنگہ	فَلْسَيْن
ٹکر مارنا	سر کلہ زدن	مُنَاطَحَة
ٹکڑا	پارہ نان و گندک ۴	كِسْرَة
ٹکڑا	پارہ پنبہ	هَنَانَة
ٹکڑا	پارہ مدوم سیم	نُقْرَة
ٹکڑا	پارہ پوست	فِلْعَة ۶
ٹکڑا	پارہ شمشیر	فِلْقَة
ٹکڑا	پارہ مسواک	قِضْمَة ۹
ٹکڑی ٹکڑی کرنا	پارہ پارہ کردن	تَقْطِيع
ٹکسال باہر	زدہ بیرون سرا	+
ٹٹنا	خروسہ و چچیلہ و خر و سگ ۱۱	بَظْر و فَرْج
ٹٹہایا	افسونگر	سَاحِر و رَاقٍ
ٹوپ	گلوبتہ ۱۲	طَبَنْجَة

ه	ف	عر
ٹوپی	کلاہ و سر	کوفیہ
ٹوکرا	کوارہ نوبان	قفص
ٹونا	جادو و فسوں	سحر و رقیہ
ٹونی اشنا	جادو زدن	ابطال السحر
ٹہٹہا	گنگل	مزاح دعابہ
ٹہٹہرنا	خشک شدن اعضا از سردی	تقفع
ٹہٹہرا	مسکرہ و خندہ گر	مکاس
ٹہٹہیکا گرہا	چاہ نخ	بئر
ٹہہرنا	درنگ کردن و ایستادن	وقوف و مکث
ٹہکے	چس	فسو
ٹہگ	راہ زن	قاطع الطریق
ٹہکا و ٹہکی ٹہنکنا و ٹہنکنے	پستہ	قصیر و قصیرہ
ٹہنی	شاخچہ	غصینہ
ٹہنڈا	سرد	بارد و مبرود
ٹہوکر	بالغرہ و شکوخہ	عثرہ

ه	ف	عر
ٹوٹ پڑنا	از ہر سو ریختن	انتیال
ٹولا	×	حلۃ و محلۃ و محارۃ
ٹونٹی	ماشورہ لولہ	خرطوم
ٹہاٹہ	آرایش	تجمل و تزین
ٹہٹہا کرنا	گنگل زدن	مزاح و مداعبہ
ٹہٹہول	×	مزاح و هزار
ٹہڈی	نرخ	ذقن
ٹہڈی ہاتہ پر ٹیکنا	دست استوار نخ کردن	استبصار
ٹہہرنا	قرار یافتن	تقرر
ٹہکانا	جای بیم و باشر	مأوا و معرّ و مستقر
ٹہلیا	سبو و سبوچہ	جرۃ
ٹہنا	شاخ کلان	غصن
ٹہنڈ	خ	
ٹہوس	پر	مصمت
ٹہوکر کہانا	پیش نا خوردن	عثار

ٹ	ف	غ	ر
ٹھوکر مارنا	سر یا پشت پا زدن	اصطکاک	
ٹھونٹہ	درخت خشک	قطع شجر	
ٹھوکنا	زدن بدست وتا زیانہ	دق	
ٹھیکل بیاہی مہول	انبار خانہ	کدس	
ٹھیک بنانا	بی کم وکاست	تسویہ	
ٹیم	زبان چراغ	لسان السراج	
ٹیس	تیر کشی بدن	ضربان	
ٹیڑھا کرنا	خم دادن وخمانیدن	عطف وحنو	
ٹڑہ منہا	کجدہن	متصاجم	
ٹیکا زیور معروف	ریشہ	×	
ٹیکنا	تکیہ کردن بر چیزے	توکو	

باب جیم تازی با الف

ج	ا	ز	ی
جات	عرق	جازم	جاجم
جاڑا	سرما	برد وخنک	بشتاء
جاگنا	بیدار	یقظہ انتباہ	سہر وارق

ٹ	ف	غ	ر
ٹھہرنا سہنا	کنجائش در جیزی	گنجایش در چیزی	دس
ٹھہرنا	کوشش کردن	کوشش کردن	دق
ٹھیکل بیاہی مہول	پانہ	پانہ	شکلہ
ٹھیک	درست راست	صحیح وسیم	دقاق الرقو
ٹھیکری	خزف پزہ	خزف پزہ	×
ٹیپ ٹاپ	بہ سنگ وبرخ	بہ سنگ وبرخ	منحنی ومعوج
ٹیڑھا	کژ ودوتا کبوس	کژ ودوتا کبوس	تافہ وانضناض
ٹیڑھا ہونا	خمیدن وخم خوردن	خمیدن وخم خوردن	×
ٹیکا	ترکی	×	شرح
ٹیکا	دستنی	×	منجد
ٹیلا	تپہ	×	

ج	ا	ز	ی
جاڑا	سرما	برد وخنک	بشتاء
جاگنا	بیدار	یقظہ انتباہ	سہر وارق

جاگنا	از خواب خاستن	انتباہ
جاگیر دینا	جاگیر دادن	اقطاع
جالا	تنہ	تنیج عنکبوت
جالا	سپید	سبل
جال بیسنا	دام افگندن	نسب وعلق
جامدانی	جامہ دان وجامہ خانہ	عتبہ وحقیبہ
جانچنا	آزمودن	ابتلاء
جانگیا	تنبان تنگ	تبان
جانور صناعن	مایہ شیر	روبہ
جائیل کرم خشک	×	جوز بوا
جبڑا	×	فاحیہ وفوک
جتانا	آگاہ کردن	اعلام
جتھا	گروہ	حزب
جٹادھاری	مار کہنہ	عرنم
جدول	جدول محرر	×

جاگیر	جاگیر اقطاع	قطیعة
جال	حبالہ دام	مصیدة وشبکة
جالا	تنفہ	عنکاش
جال لگانا	دام گستردن	بسط الشبکة
جالی	ریسمان	مکسع
جان	جان	روح ونفس حیوانی
جانگھ	ران	فخذ
جانور	جانور	حیوان
جاہی جوہی	یاسمین صحرائی	ظبیانة
جای ضرورت	آبخانہ وقدمگاہ	مستراح وکنیف
جبڑا	جانہ	لحی
جتن	فریب	حیلة وشدة
جتی	×	محصور
جٹنا	زنگ گرفتن	صدأ
جریب	چوب دہ گز	عصا

جڑ	بیخ و بن	اَصل
جڑ سی کھودنا	از بیخ برکندن	اِستیصال و قلع
جڑاؤ	جنابہ	تواَماں
جڑ	گرہ	اِلّا وغیرہ
جڑکشی کرنا	جزو کشیدن	تعلّم و اکتساب
جست و جو	جست و جو	فحص و تفحّص
جفتی کرنا	جفت شدن	سِفاد و نِطاق
جگ	گیتی	عالم و دَور و خلق
جگادری	پاسبانی و دیرینہ	عدمُ مثل
جگالی کرنا	نشخوار کردن	اِجترار
جگانا	از خواب بازداشتن	تاریق و ایہاں
جگت گرو	استاد روزگار	اُستاذ الاساتذہ
جگت	تاب و چکر	کافہ و قوق
جلاب	مسہل	مقطع عربی و فارسی
جلانا	سوزانیدن	اِحراق و اِضلاء

جڑ پکڑنا	ریشہ دواندن	تاصّل
جڑنا	نشاندن	ترکیب
جز معروف	جزء	کراسۃ
جزدان	جزودان	کیس الکتاب
جست	روی توتیا نوعی از فلزات	×
جفت	جفت	زوج
جگرنا	استوار بستن	اِیثاق و توثیق
جگ	روزگار دراز	حِقبہ و قرن
جگالی	نشخوار	اجترہ
جگانا	از خواب دار بیدار کردن	اِیقاظ
جگت	لب جاہ	قفر البیر
جگت گرو	مخدوم جہانیان	شیخ الاسلام
جگنو	کرم شب افروز	حُباحب
جلاّد	کردن زن	سیّاف
جلانا	افروختن آتش	اِیقاد

ف ع ر

جلانا	سوزانیدن	اعراق	جلاہا	جلاہہ وجامہ باف	عراک
جلد باندھنا	جلد کردن	تجلید	جلدی	زودی	عجلہ
جلدی کام را	شتاب زدہ	عجل	جلو مارنا	جاں دادن	استسقاء بالماء
جل بالسس	مردم آبی	انسان الماء	جلنا	سوختن	احتراق
جمعدہر	×	استسقاء	جلنے	زلیخا و جلنی	زلیخا و مستسقاء
جلی ہاں وکی ہاں	سگ ماسوختہ	×	جمالکوٹا	دندانہا بود انہ	عقب الملوا
جماہی	فازہ دہان دہ	تثاؤب	جمالیسنا	فازکشیدن	تثاؤب
جمعدار	جامہ دار	×	جمعرات	پنجشنبہ	یوم الخمیس
جمعہ	آدینہ	جمعہ وعرفہ	جنا	زادہ شدن	اجتماد
جمو گا	×	ام السبیان وام الصبیان	جنا	زاییدن	ولادو ولاد ووضع الحمل
جنازہ	تختہ تابوت وسریر مردہ	جنازہ	جتری	شفتا سنگ	شقتاء هیم معرب
جنگل	جنگل ودشت وبیابان	صحراء وقاع وبیداء وفیفاء	جنم	آفرینش	وقت و خلقة
جنم پترا	زایچہ	تقویم النسر	جنم نیت		
جنیو	زنار از روی استعمال	زنار	جو	گندم جشکہ	شعیر
جوگا	دانہ سیر	سبتہ و قفیز	جوا	یوغ وتوغ	نایر

جُوا	منکہ	رقبار
جوار	زرت	ذخیرہ و مجاہ
جواب دینا	جواب دادن	اجابۃ
جوا کھیلنا	قمار باختن	مقامرۃ و قمش
جوان عورت	زن جوان	شابۃ و فتاۃ
جوانی	جوانی و برنائی	شباب و فتاء
جوبن کا ماتا	مست جوانی	سکر الشباب
جوہری	×	بسباسہ
جوتکے	ستارہ شناس	منجم
جوتے	کفش و پاپوش	نعل و کوش و فشم معرب
جوتی پہنانا	کفش پوشانیدن	احذاء
جوتی مارنا	پاپوش زدن	خصف و خصف
جوڑ	ہمتا و مثل	شبہ
جوڑا	جفت	زوج
جوڑ کا نہ	دشمن کہ تاب او کند	لفق

جواب	پاسخ	جواب و جوابہ
جواب آنا	جواب آمدن	وصول الجواب
جواری	منکیار گر قمار باز	مقامر و مقمار
جوانمرگ مرنا	جوانہ مرگ مردن	اختضار
جوان	جوان و برنا	شاب و فتی
جوبن	آغاز جوانی	عنفوان
جوبن نکالنا	آب عورت افگندن	بلوغ
جوتش	×	علم النجوم
جوتنا	شخم زمین و شیار زمین	اثارۃ و کربۃ
جوتی پہنا	کفش پوشیدن	تنعل
جوتی تانکنا	پارہ دوختن	خصف
جورو	زن و همسر و منکوحہ	زوج و زوج و صاحبۃ
جوڑ	بند اعضا	مفصل و وصل
جوڑنا	پیوند کردن	وصل
جوڑی	همسر و همتا	شبہ و مثل

جوڑی	تپ لرزہ	ناقض ۱
جوش میں آنا	درجوش آمدن	فوّار ۲
جون	شپش ۳	قمل وحمنک
جون دکھانا	کسی را فرمودن تاشپش برآرد	اِستِفلاء
جونک	زلوکہ در آلود زلوہ و بوجہر	علق ۵
جون مارنا	شپش کشتن	قصع ۶
جوہی	یاسمین دشتی	ظبیاء ۷
جہاڑ	×	ثریا ۸
جہاڑ جھٹک	رفت و روب ورفت وروب	×
جہاڑنا	افشاندن	نفض ۹
جہاڑو	جاروب	مِکنسۃ
جہاڑو دینا	جاروب دن	کنس ۱۰ وقمّ
جہاڑو دینا	ہمہ طعام خوردن	قمّ واقتمام
جہاز	جہاز	مرکب سفینۃ وجاریۃ
جہاگر	مسلسل	تتواط ۱۱

جوری	ازہ کرفتن	نفض الحمی
جوکہون و وجوکہم	زبان	غلمان و خضارۃ
جون پڑنا	شپشناک شدن	قمل
جون دیکہنا	شپش جستن و برآوردن	تقلیۃ
جونک لگانا	زلو جہانیدن و انداختن	اعلاق و ارسال العلوق
جوہر	پرمدو پکارک	فرناو افرناء
جہاڑ	درخت کلان	دخل ۱۲
جہاڑ لینا	جامہ کسی را جستن	اِستِفضال ۱۳
جہاڑن	انچہ از انشاندن بیفتد ۱۲ ف	نفاض ۱۵
جہاڑنا	روفتن	کنس ۱۷
جہاڑو	ستارہ دم دار	ذوذنابۃ ۱۸
جہاڑو دینا	جاروب زدن ہمہ مال بردن	اکتساح ۱۹
جہٹکی		عثیل ۲۱
جہالا	×	نفضۃ ۲۲
جہانٹ	موی ہارو دم ۲۴	عانۃ و شعرۃ ۲۵

جہانشیر مویشی	شیر نر	استعانة		جہانجہ	سنج	صحن
جہانگیر	سرزنش و توبیخ کردن	سرزنش الفرح فی		جہانوان	سیلک	لشفاء
جہاد	گز	ذراع		جہائین	×	تکلف
جہنا	پرچم	علامة		جہپ	شتاب	عجل
جہالی کرنا	دربودن	خطف و اختلاف		جہپٹ	زد	کوشش و صولت و حملہ
جہپٹنا	زدن و حملہ بردن	صولة و کرور		جہپٹنا	دویدن	مبادرة
جہپکنا	نگاہ در دیدن	اغتماض العین حیاء		جہپکنا	مژہ بہم زدن	اغتماض العین حیاء
جہٹپٹا	ہنگام غروب آفتاب	غباش شیر		جہٹلانا	منسوب بہ دروغ کردن	تکذیب
جہٹالنا	کندہ اندک خوردہ	اسار		جہٹکنا	تکان دادن	نفض
جہڈو	بیکار	بطال		جہڑ بیر	درخت کنار رستہ	ضال
جہرجہرا	جامہ تنگ بافتہ	هلهال		جہرجہری	×	رعش
جہرنا	چشمہ	عین و ینبوع		جہروکا	پاکانہ یا کانہ	شباک
جہرے	از ننگ	غضن		جہڑ	پردہ قفل	قراشة
جہرکی	کوازدنگوش	زجر و تزجر		جہڑکی دینا	سرزنش کردن	تعنیف و توبیخ
جہڑنا	فرو ریختن	انتشار		جہڑے	باران سخت	دیمة

ف	عربی
جھکانا	دوتا کردن
جھکنا	دوتا شدن، خمیدن
جھکڑا	خرخشہ و پرخاش
جھکنا	خجک شدن
جھلانا	جنبانیدن، باد دادن
جھلکا	پرتو
جھمکا	بخوب رخسار عضو
جھمکنا	آخلگ کندو
جھمکار	جلنک
جھوٹھا	دروغگو
جھوٹھا بنانا	دروغ باقتن
جھول	×
جھولنا	×
جھولی فقراکی	جراسدان
جھومنا	ناودان

ف	عربی
جھگڑا	خصومت
جھکنا	انحناء و انعطاف
جھگڑنا	مخاصمہ
جھکنا	هدیان
جھلنا	تزجیر
جھلکنا	ثریا
جھنگنا	خدد
جھنجھنا	×
جھنکار	طنین و صلیل
جھوٹھا	کاذب
جھوٹھا بنانا	حرق
جھول	حبل
جھولنا	تزحیح
جھولی فقراکی	شلاق
جھومنا	تزحیح و میلان

ف	عربی
جھگڑا	نکار
جھکنا	فروتنی کردن
جھگڑالو	بسیار خصومت کننده
جھگوڑا	جنبش باد و آب
جھلنے	پوست بدون شکم
جھگڑا و جھگڑا	دیار و حوض
جھنجلانا	بخشم آوردن
جھنڈ	جماعه
جھوٹ	دروغ
جھوٹا	بی خیر و بد
جھوٹ لگانا	دروغ بستن
جھولا	تاب و مرکب و بازیچه کودکان
جھولی	×
جھومر	رقص و دست بندو گوشوار
جھونپڑا	کریچه و توازه

ف	عربی
زعفران	زعفران
جھکنا	تواضع و خشوع
الجھنا	التواط
جھگڑنا	مخاصمہ
غشاء	غشاء
جھلے	جحل
جھنجلانا	تغیظ
جھنڈ	مزدوقطار
جھوٹ	الذب و الزور
جھوٹا	کذوب
جھوٹ لگانا	افتراء و تقویل
جھولا	اراجیح
جھولی	×
جھومر	دعلسه
جھونپڑا	کوخ و عشه

جھوکا	آبشار ۱۲	زعزعه ۱۲
جھونکنا	فروزیدہ گلن	سجود ۱۲
جھینگر	ریزہ وزنجرہ	صرصور ۱۲ وجندب
سنجے	آرے	نشر
جیتنا	برسیدن	غلبه
جیتنا	منبر و زیاں دادن	ظفر

باب جیم فارسی با الف

چابلوسے	چاپلوسے	تملق
چادر	چادر	زِدا
چادر	بستہ آہنگ و	+
چار	چار و چہار	اربع
چارپائی	پلنگ	+
چارخانہ	ازار خانہ شکنجہ	نبه ۱۲
چارا	چارہ و گزیر	بد و محاله ۱۳
چارق ۱۲	چست و تندرست	صحیح و سالم

چاٹنا	لیسیدن	لعق و لحس
چادر کی طرح	مرگوشے	ربطه
چادر اوڑھنا	چادر کشیدن	ترکی و ارتدا
چار آئینہ	چار آئینہ و تشوره	+
چار جامہ ۱۱	چار جامہ	+
چار زانو بیٹھنا	چار زانو نشستن	تربع
چارا	آخر	علف
چارق ۱۲	+	مکشطه ۱۴

		×
چاکر پیرا ہن	چاک پیرا ہن	×
چاکر	چاکر و نوکر	اَجِیْر و مُسْتَاجَر
چال	رفتار	مِشْیَة
چالاک	چست و چابک	خَفِیْف
چاند	ماہ و ماہتاب	
چاند کا گٹھڑا	ماہ پارہ	فِلْقَة القمر
چاند گہن	ماہ گرفتگی	خُسُوف
چاندنی رات	شب مہتاب	لَیْلَة صَحْنَاء
چاول	برنج معتدل	اُرْز
چاہ	خواہش	اِشْتِهَاء وَانْتِهَاء
چاہنا	خواہش	مَشِیَّة
چبانا	چاوبدن	مَضْغ وعَلَك
چپ و چپکا	خاموش	مُنْصِت
چپاتی	چپاتی و نان تنک	رُقَاق
چپٹ باز	سعر باز	×

چاک	چرخ کلاں	×
چاکری	نوکری و ملازمی	اَلْخِدْمَة بِالْاُجْرَة
چال	روش	طَرِیْقَة وسِیْرَة
چالیس	چہل و چل	اَرْبَعِیْن
چاند دیکھنا	ماہ نو دیدن	اِهْلَال
چاندرات	شب ہلال	غُرَّة ولَیْلَة الهِلَال
چاندنی	مہتاب	قَمْرَاء وفَحْت
چاندی	سیم	فِضَّة ونُجَار
چاہ	دوستی	وِدَاد وحُب
چاہنا	دوستی داشتن	وِدّ ورَغْبَة
چای	چای کرم و تر	صَای
چبوترا	ماہتابی و دکان بخیہ	دِکَّة وحَانُوْت
چپ	خموش	اَنْصِت وصَه
چپٹ باز	طبق زن	سَحَّاقَة
چپٹے	طبق	سَحْق

چپلی لڑنا	طبق زدن	مساحة
چھڑا	لگ شستہ	اللك المغسول
چھپاہٹ	چسپیدگی	لزوجة
چھپری	روغنہ	مروّل
چھکانا	چسپانیدن	الزاك
چھکنا	چسپیدن	لصوق
چھگنی	سرپوش	×
چھت	ستان	مستلق
چھلا	رنگارنگ	مبرقش
چھٹانا	خستہ کردن	
چھٹان	خستگی	
چھٹ پٹ	ہیک ناک	
چھٹکارنا	×	
چھٹکے	تیلگ پیلگ	
چھٹکی بھر	مقدار کمیہ	

چپٹا	×	مفلطح
چپ رہنا	تن زدن	صمت وسکوت
چڑا و چڑی	چیخ	الحمصر و رمصاء
		السکاکات
		قباء
چکی کہنا	آسیہ زدن	اسرار
چمچی	کاسہ زانو و آئینہ زانو	داغصة
چترا	ہشیار	عضّ
چت پڑنا	برپشت خوابیدن	استلقاء
چتا	سپید	یقوت
چٹائی	بوریا	حصیر و بوریا
چٹچٹا	اجہرہ	بلسك
چٹخانا	انگشتہا را خمانیدہ آواز کردن	قرقعة
چٹکی بجانا	قرنک زدن	زنجرة
چٹکی بھر لینا	بسر دو انگشت برداشتن	قبض

ه ف ع		
چشکی سی ملکر دینا	سر انگشتان بازیدہ بستن	قرص
چٹلا	+	وصلہ
چشمی نگاہی کی	خط گذارہ	جواز
چٹیلا	زخمخوردہ و خستہ	مجرح
چٹو	روسیہ	احروف
چراغ	چراغ	سراج و مصباح
چراغ جلنا	افروختن	توقد
چراغدان	چراغابہ و چراغ پرہ	منارہ و مشکوۃ
چراغ گل ہونا	خاموش شدن و مردن چراغ	طفوء
چرانا	چرانیدن	ارعاء
چربے	چربو و پیہ	شحم
چرچا کرنا	واگفتن	تذکر
چرخا کاتنا	رشتن	اغزال
چرس	شکن شکنج و کنجلک	عرق
چرنا	چریدن	رتع و رعی

ه ف ع		
چٹکی لینا	انگشتان	قرص
چشمے	چشمہ	لعوق
چٹیا	+	قناع
چچا	اندرو عمو	عم
چڈھا	بیغولہ ران	مغبن
چراغ پاہونا	چراغ پاشدن و سیخ پا	استنان
چراغ جلانا	افروختن	ایقاد
چراغ گل کرنا	چراغ نشاندن	اطفاء
چراغ میں تیل ڈالنا	روغن چراغ ریختن	الدھن
چراہند	خنجر	قنار
چرچا	واگویہ	تذکار
چرخہ	چرخہ	کوکب الغزل
چرخے	چوبین و آہنین	محلاج
چرسا	چرم	سنبک
چرندہ	چرندہ	رعیہ

چرکیدن	رمیدن چریدن رها کردن	مرج
چروبخی	نقل خواجه	حب الشکنه
چڑچڑا	بدخو	زعفوق
چڑھانا	دیگ دیگدان	نصب
چڑھائی	لشکرکشی	قعد وجزه
چڑیا	گنجشک چکوک	عصفور
چڑی مار	دامیار	صیاد الطیور
چشمہ	یلبوع	
چغلخور ترکی و فارسی	سخن چین	نمام ومولاه وساعیه
چقماق ترکی	آتش زنه	زند
چقندر	چغندر	سلق
چگادڑی	جغد چکیده	خفاش
چکانا	نخ کردن	سقام
چکٹنا	فتیله شدن مع	تلبد وتلزج
چک جانا وچکنا	فصیله یا فتین	الفصیل

چرواہا	شبان	راعی
چڑانا	خانیدن	تخییل مع بالوجه
چڑھائی	ازپائین بالا بردن	ارتفاع
چڑھائی	زمینیکه بکمر او بلند باشد	صعود وعقبه
چڑھنا	برآمدن	صعود ونصف
چڑیل	اوه غول	سعلاة
چشمہ	شیردان	×
چشمہ	چشمک	منظره
چغلی ترکی	سخن چینی	نمیمه وسعایه
چقماق جھاڑنا	آتش از آتش برآوردن	ایراء
چن ترکی	چک	ستاره
چگادڑ چوندہ	خفاآوردن چشم	سدفه
چگنے	دنبه	الیه
چک جانا	سرخی شدن	نفاث
چکر	×	هلاک الصیاد

چگلاہٹ	پھسلنا	عرابض
چگنا	تحشان	امکس
چگنا	قرار یافتن	تقرار
چگنا دل		
چکنے مٹی		
چگلونا	دابہ پرنا	
چکور کا بچا	بچہ کبک	سکک
چکھنا	چشیدن دلیشہ کردن	مذاق کردن و مزہ
چکنے	×	خزارہ
چکن بنانے والا	آسیاگر	مراحی
چکنی رہنا	آسیا تیز کردن	تقرالرحی
چکی کا کھونٹا	دستہ آسیا	زج رنوک
چگنا	دانہ چیدن	تلقط
چلانا	شور و غوغا	صخب و صیاح
چلمچی کرکیٹ	ملشت و لکن	طشت

چکن		×
چگنا چور	ریزہ ریزہ	صکاک
	جوان جہا	
	سرخاب	حمام و نعامہ
چلور	مرغ آشخوار و کیک	حجل
چگھانا	چشانیدن	اذاقہ
چگھجانا	ہضم خوردن	اقتحام
چگل	آسیا	رحی و عربیہ
چگی رہا	آسیابان	×
	پرہ آسیا	فلکہ
	منج آسیا	قطب
	خارش	حکہ
	چلم و سرقلیان	راس النار

چلون					
چمچا بہر					
چمڑا					
چمک					
چمکنا					
چھوٹا					
چنا					
چنار					
چنبیلی					
چندن					
چنڈال					

ف	عر	ه
چسکا ہونا	پسند شدن	بر مجرد ۱۲
چسکہار	آواز نیل	نقیم ۱۲
چوبا	میخ آہن	مسمار ۱۲
چوپایا	ستور و چارپایہ	بهیمه ۱۲
چوپڑ	×	×
چوت	کس	فرج
چوٹ	کوب	ضربه
چوٹی مرغ کی	پوپ	اکلیل و تاج
چوٹی پہاڑ کے	تیغ و بیخ کوہ	قله و قنه ۱۲
چوچی	چچوچ پستان	ثدی و ضرع ۱۲
چودھویں رات	شب چاردہم	بدر ۱۲
چوانا	دزدیدن	سرق بفتحتین ۱۲
چوری	گمشدن	مذبه ۱۲
چورکا مال	مال دزدی	سرقه ۱۲
چوڑانا	پہنا کردن	توکسیع

ف	عر	ه
چنکہاڑ	آواز آہنت	صیحه
چوبند کی باندھنا	نعل السبین وزدن	انعال
چوائی	×	صناوحه ۱۲
چوبدار	چوب بکف فراشخانہ ترکی ۱۲	×
چوپڑ بازار	چار بازار و چارسو	×
چوتر	سرین	عجز ۱۲
چوٹ کرنا	ضرب سانیدن وزخم	جرح
چوٹی عورت کی	جعد	فرع ۸
چوٹی ترازو کے	زبانہ ترازو	عذاالمیزان ۱۲
چودہ	چاردہ	اربعه عشر
چور	دزد	سارق و لص ۱۲
چوری	دزدی	سرقه
چوری کا پتا پانا	دزدیدہ دیدن	مسارقة النظر ۱۲
چوڑا	پہن و پہناور	عرض سمن و بدن ۱۲
چوڑائی	پہنائی	سعة و بدن ۱۲

چوڑی	دست برنجن	قفقاق مستملک
چوسنا	مزہ دہن کھینچنا	مصّ وہی مشہ
چوکا	دندان پیشین ہیچ رستنگاہ	ثَرِیَّة الاضراس
چوکرنی پھیرنا	کشیدہ کردن وزدن	ضبّاران
چوکھٹ	چوب زیر آستانہ	اُسکفہ وعتبہ
چوکی	سریر کاہ پوستے	کرسی
چوکی دینا	نگہبانی کردن	کلأ وحفاظ
چول	پاشنہ در	رِجْل الباب
چومنا	بوسہ برداشتن	قبلہ ولثمہ
چومیخا کرنا	چار میخ	التعذیب بار بعۃ اوتاد
چونچ	تاج کلنگ	منقار ومنسم
چونچ مارنا	نوک زدن	نقر ونقر
چونکنا	جنبش	فار ورجع
چونکنا	ماہیء جنبش	فار
چہاپا	مغز خربزہ	رشم
چہارجوہ	اینصاد بچہ مرغ	فروج وفرخ
چوک	×	خطا
چوکا	سخ یا درشہ	حماض
چوکنا	ہوشیار وخبردار	یقظ وحذر
چوکہٹا رو	نوآس بروزن اساس	×
چوکیدار	پاسدار وپاسبان	حارس احراس جمع
چوگان	چوگان	مِعصار ومِعصور
چولہا	دیگدان دیگپایہ	اثفیۃ ومنصب
چومنا	بوسہ دادن	تقبیل ولثم
چونا	آہک	کلس ونورہ
چونچلا	ناز	دلال وتغنج
چونکنا	از خواب برجستن	نقاز
چونکنا	چارسو	×
چہاپا	قالب	طابع
چہاپنا	بقالب زدن	طبع

ف ع ر ف

چھاپا مارنا	شبخون زدن	تَبْیِیت
چھاتی	سینہ	صَدْر
چھاتی کا پتھر	سنگ سینہ	گاؔ
چھاچھ		
چھاگل		
چھالا	تنخالہ	عَفْبُولَہ
چھانٹن	افشانہ	نُقَابَۃ
چھاننا	بیختن	نَخْل
چھب	آرایش	تَقْطِیع
چھبڑا	سبدو	عَذِر
چھپانا	پوشیدن	کِتْمَان
چھپٹی	فروزینہ	ضِمَام
چھپکلی	گرگٹ وحلیا	وَزَغَۃ
چھت	بام وسیج	سَطْح وسَقْف
چھٹا	لاینشان مہم	مُشَارٌ وَخَلِیَّۃ

چھاتا	دہنہ	صَدْر مُشَرَّف
چھانی کرنا	دور کردن	اَلْمَنْخُل وَالصَّدْ
چھاج	غلہ	
چھارا	خسہ	
چھال	پوست درخت	لِحَاء
چھالا پڑنا	آبلہ زدن	نَقْط
چھانٹنا	پالودن	تَرْوِیق
چھانو	سایہ	ظِلّ وفَیْ
چھوچھہ	مخلاب	بَالُوعَۃ
چھیڑ	×	عُزَیْر
چھپی	پوشیدہ	قَیْش
	چھپر	×
نا	پنہان بردن شدن	اِنْسِلَال
	کرتار	سَرَاط

چهت ٹپکنا	چکیدن آب از سقف	تراوش
چهتری	آفتابگیر	
چهڑکنا	زر افشاندن	انتشار
چهپکلی کا کهانا	نمک شور	خردل
چهجا	باران گیر	کنه
چهچهورا	لثه	بلدور
چهچهوندر آتشبازی ۱۲	موشک	×
چهچها	چهچهه و آواز بلبل	صفیر و سجع
چهڑانا	رها ساختن	ابقاء و انقاذ
چهڑانا	برطرف	ازاله ۱۲
چهکلیا		
چهکڑا	چوب چینه	
چهگڑا	ساچمه	×

چهتر	چتر	مظلّه
چهتری	آمده ۱۲	موقف الخدام
	درهم زرنخین	نثار
	×	فراغ
	رخ	احمرار
چهچهوندر	موش کور	خلد
چهچهوندر چهوڑنا	موشک دوانیدن	×
چهرا	دشنه	ساطور ۱۲
چهڑانا	رهانیدن کبود	فک
چهڑکن	آب زدن	رکن ۱۲
چهرا	چهره	سحنه
چهری	کارد کرلک	سکین ۱۲
چهڑی	چوب تعلیم	قضیب و مطرقه و
چهمکا چمک	گلست ۱۳	سکرات و طافح
چهمکا	سرچنک ۱۳	صقع

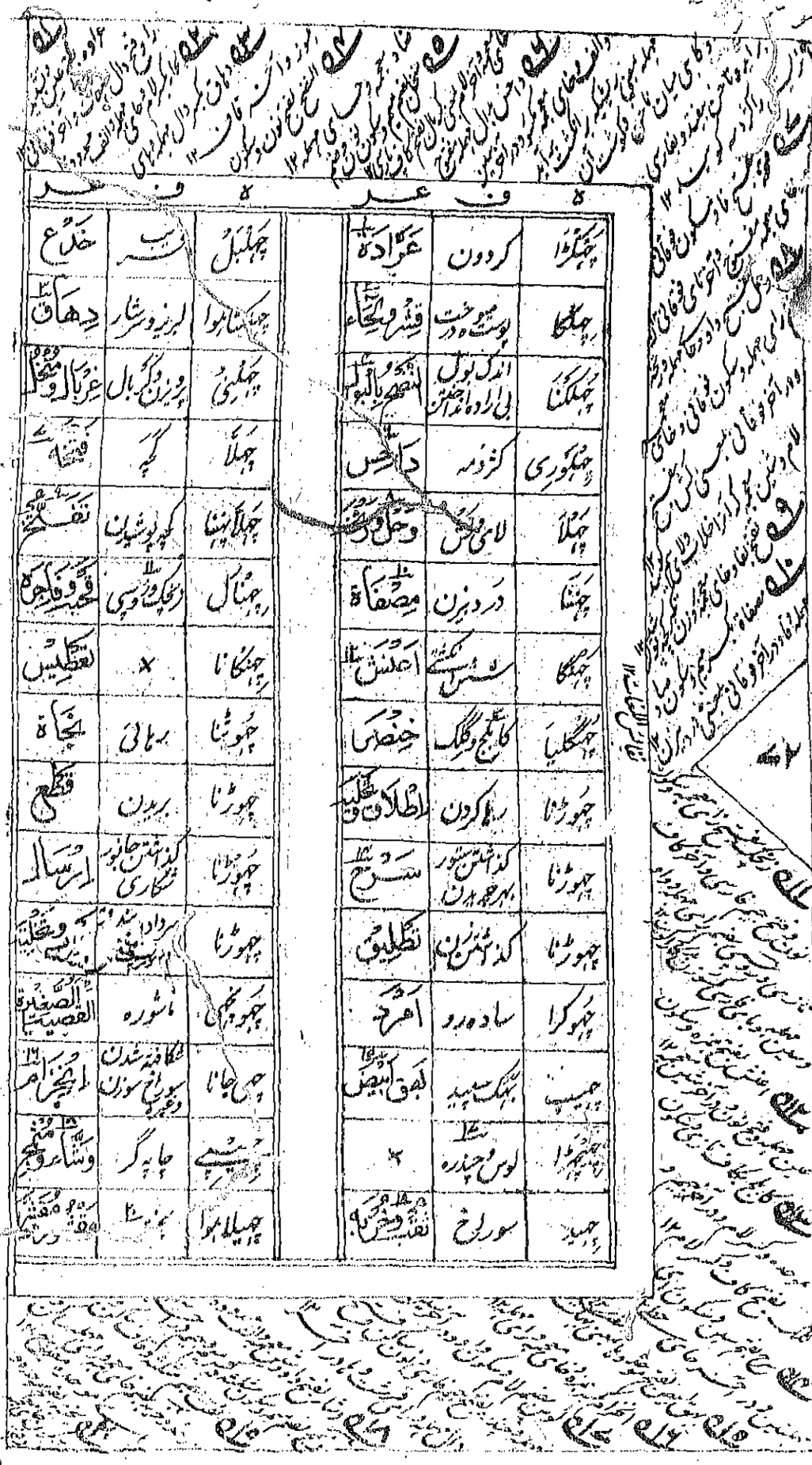

ع	ف	ه
چهیلن	خراسه و تراشه	خراشه و خراشیده
چهیلنا	خراشیدن و تراشیدن	سحت و سحو
چهینٹ	چکله و گل سرشک	رشاش بفتح اول
چهینٹا پڑنا	اندک باریدن باران	ترشیش
چهینٹا دینا	فریب و مکر و افسون	خدع و دغل
چهینکنا	عطسه زدن و داون و رامان	عطاس
چهینی	آرزینه	منظر
چیت	هوش	ادراک
چیچک	چیچک سرخیه	جدری و حصبه
چیخ	شور	ضجیج
چیرنا	شکافتن و دریدن	شق و خرق
چیرا	دختری و دختره	عذره
چیل	غزل علوار و حات و کید	جلاد و جلاد و شهر آجر
چین	آرام آسایش	راحه
چین چین	چاو چاو	سقف

ع	ف	ه
الغاء	پوست بازکردن	چهیلنا
مبارعه و مجاذبه	کش مکش	چهینا چهینی
کشکیل و وشی	چیت و نگار بوقلمون دار	چهینٹ
رش	آب زدن	چهینٹا دینا
عطسه	عطسه و عطسه	چهینک
سلب و اختلاس	دزدیدن	چهین لینا
رمص و غمص	چرک چشم	چیڑ
نمرا	یوز	چیتا معروف
مجدور و مجدر	چیچک رو و آبله رو و برزده رو	چیچک رو
اقتضاض	دوشیزه گی زن	چیرا اتارنا
+	نوعی از دستار	چیرا
بکر	دوشیزه	چیره بند
عبد	بنده	چیلا
غضن	شکن	چین
سکر	شکر سفید	چینی

چولی	تافتہ	استبرق
چونٹی	مورچہ	نملہ وذرہ

باب ے

حاجت	حاجت	
حاضر کرنا	حاضر کردن	تعیّن واحضار
حجاب	شرم	حیا
حرارہ	جنبش دفوں	اهتزاز
حرامزادہ	زنازادہ وحرام زادہ وجامعوں	ولد الزنا والسفاح وولد الحرام
حرام کمال	مال حرام	سحت
حرصی	آرزو مند و آز مند	حریص
حریرہ	×	حسیکہ
حلال کرنا	ذبح کردن	ذبح
حلوان	بزغالہ وبرّہ بچہ	حمل وحملاک
حلوائی	حلوا فروش	حلوائی وحلوا
حمیل	زیور کلو	وشاح

چیونٹا	مور سوار	عجز وضعف
چیونٹی	سردو ٹھنڈا	شوشو

باب ے

حاضر جواب	حاضر جواب	
حال سماع کرنا	حال سماع کردن	رسیدن سماع
حجت	حجت	حجة ودليل وبرهان
حرام مغز	حرام مغز	لخاخ
حرامزادہ	فتنہ انگیز	شریر
حرص	آز	طمع وعشم
حریف	ہم آورد وہم پیشہ	قرن
حقہ	وہ حقہ جس	بوری وحلاعہ
حلکاری	بلکاری	مضمضہ
حلوا	حلوائی ہاں	×
حمام	گرمابہ	دیماس وبالاک
حوض	آبدان وتونر	حوض وقصعہ

حویلی	خانه	دار و بیت
خاک توده	خاک توده و آماج	×
خاکروب	چوک کش و جلال	مکنسه
خاگینا	خایه بریان و خاگینه	عجّة بضم عین مهمله ۱۲
خانسامان	میرسامان و ناظر	×
خانه داماد	خانه داماد	×
خاوند	شوهر و شوی	بعل و زوج
خداداد بنده	خدا بردارد	×
خدانخواسته	خدا ناکرده خدا نکند و خدا نبند	×
خرابی	نقیض خواب و خرخر	فحیح و عطیط
خرادی	خراد	خراط
خرچ	خرچ و خرچه	صرف
خرجی	خرجین	خرج
خرخا	خرفه	بقلة الحمقا و قرنخ
خزانچی	خزینه دار و گنجینه دار	خازن و خزّان

باب خای معجمه

خاکروب	خاکروب	گناس
خاکشی	خاکشی و خاکشو	خثّة بخای معجمه ۱۲
خالی	تهی	صفر بسکون فا و فتحه ۱۲
خانه باغ	بستان سرای	حدیقة
خاوند بفتح واو مخفف خداوند	خاوند	مالک و مولی
خچر	استر	بغل
خداسی کام پنا	کار بجز افتادن	×
خدمتگار	خدمتگار و آدم	خادم
خراد	×	مخرط و مخرط
خربوزه	خربوزه و گربوس	خربز و بطیخ
خرچ بالای	بالاخرچی	×
خرچی	چرتمه	برطیل
خرگوش	خرکوش	ارنب
خزانه	گنجینه	مخزن

ع	ف	ه
خشک	خشک،	یابس
خشکی	خشک	یُبس
خضاب	خضاب	خِضاب
خط	خط	رقیم وکتاب
خط نکلنا	خط برآمدن و سبزہ دمیدن	تبقیل
خلال کرنا	خلال کردن	تخلّل
خمیرا	بوریا باف	ناسج الحصیر
خمیر اوٹھنا	خمیر آمدن	اختمار
خمیر رکھنا	خمیر کردن	تخمیر
خمیری روٹی	نان خمیر	خبز التخمیر
خواب	خواب	رؤیا
خوان	خوان	خوان و طبق
خوانچہ	خوانچہ و طبقچہ	الطبق الصغیر
خوبانی	نشکر بادام	مشمش
خود پسند	خودپسند و خودسر	متکبر الرأس

ع	ف	ه
خفگی	+	غمّ
خشکے	پرسم	لوآنہ
خضاب کرنا	خضاب کردن وزدن و دادن	اختضاب
خط	سبزہ گرد لب ورخسارہ	بقل
خلال	دندان کاو	خلال
خم ٹھونکنا	دست بازور زدن	ضرب علی العضد
خمیر	آرد شدہ	عجین
خمیر کھٹا ہونا	ترش شدن خمیر	تخمّض
خمیرا	خمیر مایہ	فتاق
خنجر	خنجری	دقیف
خواب	خواب پریشان	اضغاث احلام
خواجہ وخواجہ سرا	خواجہ سرا	مخنث وخصی
خواہ مخواہ	خواہی نخواہی	لابدّ منہ ولابُدّ
خود	خود	بیضۃ الرأس
خودغرض	خودکام	+

ع	ف	ه
خوشامد	خوشامد	مُدارَة ومداهنة
خوشبو	خوشبو	رائحة
خوشخبری	مژدہ نوید	بشارة
خوشخوراک	خوش غذا	معشر هل
خوشے	خوشی و شادی	حبور وسرور وبهجة وفرحة
خونبہا	خون بہا	دیة
خون کا پیاسا	تشنہ خون	عطشان الدم
خون کا عوض	+	قصاص وقود
خون لینا	خون کشیدن	فصاد
خونی	خونی خونخوار	قاتل وسفاک
خوگر کرنا	خو دادن	تعوید
خوگر ہونا	خو کردن	تعود
خوید	خوید	خامة

ع	ف	ه
خوشامدے	بادیران	متملق
خوشبو لگانا	خوشبو مالیدن	تضمخ
خوشخبری دینا	نوید دادن	استبشار
خوش غلاف	خوش غلاف	دالیة
خوگر وخوکردہ	خوگر وخوکردہ	متعود ومألوف
خون بہا	خون بہا	دیة
خون کا پیاسا	تشنہ خون	عطشان الدم
خون کا عوض	+	قصاص وقود
خون لینا	خون کشیدن	فصاد
خوے	خوش خوی	سجیة وسجیمة
خوگر کرنا	خو دادن	تعوید
خوید	خوید	خامة

باب دال مہملہ

ع	ف	ه
دانا	بدست نشانی چیز	عنبر
داد ستد وغیرہ	داد وستد	قوبا

ف	ع	ر	ه
دادا	نیا و پدر پدر	جَدّ	
دادودینا	بداد رسانیدن	اِغاثة	
دادی	مادر پدر	جَدّة	
دارو	دارو و بارود	بارُود	
دارو غا	دارو غه	قَیِّم و قَوّام	
دارو غه داروخانه	میر بار	×	
داستانا	داستانسپر	صِنّار	
دان باظهار نون	چهیز و بخش	جَهاز و جَهاز	
دانا پانی	آنجورد	حَظّ و نَصیب	
دانت	دندان	ثَغر و ضِرس و سِنّ	
دانت بیٹھنا	دندان بهم دندان نشستن	اِستِیناب	
دانت سی کاٹنا	بدندان بریدن	اَزَم	
دانت کٹکٹانا	دندان بسیار دیدن	حَرَق	
دانت کرکرانا	دندان بهم خوردن	اِصطِکاک الاسنان	
دانت نکلنا	دندان بر آوردن	اِقلِنزار	

ف	ع	ر	ه
داوا	بداد رسیدن	وَجَدَ الغَوث	
داماد	شوهر دختر	صِهر و خَتَن	
دارالشفا	بیمارستان و بیمارخانه	دارُ المَرضی و مارستان	
دارو	درمان	دَوا	
دارو غه توپخانه	میرآتش	×	
دهسانا	بهلهله	قَفَز	
دهمن	دامن	ذَیل	
دانا بدلنا	×	لَثَغ و سَلَّ	
دانا پڑنا	دانه افتادن	اِصابَة	
دانت اکهاڑنا	دندان بر آوردن	اِمتِلاخ و قَلَع	
دانت پیسنا	دندان بر خشم سائیدن	حَرَق	
دانت سی کاٹ کهانا	بدندان گزیدن	لَسَیان	
دانت کرنا	آواز کردن دندان	الصَّلّ فی التَّهَم	
دانت کچلی هونا	کند شدن دندان	ضِرس	
دانت نکوسنا	دندان آوردن درد دندان	کَشَر	

داہنا ہاتھ	دست راست	یَدِ یُمنیٰ
دائی	دائی و دایہ	مُرضِعہ و شیردہ ظِئر
دبانا	فشار دادن	ضَغطَہ
دبدبہ	فر	شَوکَہ
دُبلا	لاغر و نزار	عَجِیف و مُہزُول
دُبھاسیا	پچواک	تُرجُمان
دُت	×	اِخسَاء صفحہ ۱۲
دلگارنا	راندن سگ	خَسّا و خُسُوء
دوا	دَوَا	حَاضِنَہ
در	کوشانیدن سنجر	فَقرَہ
دربار	دربار	عَتَبَۃُ السُّلطَان
دربان	دربان پرہ دار	بَوّاب
دُر دُرا	سنکوفتہ	جَرِیش
دَرز	دَرز	شَوشَہ
درماہہ	ماہیانہ ماہوار	مُشَاہَرَہ

داہنی	راست	یَمِین
دائی جنانے	ماچہ و باز اج	قَابِلَہ
دَبا مارنا	کمین کردن	کُمُولَہ
دَبگر	سربساز	تَرَّاس
دُبلا پا	لاغری	نَحَافَہ
دبی پاؤں جانا	آہستہ رفتن	دَبّ بدال ہملہ ۱۲
دُت دُت	×	سَرَّاسَہ شَرَّاسَہ
دلتون و دانتون	×	مِسوَاک
دُدھی	شیرگیا	یَتُوع
دُر	دُرکوش	خُوص
دربار کچہری	رخصت سلامی	×
درخت	درخت	شَجَر
دَروزہ	دَروزہ	طَلق و مَخَاض
درزی	درزی و جامہ دوز	خَیَّاط و نَسّاج
دروازہ	در	بَاب

ع	ف	ه
اِغلاق	در بستن	دروازه بند کردنا
دَقُّ الباب	بر در زدن	دروازه کھوکنا
بحر و یم	دریا	دریا
صدع و خرق	شگاف	دڑاڑ
عشر	دہ	دس
ملقاط	آتش کش	دستپناہ و دسپنا
+	دست فروش	دست فروش
تصفیق	دستک زدن و دھنکنا	دستک دینا
عارية	دستگردان دادن	دستگردان دینا
بقاله	گلدسته	دسته
+	جیب و آستین و پیراهن	دسته
عاشر	دہم	دسوان
قتل	دشمن جانی	دشمن جانی
شحناء	دشمنی	دشمنے
معزم	افسون خوان	دعوتے

ع	ف	ه
اِطباق	در افراز کردن	دروازہ ٹیپ دینا
فتح	در وا کردن	دروازہ کھولنا
مشنه	دستاس	درغنی
اقنه	گرتانه	وڑبا
وثيقه	دستاویز	دستاویز
سفتجه وسماط	دستارخوان وشیلان	دسترخوان
+	دستک	دستک
عارية	دستگردان	دستگردان
استعارة	دستگردان کردن	دستگردان لینا
نصاب	دسته کارد	دسته
عشر	دہیک	دسوان
عدو وعاد	دشمن	دشمن
حاقد	دشمن دلے	دشمن دلے
دعاق دعوة	دعا دادن و کفش کردن	دعا دینا
مختل ومخبل	دغا و فریب	دغا

دغاباز	دغا باز	کھادع و چالاک		دغاوینا	فریب دادن و کھول دینا	خداع ومکر
دغاکہانا	فریب دہندہ	خداع		دغدغا	دغدغہ و تشویش خاطر	تَوَدُّع و تشکّک
دفعے	دفعتین	دفعتًا		دُکھ	رنج و آزار	اَذِیَّة
دُکھ	درد و بیمار	داء و مرض		دُکھ دینا	درد کردن	تاجیع
دُکھائی	بادبرین	سفود		دُکھیا	زن حاجتمند	اَرْمَلَة
دل	دل	قلب و فواد و جنان		دل	جماعت بسیار	جَمّ غفیر
دلاسا	دلاسا	تسلین		دلاسا دینا	دل دادن	تسلیة
دلال	سفسار و دستار	سمسار		دلالے	دلالے	کلالة
دلدل	لای دلدل	وحل		دل لگانا	دل بحسن و خوبی بستن	تعلق
دل کے پھپھولے توڑنا	آبلۂ دل شکستن	شفاء		دل کے پھپھولے پھوڑنا	آبلۂ دل شکستن	تشفی
دل لگی	خوش طبعی	مزاح		دل مین کہنا	در دل گفتن	رمس
دُلہن	بیود بانو	عروس و هلبی		دیکھنے	دستاس	مجسّة
دُم	دُم و ذنب	ذنب		دَم	دَم	نفس
دَم	دَم گاہ	حین و وقت		دَمانا	دم دادن	+
دم بدم	دمادم	آنًا فآنًا		سُجے	پارہ دم	تفر

دم دبانا	×	کنتکم
دمر کا	سنگوک	قلة
دم سادھنا	دم کشیدن	حبس النفس
دکنا	درخشیدن	برق و لمع
دم کھانا	فریب خوردن	الخداع
دم لینا	آرام گرفتن	استراح
دم ہلانا	دم جنبانیدن	تحریک بالید
دنبالا	دنبالہ	ذنابة
دنبا	دنبہ	کبش
دنگا	بپا آشفتن	بغاق
دنیا	ایمان	دنیا
دوات چلانے	دوات آشور	مهراة
دوالا نکالنا	چراغ روشن کردن بندو	×
دوب	فریز دمرغ	اربعشب
دوپہر	نیمروز	هاجرة و ظهيرة

دم دینا	دم دادن	خداع
دم رکنا	دم گرفتن	حبس النفس
دمک	درخشیدگی	تلألؤ و بریق
دم کھانا	خموشی و سکون	سکوت
دم کرنا	دمغزہ	زمکی
دم میں آنا	دم خوردن	انخداع
دن	روز	یوم
دنبل	×	دمل مخرج وحشفة
دندانا	دندانہ	سنة
دنوندی	روزکوری	جمر کحلا
دوات	آمہ	نور و بخار و دواة
دواد وش	دواد وش ونگ ونار ونگ ودو	سعی
دوانا	دیوانہ	مجنون
دوبدو	دوبدو	مواجهة
دوپہر کو اترنا	فرود آمدن نیمروز	لغوار

دوپہر ڈھلنا	برگشتن آفتاب	زَوَال	دوہرا کرنا چلنا	رفتن بہنگام نمرود	تَعْوِیْر
دوپہر کو سونا	خفتن نیمروز	قَیْلُولَة	دودلا	دودلہ	مُتَفَکِّر
دودہ	شیر	لَبَن وشیر مَکْسُور	دودہ اترنا	فرود آمدن شیر در پستان	اِلْبَان
دودہ پلانا	شیر دادن	اِرْضَاع	دودہ پلانے والی	دایہ وشیرہ	مُرْضِعَة
دودہ پیتا بچہ	بریدن شیر	تَفْطِیْم	دودہ پیتا بچہ	شیرخوارہ	رَضِیْع
دودہ پینا	شیر مکیدن	رَضَاع	دودہ پیتا بچہ اور چھڑانا	از شیر باز کردن	فِطَام
دودہ ہارا	شمشیر دودہ	ذُو شَفْرَتَیْن	دودہ سال دودہ	×	دیرورز عزیز
دودہ کی دوا	×	رَاضِعَة رَوَاضِع جمع	دورا ہوا	دور ہوا	طَرِیْح ذو جِهَتَیْن
دور	دور	بَعِیْد	دور	حکمرانی	حُکُومَة
دوڑ مارنا	تر کتاز	اِغَارَة	دوربین	دوربین دستاربین	مِنْظَار
دور کی ہانکنا	بالا خوانی	×	دورانا	دوانیدن	اِعْدَاء
دوڑنا	دویدن	عَدْو	دوڑنا دوپہنا دوڑ دھوپ کرنا	تک ودو وتکدو	سَعْی
دوزخ	دوزخ	سَقَر	دوست	دوست	مُحِبّ وخَلِیْل
دوست دلے	دوست دلے	وَلِیْجَة	دوشنبہ	دوشنبہ	اَهْوَن ویَوْم الاثنین
دوغلا	اکدش	هَجِیْن	دوغلی	زن اکدش	هَجِیْنَة

۸۳

فن دوم کا پنجم دفتر اخترانی میں ۱۲
۵ بالا خوانی یعنی دوڑنا
خود را زیاد دانا پنجہ بر سر نظر
کردہ سیکی خود را بصد سانہ
ظہوری پیش در مجلس
کند تا مردمی را زیر پا لاخوا
دارد ۱۲ ان ۵۵ اعداد
بعین دال جہلتین ۱۲ حرف
۵۶ بکرہ بہ وزن اصفہان ۱۲
۵۷ جسم بہ وزن نخیل ۱۲
۵۸ جحیم بہ وزن سعید ۱۲
۵۹ دجم دون بہ وزن سعید ۱۲

دوکان	دُکّان	حُکّان و حانوت
دوکان کھولنا	دکان واکردن	فتح باب
دولالی	دولالے و دوسے سمسارانہ	
دولتی مارنا	جفتہ زدن	
دُو منزلا	خانہ دو منزلہ و ذو طبقتین	
دونا دون	زیادہ از دو چند	اضعاف مضاعفہ
دودو ہتے تلوار مارنا	تیغ دو دستہ زدن	ضرب الیدین بالیدین
دوہائے	فریاد	واغوثاہ
دُوہنا	دوشیدن	حلب
دھات	آب پشت	منی
دھار	تارشیر روغن وماندآن	شعبۃ
دھارا	جائی کہ آب جاری باشد	مجری الماء و ناصفہ
دھانا	دہنہ	شکیمۃ
دھپ	سرچنگ	صفع
دھتی	اندک پارہ جا	قراع

دوکان بڑھانا	تختہ زدن و دوکان بستن	اغلاق
دُو کہنا	انگشت در چشم کردن	تعریض
دولتمند	توانگر و مالدار	غنی
دُولہا	نو داماد	عروس
دونا	دوچند	ضعف
دونا مروا	مزرنگوش	سمسق
دوہائی دینا	داد خواہی کردن	تغویث
دُھتّر مارنا	بد دوست زدن	لدم
دہات	کاسے	فلز
دہار	تیزی تیغ	غرار
دہاک	بیم و ترس	رُعب و ہیبۃ
دہان	شلوک و شاسے	+
دہبا	نشان زنگ مخالف	لطخ و شید و رذغ و وضر
دہتورا	+	جوز قاتل
دُہرا	سرحد	حاجز و ثغر

دُہرا	دوتا و دوتلا	مُثَنّٰی
دہرانا	بازگرد پھیرنا	تکس و عطف
دہرنی کا پھول	ستارۂ روغ	کَرْکَم
دَہرن	زیدان	رَحِم
دَہڑ	تن و پیکر	جُثّان و جُثّة
دہڑل و دہڑر	سیر	وَدِیعَة و اَمَانَة
دَہنسنا	بزمین فرو شدن	خَسُوف و خَسَف
دہکا دینا	صدمہ دادن	صَدْم
دَہکا لگنا	صدمہ افتادن	اِصَابَةُ الصَّدْمِ
دَہکا	+	هَدِیَّة و لَدْم
دہکانا	ترسانیدن	تَهْوِیل و اِنْذَار
دہندا	کار	اَمر و شَأن
دہنکنی	بادِ رنگ	صَدَقَة
دہنکڑا	شانۂ زن و شاطی و ماہی گیر	
دُہنکی	کمانچۂ زنان	حِیدَرَة

دُہرا	امانت نہادن	اِیدَاع
دہرانا	دوبارہ کردن کار	تَثْنِیَة
دہرم	+	اِیمَان و عَقِیدَة
دہرنا	نہادن	وَضْع
دَہڑکا	بیم و ترش دل	خَوْف و خَفَقَان
دُہری بات	سخن پہلودار	ذُو مَعْنَیَیْن
دَہکا	گوش کوفت و آسیب	صَدْمَة
دہکا کھانا	صدمہ خوردن	تَصَادُم
دہکانا	از پس صدمہ دادن	
دہک	کوفت آواز	صَدْمَة الوُقُوع
دہکی	بیم و ترس	وَعِید و تَهْدِید
دَہنک	رخش و نوش	قَسْم و قَرْح
دُہنکا و دُہنکی	واخیدن و پنبہ زدن	نَدْف و نَفْش
دُہنکی	طورک	مِنْدَفَة
دُہنکی روئے	پختہ	مَنْدُوف

دهنی	گاو دوشه	حلب
دهنیار سرد و خشک	گشنیز	کزبرة
دهوان	دود	دخان و بخار
دهوبن و دهوبنی	گازر و زن گازر	قصار نذکر و مؤنث
دهوپ دکهانا	آفتاب دادن	تشمیس
دهوکا	سخنکه بآن در غلط اندازند	اغلوطة
دهوکا پیکر یکه در دشت نهند	خوشه	سنبلة
دهونکنا	تیز کردن آتش	ایقاد النار
دهول	خاک سرمه آسا	بوقعاء و غبار
دهول اڑنا	گرد برخاستن	قتم
دهول کهانا	کف دست بر سر خوردن	×
دهولیس لوشنا	بخاک غلطیدن	تمرغ و تمعک
دهونسا کوبیدن	توامه	لوبیة محاورة حال
دهوئی دینا	بخور دادن	تبخیر
دهویا	چیر شسته	غسیل

دهنی	شیر و دارو	جذع
دهنیا	پنبه زن	نداف
دهوانا	دود آلوده کردن	تدخین
دهوپ	آفتاب و سیدن	تضحیة
دهوپ کهانا	در آفتاب نشستن	تشریق
دهوکا	پیکر یکه از دور ممتاز نماید	مشجب
دهوکا دینا	غلط دادن	مغالطة
دهونکنی	آتش افروز	منفاخ
دهول اڑانا	گرد برانگیختن	اثارة و اد هاج
دهول	سرچنگی	صقع
دهول ملنا	سرچنگی زدن	صقع
دهونا	شستن	غسل و مکق
دهونی	×	بخور
دهوون	آب چیز شسته	غسالة
دهی	خیرات و مبرات	ترتیب

رَوب	مخففش شیر	دُدھ	دُہنگا		
گاہِل	سست	دِھیرا			
مِصیبَت	چراغ	دِیا			
مُتدَیِّن	دیانت دار	دیانت دار			
لِقاء	دیدار	دیدار			
تاخیر و اِبطاء	تاخیر کردن	دیر کرنا			
وَطَن	زادبوم	دیس			
مرحَلہ	دیگ ہرکارہ	دیگ			
اَرضَہ	دیوک دیوچہ	دیگ			
اِعطاء	دادن	دینا			
حائط و مِحراب	دیوار	دیوکر			
اَذان	دیوار کی ہی کان میں کوش دارد	دیوار			
اِنقِضاض	دیوار گرنا و دیوار غلطیدن و افتادن	دیوار گرنا			
مَسجِد و مَنارَہ	چراغدان و چراغیہ	دیوٹ			
سِلفَہ	زن برادر خرد شوہر	دیورانی			

رہبان	راہب	تپسوی			
دہی جمانا	ماست بہ بدن خراب شدن شیر	دہی جمانا			
دہیندی	طرف جہت بستن	دہیندی			
دیاسلائی	کبریت	دیاسلائی			
دیپ	کشور	اِقلیم			
دیر	دیر و درنگ	مکث و بطاء			
دیری	دیری	بطاء			
دیکھنا	دیدن	رُؤیَۃ			
دیگچی	دیگچہ	کُفتَہ			
دیوالنا	ہبہ نمودن	ہِبہ و مَنح			
دیو	دیو	عِفریت			
دیوار بنانا	دیوار کشیدن	تَحویط			
دیوار پر چڑھنا	بر دیوار برآمدن	تَسَلُّق			
دیوار گرنا	دیوار افکندن	نَقض			
دیور	برادر خرد شوہر	حَمو			

ڈیوہڑہ	بنگلہ و بنجانہ	کنیسۃ و بیت الخلاء	ڈانٹ	نبذ شیشہ	سیدان
ڈاڑھی	ریش	لحیۃ	ڈاڑھی دھونا	ریش بروغ مین سفید کرنا	تبییض اللحیۃ فی الشمس
ڈاک	چپلپد	برید	ڈاکا	غارتگران	مغیرون
ڈاک چوکی	اسکدار و یام	برید	ڈاکو	تاراج زن	مغیر و ناهب
ڈال	شاخ	غصن و فنن	ڈالی	تیغہ	نصل
ڈالنا	انداختن	القاء و طراح	ڈالی	تفت سبد و	عبق
ڈانٹنا	باز داشتن از کار	زجر و نهی	ڈانڈ	تاوان و جریمہ	مصادرۃ
ڈانڈ	بیل و چوب خلہ	مجداف و مقداف	ڈانڈ دینا	تاوان دادن	مغرم و غرامۃ
ڈانڈ لینا	تاوان گرفتن	اغرام	ڈانس	پشہ	بقۃ
ڈانک	فربہ و دوق زبر نگین	+	ڈانوا ڈول	سراسیمہ	مبہوت و فلتشتت
ڈاہ	پڑھان	غنطۃ و حسد	ڈائن	جگر خوارہ	+
ڈب	قابو	قبضۃ	ڈبا	درج	حقۃ
ڈبانا	در آب فرو کردن	اغراق	ڈبڈبانا		لغرغرۃ
ڈبرا	کوچکی و ان بارہ کہ گرد و	حشف	ڈبکے	غوطہ و پاکوش	غوص
ڈبکی دینا	در آب فرو کردن	غمس	ڈبکی کھانا	غوطہ خوردن	انغماس

ڈبکی مارنا	پانی میں سر نیچے کرنا	غطس
ڈپٹنا	حملہ آور ہونا	مواثبۃ
ڈر	ترس و بیم	خوف
ڈرانا	آواز مہیب ترسانیدن	ضغب
ڈرنا	ترسیدن	اشفاق
ڈف	دائرہ	دف و کرکر
ڈکار	آروغ و اجل	جشاء
ڈگ	گام	خطوۃ
ڈگنا	لغزیدن و از جا رفتن	زلۃ
ڈلی	پارہ فوطل وغیرہ	قطعۃ
ڈنڈ و ڈنڈا	سزا	عقوبۃ
ڈنک	نیش	شوکۃ و شوکۃ
ڈنک مارنا	گزیدن کژدم	لسع
ڈوبنا	غرق آب	غرق
ڈوبنا	آب اندر کشیدن	خسف
ڈبیا	درجک	حقیقۃ
ڈپٹنا	ناصح و انگیختن	رکض
ڈرانا	ترسانیدن	تخویف و تزویق
ڈرا ہوا	ترسان	مذعور
ڈسنا	گزیدن مار	نهش
ڈف بجانا	دائرہ زدن	ضرب الدف
ڈکارنا	آواز کردن شیر	ازار
ڈگانا	لغزانیدن	ازلال
ڈلانا	باد زن جنبانیدن	ترویح
ڈلیا	سبد و ترنجان	طبق
ڈنڈی	شاہین	منجم
ڈنکا	کوس	نقارہ
ڈوب	کپ قلم مد	مد
ڈوبا ہوا	جامہ در رنگ کشیدن	غمس
ڈوبنا	فرو شدن آفتاب	غروب و مغیب

ڈورا	رشتہ	خیط	ڈور	ریسمان کا غدا	حبل الطاہ
ڈوری	ریسمان چارپ	الحبل الدقیق	ڈورہ ڈالنا	رشتہ در رسن کردن	سلک
ڈوری	گردباف	×	ڈوری	طناب	وطنبۃ
ڈول	دول	دلو	ڈوریا	سگبان و سگ پرست	کلاب
ڈولچی	دول کوچک	دلو صغیر	ڈولی	انگارہ	ھیولی
ڈومنی	زن رودخوان	معنیۃ	ڈولا	مرفۃ و صفۃ	
ڈومنی	کفگیر	مغرفۃ	ڈومکی	سنبک	قارب
ڈھارس	پشتے	تقویۃ	ڈھارس دینا	دلدہی	تسلیۃ
ڈھال	سپر	جنۃ و ترس	ڈھالی ڈوم	خنیاگر	مغنی
ڈھانکنا	سرپوش نہادن	تغطیۃ	ڈھالنا	در قالب زدن	سبک
ڈھاٹا	دہان بند	لثام	ڈھاک	پلکہ	×
ڈھائیں	بزم	عرسیۃ	ڈھاٹا باندھنا	دہان بند بستن	تلثم
ڈھکنا	سرپوش	غطاء	ڈھب	روش	اسلوب
ڈھڈی	دمغزہ	عصفور	ڈھہ ڈھا	رنگ بسیار زرد	اصفر فاقع
ڈھکانا	نمودن بربودن	الاراءۃ و الاخبار	ڈھیر	آواز گلو	ضراط

ڈھکیلنا	انڈیلنا انکلنا دن	کدکش ۱	ڈکی مارنا	درہم کشیدن	جرعہ ۲
ڈھکا ڈھکی بھاری ۱۲	سنبل	دمعہ ۳	ڈھکانا	ریختن متعدی ۱۲	سکب
ڈھکانا	غلطانیدن	دھجہ	ڈھکنا	ریختن لازم ۱۲	انسکاب
ڈھکنا	غلطیدن	تدحرج	ڈھنڈورا پیٹنا	منادی کردن	مناداۃ
ڈھنڈورچی	منادی کن چاچی رکی	منادی	ڈھنگ	روش	سیرۃ وشمائل
ڈھول	دہل وطبل	طبل طبول ۱۲	ڈھکنا	دہل زدن	طبالہ
ڈھولائی	مزدوری	جعل ۱	ڈھونڈھنا	جستن گم شدہ	لقطہ
ڈھیٹہ	خیرہ وشوخ	جری ۲	ڈھیرا	لوح وکاغذ	اھوله
ڈھیر کردینا	بکاغذ جمع کردن	تکویم	ڈھیری	تودہ غلہ	صبرۃ ۱۲
ڈھیلکی	غلتک	منسفۃ ۱۲	ڈھیل	درنگ	مھلۃ
ڈھیل	سستی	بطوء ۱۲	ڈھیلا	فروہشتہ	رخو ۱۲
ڈھیلا	سست	کاھل	ڈھیلا مجوف ۱۲	کلوخ	مدر بضمتین
ڈھیلا کرنا	دور کردن تنگی	ارخاء ۱۲	ڈھیل دینا	مہلت دادن	تمھیل
ڈھینڈھا	بارحرام	حبل الزنا	ڈیرا	خرگاہ	خیمۃ
ڈیرا	خانہ	بیت	ڈینگ مارنا	لاف زدن	تبجح ۱۲

ڈیل	بسش	قدو قیمۃ	ڈیوڑھی	بالاں	سکان

باب ذال معجمہ با تحتانی

ذی ایج	ذی ایج	ذی الحجۃ		ذی مقعد	ذی قعدہ

باب رای مہملہ با الف

راپی	نشکردہ	ازمیل و شقردہ		رات	کچھ رکی شب	لیل
راتب	روزینہ	وظیفہ جو واسطے دراب		راتکو چلنا	شبگیر زدن	سُرا
رات دن	شبا روز	اصرماک		راج	سلطنت	سلطنۃ
راچھ	دندسہ	×		راچھس و راچھسنی	دیو	عفریت
راس	تودہ غلہ	کدس		راس آنا	راست آمدن و گیرائی	وفاق
راستہ	راہ	منہج		راکھ	خاکستر	رماد
راگ	ترانہ و سرود	غنا و نغمۃ		راگ و رنگ	راگ و رنگ	×
رال	آب دہن و کفک و گلیر	رواں و ریال		رال بہنا	روان شدن گلیر	ریل و قرع
رانڈ	بیوہ و گامہ	فاقد و ایم		رانڈ ہونا	بیوہ شدن	تایم
رانگ	فلز و برگہا	عصارہ		رانگا	ارزیز	قلع و رصاص
راولی	چار طاق	×		راہ	راہ و درہ	سبیل و شارع

راہدار نگہبان راہ	خط گذارہ	جواز	راہ دیکھنا	چشم براہ داشتن	تربص
راہ دینا	کوچہ دادن	اذن	راہ روکنا	راہ گرفتن	سد الطریق
راہ زن	راہ زن دشتبک	قاطع الطریق	راہ کی پونجی	زاد راہ	سفرہ
راہ مارنا	راہ زدن	قطع الطریق	راہ و کیسہ	سر و دم	راس و ذنب
راہی	راہی و راہ رو	عابر سبیل	رائی	سپندان	خردل نقاط
رائنا	نکمینہ	مکیدہ	رائگاں	رائگان	هدر و جبار
ربیع	بہار	ربیع	رت	ہنگام چیزی	موسم و فصل
رتوندی	شبکوری	عشاء	رچا پچا	خوشکوار	هنیئا مریئا و حضرا مضرا
رحل	رحل و کرسی المصحف		رخصت	زمان	مهلة
رخصت دینا	دستوری و زمان دادن	ترخیص	رخصت کرنا	بدرود کردن	توديع
رخصت مانگنا	رخصت کردن	استیطار	رد	رد قی واستفراغ	
رد کرنا	شکوہ کردن	تقبیح	رد کرنا	قلم کشیدن	تنسیخ
ردا	داور دوڑ دولا	دمص و عرق	ردی	ناکارہ	ردی
رس	افشردہ	عصارہ	رسّا	رسن کلان	قلس
رسالہ دار	سپہبد	قائد	رسائی	آہستگی	تؤدة

رسن بٹا	رسن ساز	رَسّان
رسد	رسد مہرہ	قِسط
رسم	رواج	عادۃ وطول
رِسنا	تراودن	رَشح
رسوا ہونا	رسوا شدن	اِفتضاح
رسوت	فیل زہرہ	حُضُض
رَسّی	رسن چاہ	رِشاء و سَطن
رشتا	رشتہ وبرادری وخویشی	قرابۃ
رشوت دینا	پارہ دادن	رَشوۃ
رضائی	×	×
رفو کرنا	رفو کردن دوختن	رَفو
رفو کیا ہوا	رفو دار	مَرفوء
رکاب	رکاب	رِکاب
رکابدار	رکابدار	×
رکت چندن	صندل سرخ	الصَّندل الاحمر

رسّہ	رسد	میاں
رسکوک	مروارید کوچک	مرجان ولولو
رِستا برتن	تراودن	راشح
رسوا کرنا	رسوا کردن	فضح
رسوائی	رسوائی	فضیحۃ
رسّی	ریسمان ورسن	حبل
رسید	یافتہ	الوصول
رشوت	پارہ مال	رِشوۃ
رشوت لینا	پارہ گرفتن	اِرتشاء
رفو	رفو	رَفو
رفو کہلانا	رفو بر جامہ	اِنجلال الرفو
رفوگر	رفوگر	رفّاء
رکاب	پادرق	×
رکابی	رکابی	صحن
رک رہنا	بار ایستادن	صُدود

رکنا	دلنگ شدن	انقباض	رکنا	عجز از خواندن	حصر
رکھائی	رو گردانی	اعراض	رکھائی	اسکنہ	مثقب
رگڑ	سون چیز پر بھری	خدش	رگڑنا	سائیدن	سحق
رگڑنا	بہم سون چیز	اصطکاک	رمضان	ماہ روزہ	رمضان
رن	نبرد گاہ	معرکہ	رنج و دکھہ	رنج	ملال
رنجین	رنجین	مکول	رنجک	چاشنی	×
رندہ	رندہ	مسقن	رنڈوا	مرد بی زن	عزب
رنڈی	زن	امراۃ	رنڈی باز	زن بارہ	شباق
رنگ	رنگ	لون	رنگ مل جانا	کونہ بر کشتن	شحوب
رنگریز	رنگریز و زرگر	صباغ	رنگ فق ہو جانا	رنگ پریدن	امتقاع
رنگ کاٹنا	رنگ بریدن	×	رنگنا	رنگ زدن	تصبیغ
رنگین	رنگین	مصبوغ	روانسا ہونا	آمادہ کردہ	مجہوس
روانسا ہونا	کریہ در گلو داشتن	اغصاص	روٹھنا	رنجیدن	تغیر
روٹی	نان	خبز و قرص	روٹی پکانا	نان پختن	خبز
روٹی پھیرنا	رو عن در نان مالیدن	تزحیل	روزہ	روزہ	صوم

ف	غ	ف	غ
روزہ دار	روزہ دار	صائم	
روزہ کھولنا	روزہ کشائی	افطار	
روزمرہ	روزینہ	وظیفہ	
روش	روش و راہرو چمن	×	
روشندان	روشندان	روزن	
روکن	برسر ہر جگہ	قطب	
روکھ بہ کہا	درخت	شجر	
روکھی روٹی	خشکنانہ	جاف و قفار	
روگی	بیمار	سقیم	
روکنا	برانگیختن سیاہ	لبخ	
رول پڑنا	فراہم آمدن	انبعاث	
رونا	مردگریان	بکے	
رونگٹی	موی نرد	زغب	
رونگٹی کھڑی ہونا	موی راست شدن	اقشعرار	
روئی توسنا	پنبہ شکافتن	تفشم	

ف	غ	ف	غ
روزہ کہنا	روزہ داشتن	صوم و صیام	
روزمرہ	روزمرہ	معاورہ	
روزینہ	روزینہ	یومیہ	
روشنائی	روشنائی و مرکب سیاہی	مداد	
روغنی روٹی	روغنیہ	×	
روکنا	سپر کردن	ترس	
روکھا	خشک	یابس	
روگ	بیماری	مرض	
رومال	رو پاک و	منشفہ	
رولانا	بگریہ درآوردن	ابکاء	
رونا	گریستن	بکاء	
روندنا	پامال کردن	وطاء	
رونی	زن گریناک	بکیہ	
روئی	پنبہ	قطن	
رہبر	سیر و بلد و راہنما و راہ دان	دلیل و خریت	

رہٹ	دولاب	
ریت	ریگ	رمل
رینا	سوہان کا دندانہ	مسحل
ریٹھا	کرم خنگ	قرنفل
ریڑھ	پشت، مہرہ پشت	صلب
ریشہ	نخم	مخاط
رینگنا	آہستہ رفتن	دبیب
ریوڑ	گلہ وریمہ	حیلہ وحیلہ
ریوند چینی	ریوند چینی	راوند

باب زای معجمہ

زبان نگالنا	زبان بیرون آوردن	لغ
زٹل	ہرزہ و لچ	ترہات
زخم کرنا	تنگ کردن کسے	ایجاع
زردالو	خوبانی	مشمش
زردی تخم	زردہ	محہ

رہنٹا	چرخہ	دولاب النساج
رہنا	گورابہ	سرداب
رہی	سوہان	مسحل
ریچھ	خرس	دب
ریل	لاغر	مہزول
رینگنا	آواز خر	شہیق
رینگنی	گوگ	عرق النساء
ریوڑی	گجیکا	قبیط
ریہ	بیاسی مجہول	بیاسی معروف
زبان	زبان	لسان
زبان نکلنا	زبان بیرون آمدن	دلع
زچا	زچہ و نفاس	نفساء
زرد	زرد	اصفر
زردی	زردی	صفرہ
زرد رنگ برتن	زعفرانی برتن	زعفرانی

زرگری	زرگر کی اوزار	×
زرہ بنانے والا	زرہ ساز	زرّاد
زرہ پوش	زرہ پوش	مُدَرِّع
زغلنا	شغلیدن	مُکَاء
زلف	زلف	صُدْغ
زمین	زمین	اَرْض وعَبْرَاء
زنجیر کھٹکھٹانا	زنجیر جنبانیدن	قَعْقَعَة
زور	زور و توانائی	قُوَّة واَسْتَاد
زہر	ہر چیز تلخ	عَلْقَم
زیرہ	زیرہ	کَمُّون
زین پوش	زین پوش	غَاشِیَة
زینہ	زینہ و پایہ و پلہ	دَرَجَة ومِرْقَاة
سات	ہفت	سَبْعَة
ساتھی	ہمراہی	صَاحِب
ساجھا	×	شَرِکَة

زرہ	زرہ	دِرْع وگَام
زرہ پہنا	زرہ در بر کردن	تَدَرُّع
زنبیل	سَبَد	صَفِیر
زکام	زکام	طُسَاسَة
زمانہ	زمانہ	زَمَن ودَهْر
زنجیر	زنجیر	سِلْسِلَة
زنگی ہڑ	ہلیلہ سیاہ	اَهْلِیلَج اَسْوَد
زہر	زہر	سَم
زہر دینا	زہر دادن	سَم
زین	زین	سَرْج
زین کسنا	زین بستن	اِسْرَاج

باب سین مہملہ

ساتوان	ہفتم	سَابِع
ساتھی	مددگار	مُعِین وظَهِیر
ساجھی	×	شَرِیک

ساجن ترکی ۱۲	خانہ بدوش شہر نہیں	×
سارا	ہمہ	تمام و کامل
ساڑھو	ہمدرد و ہمراز و ہمدم	خدام و وظائف
ساس	خوشدامن	حماۃ و حمۃ
ساگ	ترہ و سبزی	خضرۃ
سالا	برادر زن	ختن
سالن	ناخورش و ترکاری	ادام
سالی	خازنہ	ختنۃ
سامان	سامان	عدد و عتاد
سامنے ہونا	دوچار شدن	مواجہۃ
سان	فسان	مسحذ و مسن
سانس	دم	نفس
سانپ کا کاٹا رسی سے ڈرتا ہی	مار گزیدہ از ریسمان میترسد	مسلوع من الحبل یخاف من الخیط
ساندا	رسن باہی گاو	اتاد ۱۲
سانڈنی	شتر تیز رو	جمازۃ

سادہ	سادہ	ساذج ۱۲ معرب سادہ ۱۲
ساربان	ساربان و شتربان	حادی
ساڑھی	ساری و سارہ	×
ساکھو	سال	ساج
سال	سال	سنۃ
سالگرہ	سالگرہ و روز عید از روز ہست ۱۲	صبانیات عقد ہا از سال گزشتہ عمر
سالوتری	×	بقطار و براغ
سالیانہ	سالیانہ	مساهمۃ
سامنا	روبرو	وجاہ و قبالۃ
سامنے کرنا	دوچار کردن	توجیہ
سان پر کھنا	برسنگ راندن	سحذ و سن
سانپ	مار	حیۃ
سانچہ	قالب ۱۲	قالب
سانڈ	×	سائبۃ ۱۲
سانا	گل کردن	عجن ۱۲

ه ف غ ع

ساجن ۱۲ ترکی
سارا
ساڑھو
ساس
ساگ
سالا
سالن
سالی
سامان
سامنے ہونا
سان
سانس
سانپ کا کاٹا رسی سے ڈرتا ہی
ساندا
سانڈنی

99

سانولا	مرد گندم گون	اسمر و سمیہ	سانولی	زن گندم گون	اسمر و سمیہ
ساہل	×	شاقول	ساہی	خارپشت و غیرہ	عود و قنفذ
ساہو	پیشہ و تجارت	سلم و سلعہ	سایہ	سایہ	ظل
سایہ ڈالنا	سایہ انداختن	اظلال	سایہ ڈالنا	سایہ افگندن	اظلال
سایہ میں بیٹھنا	در سایہ درآمدن	استظلال	سایہ میں بیٹھنا	در سایہ نشستن	استظلال
سب	ہمہ	جملہ و قبیلہ	سب جمع کرنا	ہمہ خوردن	اقتسام
سب جگہ جانا	ہمہ نوشیدن	استیفاء	سبز قدم	سبزپا	×
سبور	مچھاجنک	صابون	سبیل	سبیل آب خیر	×
سپیل رکھنا	آب خیر کردن	×	سپارا	سر ذکر	فلسفہ و حشیشہ
سپاہی	سپاہی لشکری	عسکری جندی	سپنا	خواب	رؤیا و حلم
سپید	سپیدہ	اسفیدار	سپید لگانا	سپیدزدن	×
سپاری	پوپل	فوفل	ستر	شرمگاہ	عورۃ
ستر	ہفتاد	سبعین	ستالے	دنبش	خصف
ستانا	ریختہ دادن	اذی	ستاور	بوزیدان	مستحجلا
ستارا بہتیرا	فرتوت	شریف	سنبا	شترنج	×

ستو	پست	تسویق
شتهرا	بهتر و خوب	مليح و انيق
شک جانا	پنهان بیرون رفتن	تسلل
چ	زیب	زینه
سجے	شخار	قتال
سچ	آری	نعم و اجل
سحری	سحر	سحور
سر	سر	راس و هامة
سری گای	گاو زمین	×
سراوندھانا	سرفرو افگندن	اطراق و نکس
سرخ	سرخ	احمر
سرخاب	سرخاب	خام
سردکہنا	سرد کردن	تصدیع
سردوال	افسار	عذار
سرہلانا	دست برسر کشیدن	مسح الرأس

ستہ گہولنا	بشوراندن	لت
ستہیا	سه گر	خال
سٹہیانا	فرتوت شدن	زمن
سجن	جانان	حبیب
سچ	راستی	صدق
سچا	راستگو	صادق
سجاد	راد	جواد
سرنیہوں	بسر و چشم	علی الرأس و العین
سراون	بزن مجنگن	مستلفة و مداسة
سرتوڑنا	شکستن سر	شج
سرخا	اسپید	اشهب
سرخ باوا	سرخ باده	خمرة
سرورد	درد سر	صداع
سرسوں	سرشف	خردل اصفر
سرکانا	یکسو کردن	تنحیة

ملحقات

۱۰۱

ملحق ۱۲ ۲ ۲ ۲ ۲

ملحق ۱۲ زیادتی بجز دال مہملہ ۱۲

ملحق ۱۲ با بفتح بجم بجز سر ۱۲

ملحق ۱۲ سلسلہ بکسر جیم و سکون سین مہملہ و فتح لام و قاف و فتح شین معجمہ و سکون نون و بکسر لام و سین مہملہ و فتح نون و الف و ہاء ہوز و ہاء ہوز و الف و نون و فوقانی و فتح کاف فارسی و الف و نون و شین معجمہ و الف

سرکنا	کمیہ شدن	تَنَحّی
سرکہ	سرکہ	خَلّ
سرکی والا	سرکہ فروش	خَلّال
سرمہ دانی	سرمہ دان	مُکحُلَة بضم میم وکسر حا
سرمئی	سرمی	کُحلی
سرنگ	آہون	نَقب و نَفق و سَرَب
سرو	سرو	سَرو
سرہانا	جنبیدن	نَغَض
قسم رکی ثابت	خاصگی	سُرِّیَّة
سڑا	بوگرفتہ	عَفِن
سڑاسڑ	شاشپ	×
سڑک	شاہراہ	جادّة
سڑی کیچڑ	لای و لجم	حَمأ و حَمأة
سزادینا	سزاداون	تَعذیب
سستا	ارزان	رَخیص

سرکنڈا	کلک فی	یَراع
سرکھولنا	سرواکردن	حَسَر
سرمہ	سرمہ	کُحل
سرمہ لگانا	سرکشیدن	کَحَلَ و اکتحل
سستا	سہنا	هُنوان
سرنگ لگانا	نقب زدن	نَقَبَ السَّرَبَ
سرہلانا	سرجنبانیدن	نَغَضَ
سری	کز	قِدح
سرش	سرش و سیرش	سِراش
سڑنا	بوگرفتن	سَنَخ و عَفَنَة
سڑھنی	پت	سَنَاخَة
سڑی	دیوانہ	مَجنون
سزا	باداد افراہ و کیفر	عُقوبة و عِقاب
سست	دنل و منل و کاہل	کَسلان
سستانا	آرام کرفتن	إستِراحَة

ع سرکنا کمیہ شدن تنحی
ع سرکہ خل
ع سرکی والا سرکہ فروش خلال
ع سرمہ دانی سرمہ دان بضم میم وکسر حا مکحلة
ع سرمئی سرمی کحلی
ع سرنگ آہون نقب و نفق و سرب
ع سرو سرو سعر
ع سرہانا جنبیدن نغض
ع قسم رکی ثابت خاصگی سریة
ع سڑا بوگرفتہ عفن
ع سڑاسڑ شاشپ ×
ع سڑک شاہراہ جادة
ع سڑی کیچڑ لای و لجم حمأ و حمأة
ع سزادینا سزاداون تعذیب
ع سستا ارزان رخیص
ع سرکنڈا کلک فی یراع
ع سرکھولنا سرواکردن حسر
ع سرمہ سرمہ کحل
ع سرمہ لگانا سرکشیدن کحل و اکتحال
ع سستانا سہنا هنوان
ع سرنگ لگانا نقب زدن نقب السرب
ع سرہلانا سرجنبانیدن نغض
ع سری کز قدح
ع سرش سرش و سیرش سراش
ع سڑنا بوگرفتن سنخ و عفنة
ع سڑھنی پت سناخة
ع سڑی دیوانہ مجنون
ع سزا باداد افراہ و کیفر عقوبة و عقاب
ع سست دنل و منل و کاہل کسلان
ع سستانا آرام کرفتن استراحة

سستی	سستی و کاهلی	تنبلی و کسل		مسمار	خسه	میخ	
سسرال	خسرخانه	بیت الاصهار		سطر	سطر	اسطار جمع	
سفره ۲	سفره	سفرة		سکت	زور و توانائی	طاقة و قوة	
سکڑنا	درهم کشیده شدن پوست	تشنج		سنکروار	آدینه	جمعة	
سکوره ۳	سکوره و سکره	سکرجة		سکه	سکه	سکة	
سکهانا	خشک کردن	ایاس ۴		سکهانا	آموختن	تعلیم	
سکامارنا	سکه زدن	ضرب السکة		سکابهائی	برادرضینی	شفیق ۵	
سل	سنگ صلایه	صلایة		سلائی	تیل سرمه	مکحلة	
سلائی	میل زخم	سیاط		سلائی	مزدوخت	جعالة ۶	
سلائی پیرنا	میل در چشم کشیدن	سمل ۷		سلام کرولی	سلامانه و سلامی	〃	
سلامی	شلک سلامی	〃		سلهانا	ازهم کشادن	حل	
سلخ خانه	سلخ خانه	دار السلاخ		سلفے ۸	لکن	لکست	
سلکانا	افروختن	قلبس ۹		سم	سم و سنب	فرسن ۱۰	
سمانا	گنجیدن	سعة ۱۱		سمجهنا	فراهم آدن	اجتماع	
سمجهانا	فهماندن	افهام		سمجهنا	فهمیدن	تفهم	

۱۰۳

۱ سسرال کی ۲ سفره ۳ سکوره ۴ سکهانا ۵ سکابهائی ۶ سلائی ۷ سلائی پیرنا ۸ سلفے ۹ سلکانا ۱۰ سم ۱۱ سمانا ۱۲ سمجهانا

سمپیانا	خرزنگی	مُصْطَاهَرَة
سمندرہین	کفہ دریا	زَبَدُ البَحر
سمینٹنا	دامن چیدن	تَبَجُّر
سُنفنا	شنیدن	سَمع
سُناری	زرگری	صِیَاغَة
سنبل کہار	مرگ موش	سَمُّ الفَأر
سنبھالو	سیبان	ذُو حَمِیَّة اَصحَابِ بِم
سنپیرا	مارگیر و مارزنیا	حَوَّاء
سندیسا	پیغام	رِسَالَة
سنبے	ابرو باشہ	کَلبَتَان
سنگ	میوہ فروش	فَاکِهَانِی
سنگدانہ	سنگدانہ	قَانِصَه
سنگ مرمر	سنگ مرمر	مَرمَرِیق رُخَام
سِنّا	ظلمای دوم ماہی و لیچ	مَصُوص السَّمَك
سنیچر	شنبہ	یَوم السَّبت قَبَّار

سمندر	دریای محیط	اَلبَحرُ المُحِیط
سموسا	سنبوسہ	سَنبُوسَق
سن	لادنہ	×
سُنار	زرگر	صَیَّاغ
سُنانا	شنوانیدن	اِسماع
سنبھالنا	تیمارداری کردن	حِرَاسَة
سنپولیا	بچہ مار	جَانِن
سنجاف	سجاف و عطف	کُفَّة
سنداس	چاہ سبز	کِرکَاس
سنسکرت	×	کُتّ
سنکھ	خرہرہ	مِنقَاف
سنگم	سنگم	مُلتَقَی البَحرَین
سنوارنا	آراستن افزودن	تَزیِین
سُنہرا	زراندود	مُذَهَّب وَذَهَبِی
سنیچر	کیوان	زُحَل

تحسین مجسم ۱۲
سیاہ تنگ صاد و
سخت نانی و عین مجسم ۱۲
سماع از باب فتح نزل ۱۲
سبزل بالضم اول و سوم
سیبان بہر دو سین مہملہ
و نون بر زبان نام دریای
مانند بچہ مار و ماہی
نر گویند دران معرب
آنست باشد ۱۲

۱۰۴

ہ	ف	عر
سو	سہ	مِائَة
سوائی نام زمین	×	قَوْس
سوار ہونا	سوار شدن	رُکُوب
سوپ	چاول و گوشت	مَنْسَف
سوت	اباغ و دوسنی	خَالَة وَ صِلَة
سوت بواو معروف	رشتہ معماران و ریسمان	مِطْمَار
سوتا	خفتہ	نَائِم
سوتنا	شاخ تابر گہا و دیوار	خَطّ
سوتیلا بیٹا	پسندر	رَبِیب
سوجن	اماس	وَرَم
سوچنا	اندیشہ کردن	تَفَکُّر و تَفَکِّر
سودا	سودا و دیوانگی	جُنُون
سوداگر	سوداگر و سوداگر	تَاجِر
سورج	آفتاب	شَمْس وَ ذَکَاء
سورج گہن	گرفتگی آفتاب	کُسُوف

ہ	ف	عر
سوا	منتہ	بِسْتَة
سوار	سوار	سَائِق
سواری	برنشستنی	مَرْکَب
سوئی ڈاڑھی	ریش مانند غلہ افشان	کَانَّ لِحْیَتَہ مِنْسَف وُ
سوت بواو مجہول	زہاب و چشمہ	یَلْبُوع
سوت بواو معروف	رشتہ خام و ریسمان	غَزْل
سوتا	ساخابہ	خَلِیج
سوتیلا بہائی	برادر اندر	اَخَیانِی
سوتیلی مان	مادر اندر	نَوْجَة اُلاب
سوچ	اندیشہ	فِکْر
سوختہ	سوختہ و پرہا زدہ	مُحْتَرِق
سودا	سودا	تَبَایُع
سودائی	دیوانہ	مَجْنُون
سورج و وقت	ہنگام فرو شدن آفتاب	دُلُوک
سورج مکھی	و تاج و آفتاب پرست	اَدْرِیُون

سنسکرت ۱۲

ا	ف	ع	ص	ع
سوسس	خوک آبی	دُلفین	سوخاست	عُراضة
سوفار	سوفار وقاق	خُرَیت	سوکہنا	لَشَفَة
سوکہا	خشک	یابس وصاحل	سوکہنا	یَبَس
سوگند	سوگند	حلف و قسم	سول	صِلّوکس
سولہ بگہی	سہ دہ و سہ	طُلَیْنَة	سوکہی روٹی	عَشِمَة
سولہ سنگار	هفت و نه و هشت هفت	*	سولی	صَلیب
سولی سای تارنا	از دار کشانیدن	اِنزال	سولی دینا	صَلب و تَصلیب
سوم	ژکور	تَشحیذ و تَحلیل	سونا	ذَهَب و عَین و نَضار
سونا	گرم کردن	تَوعیم و تَوقید و تَحمیم	سونا کہی	حَجَر النوشادر
سونپنا	سپردن	تَفویض	سونا	کَبریت و مَظرده
سونٹہ	شنگورپہ	مَنانِجبیل	سوندنا	مَرَخ و خلط
سوند	*	خُرطوم	سوف	بادیان رازیانه
سونگہانا	بوییدن	اِشمام	سونگنا	شَمّ
سونکہا پانی	آب زر	مَاءُ الذَّهَب	سوہا	سرخ
سوہن	سوهان	مِبرَد	سور	خِنزیر

مقشلنا ازدن ۱۲

سوخاست دارچینی و دنبر ایران و هندوستان
سوطات دارچینی

ف ۱۲ ۹۲ ۱۲

سوئی	سوزن	اِبرہ	سویا	سود برائے شیرازیاں	شبت
سوئیان	رشتہ جلوا	اظریکہ و ذوذیۃ	سہارا	پادیرہ	سند
سہاگن	شوہردار	مُحصنۃ	سہرا	〃	〃
سہنا	برداشت	تحمّل	سہ منزلہ	خانہ سہ آشیانہ	〃
سیار	شغال	سرحوب	سیانا	ہشیار و زیرک	قطن و الفعی
سیاہ	سیاہ	اسود	سیاہی	سیاہی	سواد
سیاہی	سیاہی مرکب زکاب	مداد	سیاہی ڈالنا	سیاہی انداختن	مدّ و امدّ
سیاہ گوش	سیاہ گوش	غُنجُل	سیب	سیب	تفاح
سیپے	کوش ہای	صدف	سیلا	چیچک	جدری و خصبۃ
سیٹھا	بی مزہ	تفہ	سیٹے	شپیل	صفابر
سیخ	سیخ و باب زن	سفود و مقاد	سیخا ہونا	چرا غیشہ آن	اسکلان
سیدھا	راست	مستقیم	سیدھی راہ	راہ راست	صراط
سیر	سیر و تماشا	طواف و تماشہ	سیر کرنا	سیر و گشت کردن	طوف و تماشہ
سیر	سیر و آسودہ	شبعان	سیر ہونا	سیر شدن	شبع
سیڑھی	زینہ و نردبان	معراج و سلم و درجہ	سیڑھی کی پائے	پایہ نردبان	مرقاۃ

ع ف ع ۔ ۔ ف ع

ع ف ع ۔ ۔ ف ع

ع ف ع ۔ ۔ ف ع

باب شین معجمہ با الف

سیما	سرپہ	انک	سیپا	سیفہ	سکیف
سیکھنا	آموختن	تعلم	سیل	تری نم	نکتاوہ
سیم	مدا	خلاف القول	سیم کی بیج	×	فضول
سینا کپڑے کا	دوختن	خیاطہ	سینا پیر بکارا چھ بیکا	کشش و فشردن منورہ دوختن	خشش
سینا بازی آنکھوں کا	دیدہ باز دوختن	خوص	سینت	ثبت	ثبات
سینتنا	نگاہ داشتن	وعی	سیچا	آبادان	سقی
سیچا ہوا	آبارودہ	مسقیٰ	سیند	نقب	نقب
سیندھا لون	شنگرف	شقرہ	سیندھا لون	نمک سنگ	ملح الحجر
سینکر	واس و اکل	شعلع	سینک	سیخ سرکچ	صلشل
سینکنا	آشکاری	تصلیہ	سینگ	شاخ و سر حیوان	قرن
سینگ مارنا	سرون زدن	نطح	سینگی	سمیر	بجمہ
سینگی والا	شاخ کش	بجام	سینھہ	×	زقوم
سیوتی	لسدین	لستر	سیون	دوخت	خیاطہ
سینے خوان	سینی	×	سینس کنیچ نرگ	سینس مہتر و چاروادار	سائس

شامه	پنبه دانه	شافه	شام	شام	مسامه
شامیانه	سایبان	مظله			
شب برات	شب برات	شب برات	شاه بلا و شهبلا	شهبلا	×
شب پوری	هزار خانه	قبه	شبخون زدن	شبخون زدن	تبلیت
شجلع	ولید	شجاع و بطله	شترمرغ	شترمرغ و قو	تعامه
شرابخانه	میخانه	مصطبه	شرابی	میخوار	شرابخانه
شرسلیا	شرگبن	حیق	شرم	شرم دارم	حیاء
شست	قلاب	شص	ششت	شست و کوم	×
شطرنجی	شطرنجی	سفسطلی	شطرنج	شطرنج	شیطرنج
شکر	ناهید	زهره	شقه	رشتم	×
شکرواز	آدینه	جمعه	شکر شیرینی معروف	شکر	سکر
شکارگاه	شکارگاه	مصاد	شکار	شکار	صید
شکرا	شکروا هر	×	شکار بند	شکار بند و فترا	×
شکنجه کتاب	شکنجه کتاب	×	شکنجه عذاب	شکنجه عذاب	دهق
شگفم	شگفم	لغت دوم	شگون	شگون	فال و طیره
			شلک	شلک	×

شلنگین بازنا	شنگ زدن	×		شلوکا	×	قروج	
شمع	شمع	شمع		شمعدان	شمعدان	×	
شعله	شعله و شبانگاه	عذبة		شاه	سل و مرجانه	رهشه و طوف	
شنگرف	شنگرف	شنجرف و شنگرفه		شور	شور و غربیه	صیاح	
شوربا	شوربه	مرق		شوم	شوم	مشئوم	
شورا	شوره	البقر		شهاب	شاهاب	رمحه	
شهترا	شهتره	شاهترج		شهتیر	شهتیر و قرت	الجذع الکبیر	
شهد	شهد و انگبین	شهد و عسل		شه دنیا	ریسمان و اردن	×	
شهرناه	شهرناه	سوق		شهرگ	شهرگ	وداج	
شهراه	آوازه	صیت و سمعة و		شهری	شهری	حضری	
شهنای	شاه نای و سونای	نفیر و مزمار		شیرازه	شیرازه	×	
شیرازه باز دنا	شیرازه بستن	×		شیرازه کهلجانا	شیرازه از هم گسستن	×	
شیرخشت	شیرخشت	×		شیرخوار	شیرخواره	رضیع	
شیشم	×	سلاسم		شیشا	شیشه	قارورة	
شیشه گر	شیشه گر	زجاج		شیشه گر	شیشه گر	زجاج	

تشی	*	قدرة
صابون	صابون	صابون
صاف کرنا	پاک کردن	تنقیة وتنظیف
صاف کلجانا	صاف وگذشتن	*
صافی لوح	*	طلاسیة
صحبت براہونا	صحبت درگرفتن	موافقة
صحک	طبق طعام	صحن
صراحی	صراحی	صراحیة
صندل	چندن	صندل
صندلی	صندلی	مصندل
صوف و دوات	*	لیقة
صیقلگر	روشنگر	صاقل و صیقل
ضرر	زیان کردن	ضرر و ضیر
ضروری	ناگزیر	واجب و لازم
طاق	طاق	طاق

باب صاد مہملہ

صادکرنا	صادکردن	*
صاف کرنا	بہ بیاض آوردن	تبییض
صافی	دستمال	چمال
صافی بنگ وغیرہ	صافی وپالونہ	مصفاة
صحن	صحن خانہ	ساحة
صدقی ہونا	قربان شدن	تقدیة
صراف	زرشناس	صیرفی
صندل لگانا	صندل مالیدن	المسح بالصندل
صورت	صورت	صورة وهیأة
صوف الثنا	صوف در دوات انداختن	لیق

باب ضاد معجمہ وطای مہملہ

ضرورت	ناگزیر	ضرورة وضارة
ضیافت	مہمانی	ضیافة
طرہ	زینت وآرایش	*

طشت	طشت	طشت وسطل
طلایه	طلایه مطرایه	طلیعه
طماسچه	تباچه شپلاق زدن	لطمه
طمع	آز برای عجمه بروزن آباد	طمع
طور	انداز	طور
طوفان	طوفان	طوفان
طوق	گردن بند	طوق
طیارت	آماده وطیار	مهیا
ظالم	ستمگر	ظالم

باب عین مهمله

عشق پیچه	پویچه	عشقه ولبلاب
عطردان	عطردان	منظره
علاج کردن هندی	از زهرخوردا نیافتن	
عماری	عماری	عماری
عمر شمر کرنا	بسر بردن	امضاء

طفیلی	طفیلی وشبنام	تضیفن
طلسم	طلسم	طلسم
طماچه بازنا	تباچه زدن	لطم
طمسچه	تفنگچه	تطمنجه
طوطی	کجنگ تهی دم	〃
طوفان	〃	طوفان
طویله	طویله وآخر	اصطبل

باب ظای معجمه

ظلم	ستم	ظلم وجور
عدالت	داورگاه	محکمه
عطار	دارو فروش وپنساری	صیدلانی
عطر لگانا	عطر مالیدن	تعطر
علاوه	زیادتی سرمایه	علاوه
عامه	عام	عمامه
عمر چهپانا	سال ودیدن	〃

عناب	سنجد	عُنّاب
عہد	پیمان	اِلٰ ۲
عہدنامہ	عہدنامہ	کِتابُ العَہد
عینک	چشمک	مِنظَرَۃ
غٹ غٹ	〃	جُرجُرَۃ
غرغرا	〃	غَرغَرَۃ
غسلخانہ	غسلخانہ	مُغتَسَل
غش آنا	غش کرنا	غَشیَہ
غصا کھانا	خشم فرو بردن	غَظم
غصی ہونا	بخشم آمدن	اِغتیاظ
غلام گردش	غلام گردش	〃
غلو	شور	شَغَب
غوری دیکھنا	دیدار مارک کردن	اِمعان
غوطا مارنا	غوطہ خوردن	غَوص
غوغا	شور	غَوغا و جَلَبَہ

عورت	زن	اِمرَأۃ
عہد کرنا	عہد بستن	مُعاہَدَۃ
عیب جو	عیب و عصہ کردہ کو	عَیّاب و لَمّاز

باب غین معجمہ

غٹ ہونا	〃	اِغتِکار
غرا	غرہ	غُرَّۃ ۲
غش کرنا	غش کردن	〃
غصا کرنا	خشم کردن	غَضَب
غصی میں لانا	کسی را بخشم آوردن	اِغتِیاظ
غلام (دون کے)	غلام و بندہ	عَبد
غلامی	بندگی	عُبودِیَّت
غلا	غلہ و زر الوک	بُنُدقَہ
غوطا دینا	آب فرو بردن	غَیت و غَطس
غوطہ خور	غوطہ خور	غَوّاص
غول	گروہ	فَوج

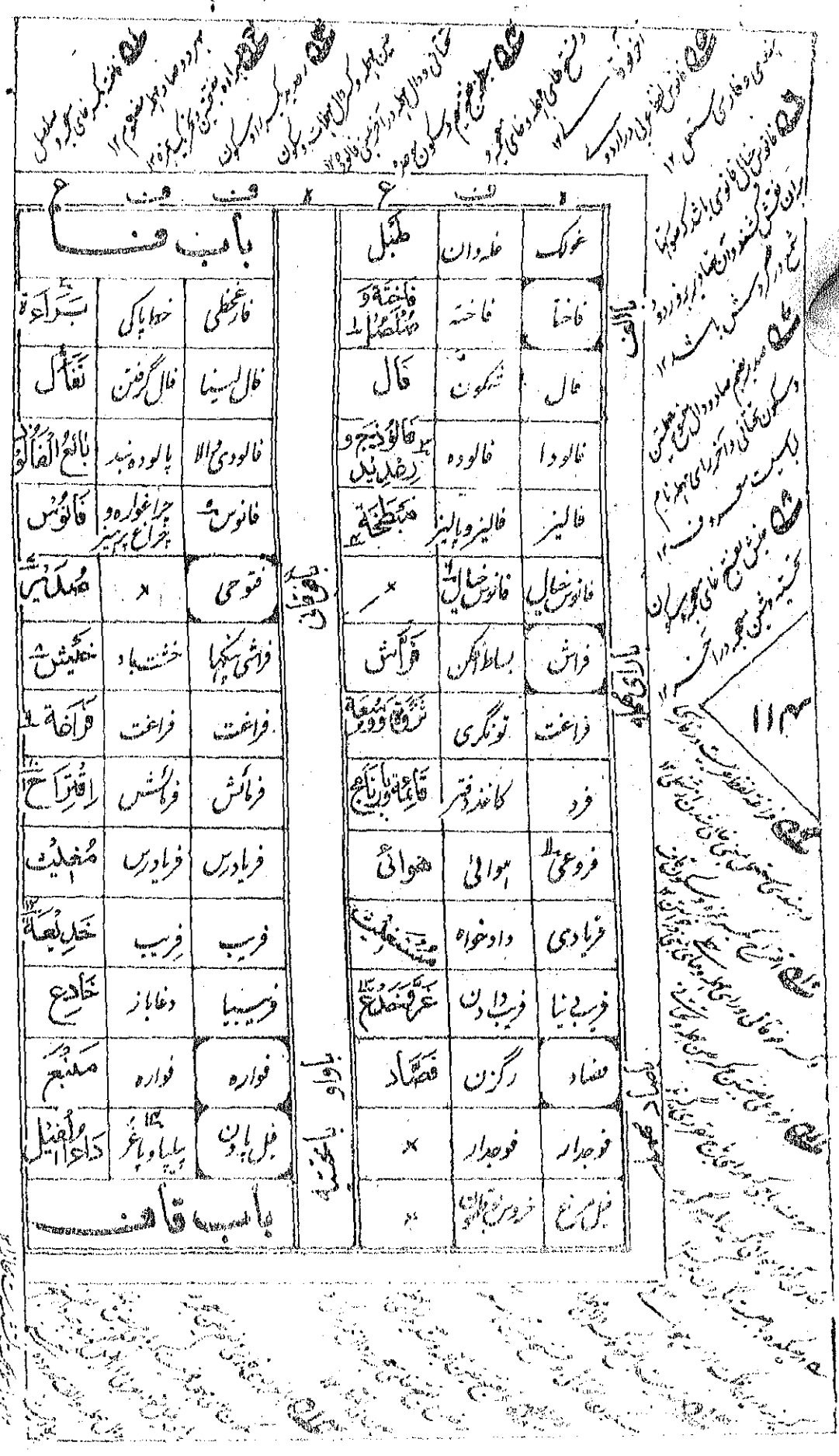

قابو پانا	زور	قدرت	قابو پی	خود کامہ و خود غرض
قافلہ	×	قلی[11]	قافلہ[12]	کاروان
قالین	لاغر و ناتوان و زار	مخفف و نحیف	قالیچہ	قالی و زربفت
قائم کرنا	فیصلہ کردن	×	قبا	قبا
قبا پہننا	قادر بر کردن	لقمے	قبرستان	مجتبانہ و مقبرہ
قبضہ	قبضہ	مقبوض	قبول[13]	قبولی
قدغن	قید غن[14]	تاکید	قرق[15]	قرق
قرمزی	قرمزی[16]	×	قصائی	کاوکش
قسم توڑنا	قسم شکستن[17]	×	قسم	سوگند
قسم کھانا	قسم خوردن	حنث[18]	قسم دلانا	سوگند دادن
قطار	قطار	اقسام و مختلف	قسم لینا	قسم از کسی گرفتن
قطعہ بند	×	منقسم	قطار زن[19]	قطار زن
قفل	قفل	مقلاق	قطع کرنا	قطع کردن و قطع زدن
قفل لگانا	قفل انداختن	اقفال	قفل کھولنا	قفل کشادن و عنقا

ف		ق	
قلم و دوات و سیاہی	خامہ	قلم	قلمی کرنا
قلم بند کرنا	قلم بند کردن	قلم	قلم پاک کرنا
قلمتراش	کارد	قلم	قلمدان
قلیا	قلیہ	تازیانہ	قند
قمری	قمری	تبرزد	قوال
قندیل	چراغدارہ	ضیاگر	قے
قورما	گوشت بریان	شکوفہ و شکوفہ	قیامت کرنا
قیامت	رستخیز	قی و قلس	قید
قیامت ہونا	قیامت اٹھانا	بند	قیف
قیدی	گرفتار و بند	تگاب	قی کرنا
قیق	قیق	قمع	قیما
قیمتی	بیش بہا	استسقا	قیمہ
قیمار کرنا	قمار کردن	الم الکبد	قینچے
باب کاف		مقراض	کاباک
کاتنا	رسیدن	شیشہ	کاتب

کاٹنا	کرنیدن	عَضّ ل
کاٹھ	چوب	خَشَب
کاہی	نیام	قِرَاب ل
کارخانا	کارگاہ	〃
کاسنی	کاسنی	هِنْدِبَاء
کاغذی	کاغذگر	وَرَّاق
کالا	سیاہ	اَسْوَد ج سُوْد
کالا کوا	کلاغ	غُدَاف وَجَاسِر
کالک	سیاہی	سَوَاد و حِبْر
کالی زیری	شاہ زیرہ	کَرَوْیَا
کام چلانا	کارروائی	تَمْشِیَة ل
کان	گوش	اُذُن ج آذَان
کانا	یک چشم	اَعْوَر ل
کانا پہوسی کرنا	سرگوشی کردن	مُنَاجَاة ل
کانٹا	خار	شَوْک ل

کاٹنا	بریدن	جَزّ و قَطْع
کاٹھ	کاندر	مِقْطَر
کاہل	دودہ	〃
کاریگر	کاریگر	صَانِع
کاغذ	کاغذ	قِرْطَاس
کال	خشکسال	قَحْط و مَحْل
کالا دانا	تخم نیل	حَبّ النِّیْل
کال پڑنا	قحط افتادن	اِجْدَاب
کالی	زن سیاہ فام و سیہ چرد	سَوْدَاء
کام	کار	شُغْل ل
کام کا آدمی	مرد کار	〃
کان	کان	مَعْدَن
کانا پہوسی	سرگوشی	نَجْوَی ل
کانپنا	لرزیدن	رَجْفَة ل
کانواں	چاہ جہ	عَوْدَق ل

ا	ف	ع
کانا	خار خروس	صیصۃ
کانوں سے نہ گزرنا	در خار افتادن	شیکۃ
کانچ نکلنا	برآمدن مقعد	خروج المقعد
کاندھا	دوش و کتف	عاتق
کان کا بیل	چرک گوش	قُفّ
کانوں کان	کلاغ کاغ	قاق قاق
کائی	جل آب و چیز دیگر وجامہ عوک	طُحلُب وحُدبۃ
کائی لگا پانی	آب جل سبزہ	مُطحلِب
کاہل	×	عُود البرق
کباب لگانا	کباب انداختن	تَکبِیب
کبنک	ناکی و ناچندہ	الی متی
کبڑی	زن کوزہ پشت	حدباء
کبوتر باز	کبوتر باز و عشقباز	کَبّال
کپا	دُبّہ	دَبَسۃ
کپڑا	جامہ و رخت	ثوب

ا	ف	ع
کانٹا چبھنا	خار خلیدن خار شکستن	شَوک
کانٹی دیوار پر جمنا	خار بر سر دیوار چسپیدن	تَشوِیک
کاندا	پیادہ مشتی	عُنصُل
کان پر کہنا	گوش نہادن	اِصاخۃ
کان ملنا	گوش مالیدن	عَصر
کاہو	کوک	خَسّ
کائی لگنا	جل بستن آب	طُحلُبۃ
کایا پلٹنا	ناسخ زدن	تَناسُخ
کباب	تواہہ و تبہ شدہ بہم و ناپختہ	کَباب
کبابی	کبابی	مُکَبِّب
کبرا	خلنج و خلنگ	اَبلَق
کبوتر	کبوتر و کفتر و سمامہ	حَمام و یَمامۃ
کبوتری	مادہ کبوتر	حَمامۃ و حَمَمۃ
کپاس	×	مُکَسهَل
کپڑا پہننا	×	شِیاطۃ

وہ موصلہ

ا ف ع

کپڑا پہنا ہونا	جسم آوردن	حیض
کپڑا بدلنا	رخت آویختن	تبدیل الثیاب
کپڑے پہنانا	جامہ پوشیدن	الباس
کپور	کافور	کافور
کتا	سگ	کلب وقضاع
کترنا	مقراض زدن	قرض وقص
کترنی	دو کاٹہ و دو کارد	مقراض
کترا	زول زدہ	کثیرا
کٹار	کتارہ	×
کٹائی	کل خار	×
کٹرا	بچہ کاوش	ولد الجاموس
کٹنا	زن جلب وقلبان	دیوث
کٹورا	×	مشربۃ وسیقایۃ
کٹہا	گزندہ	عضوض
کٹیہ پھوڑا	×	قراع

کپڑے دینا	رخت آویختن	نضو وتنفیض
کپڑے پہننا	رخت پوشیدن	لبس
کپکپی	لرزہ وتپہ	رعدۃ وزفرۃ
کچی	دبہ کوچک	دبلیۃ
کترانا	راہ چپ کردن	قرض
کترن	تراشہ وبرہ	قراضۃ
کتیا	لاش ولادہ	کلبۃ ولعوۃ
کٹ	×	قسط
کتن	سپس کلان	فرجۃ
کٹرا	پارچہ بسیں آباد	قطیعۃ
کتکی	خان کلی	انثی الکلب والسباع
کتنی	میاندار	ثلاثۃ وثوالث
کٹوری	پنگان	فنجان
کٹہالی	خلاص وبوتہ	بوتقۃ
کٹہرا	×	

جانور رسیدہ کہ چون بر درخت نشیند منقار بر شاخ او زند و سوراخ کند

ه	ف	عر
کہری	سرخ	قصب
کہوتی	تھار	تابن
کہیا	شمت	شصّ
کچا	خام	فج
کچرا	کالک وغیرہ	حدج
کچلا	کچ	خانق الکلب
کچہری	دفترخانہ	دیوان
کچوی	مادہ کشف	طومہ
کدو	کدو وغیرہ	قرع ودبا
کراہنا	آہ برآوردن وگردن مزدن	تاوہ
کرتی	نیم تنہ وتناچہ	مجول
کرسی	زیرکاہ	کرسی
کرسی پہانا	کرسی نہادن	فرش الکرسی
کرکری خانہ	متاع ردی	سفط
کرم	بخت	طالع

ه	ف	عر
کٹہلا	گردن بند	مبہم ومعمم
کٹہیا	کندہ	کندوج
کجاوا	کجاوہ	محمل
کچاوہا کا	رشتہ بجہ	عزل
کچہری	دستنبویہ	شمام
کچور	کژدم	زنبار
کچوا	سنگ پشت وکشف وباخہ	سلحفاۃ
کدال	زاغ نول	معزق
کراہ	ای	آہ
کرتا	پیراہن	قمیص وغلالہ
کرجانا	رخنہ دار شدن شمشیر	تفلل وثلم
کرسی	پشکریزہ	فتیلہ
کرکری	خمہ اسپ	کطہ وسنوق
کرگا	کارگاہ	منسج
کرم کلا	کلم	ترنس

کرن	شعاع آفتاب		کرنی	دگل تازہ وتالا	
کروٹ	پہلو		کروٹ لینا	بہاو خستن	
کڑی	کرچن زر کر		کریدنا	آتش بیدود زر کردن	
کریدنا	کاویدن		کریدنی	آتش کاو	
کریز ہونا	کریز		کریلا	سیماہنگ	
تخم کرفس	کازیرہ		کرا	سخت و کرخت	
کڑا	یارہ و دست برنجن		کڑا	پای برنجن	
کڑاہ	لب بستیکاہ		کڑاہ	پانیلہ کلان	
کڑاہی	پاتیلہ		کڑبڑی داڑھی	ریش و موئے لحیۃ	
کڑک	گرگ و گک		کڑکڑانا	کراجیدن	
کڑک ہونا	کرک شدن		کڑوا	تلخ	
کڑواہٹ	تلخی		کڑور	صدلک	
کڑوڑا			کڑی	تیر بام	
کڑی	حلقہ زرہ		کڑی	اواز راندن	
کس	کس		کسان	کشاورز	

قرن			کرنی	دگل تازہ وتالا	
کروٹ			کروٹ لینا	بہاو خستن	
کریدنا			کریدنی	آتش کاو	
کریلا			کرا	سخت و کرخت	
کڑا			کڑا	پای برنجن	
کڑاہ			کڑاہ	پانیلہ کلان	
کڑبڑی داڑھی			کڑکڑانا	کراجیدن	
کڑوا			کڑور	صدلک	
کڑی			کڑی	اواز راندن	
کسان					

ع	ف	ع
کسبی	روپیہ پیسہ والی	بَغِیّ وَ مُحَبَّۃ ۱
کسگر	کوزہ گر و کاسہ گر	فَخَّار ۲
کسنی	کسان و زمیندار	فَلَّاحَۃ
کسوئی پر کہنا	برمحک زدن	اِمْتِحَانٌ عَلَی الْمِحَاکِ
کسیس	زاک زرد	قُلْقُطَار (در رومی)
کشت (در عباسات الفاظ)	شہ دادن	×
کشتی لڑنا	کشتی کردن	مُصَارَعَۃ
کشتی برابر رہنا	کشتی گرہ شدن	×
کشیدہ	کشیدہ	×
کفگیر	کفہ گیر	مِطْعَجَۃ وَ مِغْرَفَۃ ۹
کفن چور	کفن دزد	نَبَّاش ۱۰
گگڑمی	کرچہ و خرمزک	کُنَّۃ وَ مُسْکَرَا ۱۱
گھوڑا	بنلک	فَنِین ۱۳
کل	دیروز	اَمْس ۱۵
کل کا لڑکا	زادۂ دیروز	ابن الامس

ع	ف	ع
مشک	مشک سیہ	کستوری
مصفر	گل کاذیرہ	کسم
مصاک ۳	×	کسوٹی
محفر ۴	کلنبن ہندا	کسی
حفص ۵	زمخت	کسیلا
مصارعۃ	کشتی	کشتی
کلکول	کشکول	کشتے
مصارع	کشتیبار و کشتیگیر	کشتی باز
نعلین	کفش	کفش
کفن	جامۂ مرگ	کفن
×	کفنی	کفنی
قناع ۱۲	خیار و کلوندہ	گگڑمی
غدو ۱۴	فردا	کل
رواح	آرام	کل
	پریدگی	کل کی رات

بالنون مع الجیم

ف

بالفاء مع الجیم

گلاب	جست	ظفر		کلاتون	زرد رشته	×	
گلاب مارنا	برجستن	ظفور وظفور		کلائی	×	ساعد	
گلبلانا	دردل جنبیدن	خفقان		گلبلانا	جنبیدن بزدی آسمانے	اهتزاز	
گلپ	اہار	×		گلتھی	ماش ہندی	فلت	
گلچا	کلیچہ	کعک		گلس	سرطوق	×	
گلغا	تاج خروس	عرف الدیک		کلک	کلک	براعة	
گلگل جنگل	بیستان	عرین وابهمة		گل گل	گلگل وگلگل	صخب	
گلنی	گلگی وگلگل	×		گلہ	جرغند	عصیلب	
گلی کی انگلی	انگشت شہادت	سبابة		گلنی	کنہ	فراد	
گلوار	میفروش	خمار		گلوار کی بیٹی	میخانہ	ماخور	
گلور	گاؤجوان	جلعة وثنیة		گلوبجی	سیاہ دانہ	شونیز	
گلا	تندہ	×		گلا	کلہ وسر	راس	
گلہاڑا	تبر چوب شکاف	صاقور		گلہاڑی	تبر چوب شکن	فاس	
گلہ دار	کہادار	صحاب		گلہیا	کوزہ قفس	×	
		قراد		گلی	آبہن کشیدہ	مرغلة	

ف	عربی	فارسی
کلی	پرمغ نورسته	شکیر
گلی	تربه	دِخْرِیص
گلی کرنا	آب بند کردن	مصمصة
کلیجی	جگربند	سَوْدَاءُ البَطْن
کمان	کمان	قَوْس
کمان چ مانا	کمان ازه کردن	تَوْتِیر
کمٹھا	کمان چوب	قَضِیب
کمر سیدھی کرنا	کمر سیدھی کردن	×
کمک	یاری	إِغَاثَة وَإِسْعَاف
کملی	گلیم و کملی	حِلْس
کمند ڈالنا	کمند انداختن و جهیدن	إِلْقَاق
کمہار	کلال و کاسه ساز	فَخَّار
کمیلا	جای ذبح کاو و گوسپند	مَذْبَح وَمَجْزَر
کنبا	خویشاوند	قَبِیلَة وَعَشِیرَة
کن پٹا	شکافته گوش	أَخْرَب

ف	عربی	فارسی
کنی	مشک	مِسْك
کہا	گیاه	عُشْب
کلیجا	جگر و پوست	کَبِد
کلیل	از شاخ آب برجستن	اِسْتِنْبَاط
کمانا	کسب کردن	اِکْتِسَاب
کمائی	مزدکب	مَکْسَب
کمخاب	کمخاب	×
کمک	کمک	مَدَد
کمل	پلاس	کِسَاء
کمند	کمند	وَهَق
کمنگر	کمان گر	قَوَّاس
کہلانا	افسر دن مژدن	دَمَل وَذُبَار
کمینگاه	کمینگاه	مَکْمَن وَمِرْصَاد وَمِرْصَاد
کینی	بناکوش	صُدْغ
کنہاں	رنجک کرکره	×

کنتک	۱	ظهر		عنبر			
کنته مالا		〃		خنزیر			
کنجوس		زقه		میسنت	۱۷		
کنچن		زر		ذهب			
کند		کمند		کلیل و کما			
کند	۲	کلیدان		فاق و مقطرة			
کندی گر		جامه کوب		قصار			
کندا		پاچک دشتی		خثی	۱۰		
کنڈی		زرنین و فلین		نرفین	۱۱		
کنکری		سنگریزه		حصاة			
کن انکھیوں سے دیکھنا		بگوشه چشم نگریستن		لحظ			
کنکن		دست برکتف		سوار			
کنول		برقان		یرقان	۱۳		
کنگھی		درخت شانه		مشط العقول			
کنیر	۱۴	خرزهره		دفلی	۱۶		
استخوان کنگو	۱۲	〃		قرد و ضاة			
کنجڑا		ترہ فروش و سبزی فروش		بقال			
کنجی		کلید		مفتاح			
کنچنی		لوے		رقاصة			
کندن		زر خالص		نضار	۱۸		
کندہ		ناپال		ساق الشجر			
کندیی		گرده		بخران	۱۹		
کندل		خرمن ماه و آفتاب		طفاوة و هالة			
کنلائی		کوش خز		حریش	۱۲		
کنکری مارنا		سنگریزه زدن		حصے			
کنگال		〃		مفلس و مسکین			
کنگوره		کنگره		شرفة			
کنگھی		شانه		مشط و مسرح	۱۵		
کنگھی کرنا		شانه زدن		تسریح و ترجیل	۱۵		
کوا		زاغ		غراب	۱۷		

ع	ف	ه
کوا	ملازه و کنج و کشه	کُلّاب ۱
کواری	بالست و شبیز	عَذَبَة الماء و بکرة ۲
کوازک کهسکهسانا	بردزدن	ذَنَب الباب و قفل ع
کوالکهدولی	کمکین	آبار ۳
کوئل	پرگ	جَنیلَبة
کوتوال	کوتوال شب گرد	حارس
کوهی ۴	×	نَعَل
کوهنا	کوفتن	دَقّ و دَکّ
کوهها	تنوره بدن	×
کوهی	چوب پایه چاه	وسَب ۵
کوچا دینا	زخم انداختن زدن	وخز ۶
کوچنا	آجیز آزدن	غرز ۷
کودکودی چلنا	جه جهان رفتن	جَفل ۸
کودو	کدرم	×
کور	ریشه ناخن	سُفلیة ۹ الظفر

ه	ف	ع
کوارپه	×	بکر
کواڑ	تخته در	مِصراع الباب
کوا	چاه	بئر و قَلیب
کوبا	کلوخ کوب	مِنزَبة
کوتنا	اندازه کردن	خَرص ۱۲
کوته گردن	کوته گردن	اَکوَص و اَقصَع و وَقصاع
کوٹ	دژ	قَلعة و حِصن
کوٹنا	بام	سَطح
کوٹهی	کندوش	کُنّاج
کوٹهی	غرفانه تفنگ	×
کوچنا	سپوختن	نَحس و خلاف
کوچی	وقفه و غروش	صَلیصَلة و شوشَلة ۱۳
کودنا	جستن	وثب
کور و قور	زنجیره	×
کورا	جامه ناشوی	ثوب

کورا	کوزہ ناپختہ			کورہ ۱۰	کورہ	*
کوڑا	خرمہرہ	مِثقَافٌ		کوڑا	خراش خاکروبہ	کِنَایَۃٌ وَقِمَاصَۃٌ
کوڑا	تازیانہ وچابک	دِرَّۃٌ وَمِقرَعَۃٌ وَسَوطٌ		کوڑہ	پیس	بَرَصٌ
کوڑی	پلچی وخرمہرہ	وَدَعَۃٌ		کوڑہی	*	مَجذُومٌ وَابرَص
کوڑی	استخوان سینہ	قَصٌّ		کوڑی	نمک	قُوفٌ ۱۳
کوڑی مارنا	تازیانہ زدن	سَوطٌ		کوڑی مارنا	تازیانہ زدن	جَلدٌ وَضَربٌ
کوس	کروہ	مِیلٌ		کوس	سنگستان کوہ	مَعلَمٌ وَنَصبٌ
کوسنا	دعای بد کردن	اَللّٰھُمَّ عَلَیکَ		کوکابیلی	نیلپر ونیلوپر	نَیلُوفَرٌ وَنَیلُوفَرٌ
کوکرلینڈ	قفل شدن سگ	عَقدُ الکَلبِ		کوکرتا	سماروغ	کَمأۃٌ
کوکیہ	ہمشیر	اُختٌ		کوکہ	تہبگاہ	کُنجٌ ۱۰
کول	گراس ولپ	لُعَابٌ وَاُکلَۃٌ		کولا	جامہ مستبن شلوار	سَرَاوِیلٌ ۱۲
کولہو	چرخشت	مَعصَرَۃٌ وَدَوَّارَۃٌ		کوہل	نہم	اَلنَّقبُ فِی الحَائِطِ
کونا	پیولہ وشغلیہ	زَاوِیَۃٌ		کونچ	بالای پاشنہ	عُرقُوبٌ ۱۴
کونچین کاٹنا	پی کردن	عَرقَبَۃٌ		کوند	درخش	بَرقٌ
کوندا	لاوک	مِرکَنٌ وَمِسَانَۃٌ		کوندا کرنا	سرگیری زدن ۱۵	*

۱۲ کوزہ بفتح اول وضم ثانی وسکون ثالث وہای ہوز وکاف فارسی ۱۲ ۱۳ قوف بضم اول وسکون ثانی وفای ۱۲ ۱۴ عرقوب بضم اول وفتح ثانی وقاف ۱۲ ۱۵ سرگیری زدن بجای نون اول فارسی کذا بخط اہل شیخ باشد ۱۲

کویا	گوشہ چشم و کنج و پہلو	ماق و موق	بکولا	انگشت زغال	فحم
کہاٹ	چارپایہ پلنگ	قعادۃ	کہار	کہار	حملۃ الفاکہ
کہار	شخار	قلی	کہارا	غوازہ	شکبان
کہاری	آب شور	اجاج	کہال	پوستین	فروۃ
کہال	دم آہنگرو	منفاخ	کہانا	خوردنی	طعام
کہانا	خوردن	اکل	کہانسی	سرفہ	سعال
کہانی	افسانہ	قصۃ و منطور	کہانی	افسانہ شب	سمر
کہاوت	مثل	مثل	کہانی	کندہ	خندق
کہبا	چشم و چیدست	اعسر	کہبی	چپہ و چیدست	عسراء
کہپرا	تیرہن سکان	منجوف	کہتا	نہانخانہ	مطمورۃ
کہٹا	ترش	حامض	کہٹائی	ترشی	حموضۃ
کہٹک بہی	نام مرغی	قرا الماء	کہٹکا	اندیشہ	خیفہ و مخافۃ
کہٹکا	شرفاک	وحجس	کہٹکنا	خلش و خارجا	سنجاق و هجس
کہٹہا	سیخوش ترش و شیرین	مز	کہٹل	غنک	کتان
کہجلانا	خاریدن	حک	کہجلی	خارش	حکۃ

کویا ۔ گوشہ چشم و کنج و پہلو ۔ ماق و موق ۔ بکولا ۔ انگشت زغال ۔ فحم

کہاٹ ۔ چارپایہ پلنگ ۔ قعادۃ ۔ کہار ۔ کہار ۔ حملۃ الفاکہ

کہار ۔ شخار ۔ قلی ۔ کہارا ۔ غوازہ ۔ شکبان

کہاری ۔ آب شور ۔ اجاج ۔ کہال ۔ پوستین ۔ فروۃ

کہال ۔ دم آہنگرو ۔ منفاخ ۔ کہانا ۔ خوردنی ۔ طعام

کہانا ۔ خوردن ۔ اکل ۔ کہانسی ۔ سرفہ ۔ سعال

کہانی ۔ افسانہ ۔ قصۃ و منطور ۔ کہانی ۔ افسانہ شب ۔ سمر

کہاوت ۔ مثل ۔ مثل ۔ کہانی ۔ کندہ ۔ خندق

کہبا ۔ چشم و چیدست ۔ اعسر ۔ کہبی ۔ چپہ و چیدست ۔ عسراء

کہپرا ۔ تیرہن سکان ۔ منجوف ۔ کہتا ۔ نہانخانہ ۔ مطمورۃ

کہٹا ۔ ترش ۔ حامض ۔ کہٹائی ۔ ترشی ۔ حموضۃ

کہٹک بہی ۔ نام مرغی ۔ قرا الماء ۔ کہٹکا ۔ اندیشہ ۔ خیفہ و مخافۃ

کہٹکا ۔ شرفاک ۔ وحجس ۔ کہٹکنا ۔ خلش و خارجا ۔ سنجاق و هجس

کہٹہا ۔ سیخوش ترش و شیرین ۔ مز ۔ کہٹل ۔ غنک ۔ کتان

کہجلانا ۔ خاریدن ۔ حک ۔ کہجلی ۔ خارش ۔ حکۃ

کھچڑی	کچری	کشری		کہنہ	بدقوارہ	تلخ و شکر	
کھہ	سم گافتہ	فلف		کہہ	تحریر و ریزہ	تعزیہ	
کھرا	نرم تازہ و شیم	ضباب		کہرا	سنرہ	جبیں	
کھڑا	درشت	خشین		کھرا	درشت خو	خشین	
کھرا کرنا	سرہ کردن	انتقاد		کھرپا	ریبہ	×	
کھرا کھرا	نکمران نہ دیگ و نہ کھرہ	قرہ قوراء		کھرا کھرا	درشت	خشین	
کھرنڈ	کرستہ و خشکرشتہ	جلبہ		کھرپا (درقصبات)	خرکوش		
کھرہرا	شانہ ستور خار	زفیون		کھرہی (درقصبات)	خرگوش مادہ	عکرشہ	
کھڑا کرنا	استادہ کردن	اقامۃ		کھڑا کرنا	استادہ کردن نزہ		
کھڑا ہونا	برخاستن	قیام قعود		کھڑا ہونا	استادہ شدن ذکر	نعوظ	
کھڑاؤں	نعلین چوبی با افشار	قبقاب ذو صیف		کھڑکھڑ	×		
کھڑکی	دریچہ	کوۃ		کھرا	×	عصبہ (مختلف شرعہ)	
کھسوٹنا	موبر کندن	نتف		کھسیانا	شرمندہ شدن	خجلۃ	
کھکشان	کہکشان و راہ کاہ	مجرۃ		کھکل	کھنگل وارز	بسیاع	
کھلائی	دایہ	حاضنۃ		کھلڑی	پوست سرہ	قلفۃ	

نوٹ: اس صفحہ کے دائیں بائیں حاشیہ پر بہت سے حواشی ہیں جو اصل متن کے ساتھ ملحق ہیں۔

ع	ف	ه
کہلکی میٹھا	فراخ نشستن	کہلنا
کہکنا	بودادن	کہلنا
کہلونا	×	کہلی
کہلیان	خرمن	کہبا
کہبی	کلاہ زمین سماروغ	کہبی
کہندانا	رخنہ چوب	کہندڑی
کھنکھجورا	ہزار پا	کہنکہار
کھنکھارنا	کلور و تن درد	کہنکہانا
کہنکر	خشکر	کہنگالنا
کہنی	آرنج	کہنی مارنا
کہو	خانہ گرگ	کہوپرا
کہوپری	کاسہ	کہوج
کہوجانا	گم شدن	کہوج کرنا
کہوجی	پژوہندہ	کہودنا
کہودنی	اشکاف	کہوسا

ع	ف	ه
الفتیح فی المجلس	کشودہ شدن	کہلنا
×	شکفتن	کہلنا
لعبۃ	کنجارہ	کہلی
کدس و انبار	ستون	کہبا
عشقل و کما	نسارہای خانہ	کہبی
قرض و قرض	زندوولہ	کہندڑی
او سبعۃ و سبعین	×	کہنکہار
تخم خس	×	کہنکہانا
اکلیس	×	کہنگالنا
مرفق	بآنج زدن	کہنی مارنا
وبار	مغز اجیل	کہوپرا
مجمہ و وقف	سراغ	کہوج
ضلال و ضلعۃ	پژوہیدن	کہوج کرنا
منخص	کندن	کہودنا
صرات	کوسہ	کہوسا

ع	ف	ه
الفتاح الخلاق	تلبسم تشقق	
کسب	کنجارہ	
عماد و دعامۃ	ستون	
زرنوفان	نسارہای خانہ	
دلق و مرقع	زندوولہ	
نخۃ	×	
نمن	×	
مصمصۃ	×	
رفق	بآنج زدن	
کب النار جل	مغز اجیل	
اثر	سراغ	
تقلیش	پژوہیدن	
حفر و حفر	کندن	
کوسج و سفوط	کوسہ	

کہوٹ	چند	قیاد و وقوم
کہونا	کشادن	حل و فتح و فک
کہونٹ	کنارہ چادر وغیرہ	صفیفة ۳
کہوا	ناسرہ	زفیف
کہونا نانا	سیخ تراشیدن	نحت
کہٹائی	ہاگ	عشق
کہوہ	گوکوہ	کہف و مغارة
کہیت	جنگ کاہ	معرکة
کہیتی	کشتکار	زراعة
کہینچا	کشیدن	جذب
کہیرا	بادرنگ	قثد ۱۳
کہیسا	کبہ دلاکی	کیس الدلاک
کہیلنا	بازی کردن	لعب و لهو
کیا کل پولے	چہ کل شگفد	×
کیچڑ	خم و آبزیخ	عکص و رمض

کہوکہل	میان نہی	انجاف
کہولنا	سخت گرم شدن آب	فور و فوران
کہونا	سیخ	وند ۳
کہونا	دخل	خاش
کہونا ہوکنا	سیخ در چیزی کوفتن	دق الوتد
کہونسنا	فرو کردن	غرز ۹
کہیت	کشت	مزرعة
کہیت رزانا	خشادہ ۹ بکسر اول اپنا	×
کہینچا تانچی کرنا	کشاکش کردن	تنازع و تجاذب
کہیر	شیر برنج	لبنیة ۱۳
کہیط	کینہ	خرائطة
کہیل	بازی و لابہ	لعبة و تلهیة
کیاری	کرز	کرد ۱۳
کیت	دروبہ نشین و عن	دردی و جکر
کیچڑ	گل و لای	رماع

کہ ریختہ ہر دو است چنانکہ بر طالبان پوشیدہ نماند و صاحب موید و فصل عربی و فارسی ہر دو نوشتہ چہ عجب کہ از توابع من باشد

باختصار

ع	ف	ک
کیچڑ	خلاب	کیچوا
کیچوا	کرم شکم	کیڑا
کیڑا	شپشہ	کیڑا
کیڑا	پیلہ و کرم ابریشم	کیڑا
کیس	تاج خروس	کیس
کیکڑا	خرچنگ	کیل
کیلا	×	کیلنا
کیمخت	کیمخت	کیسچلے
کیچلی ڈالنا	پوست انداختن	کیوڑا
کیوڑ کا پھول	کندہ	باب کاف فارسی
گابہ	بار	گابہن
گابہ ڈالنا	آبگانہ انگندن	گاج
گاجر	زردک گزر	گادا
گارا	گلابہ	گارا
گارا بیٹھنا	کمین زدن	گارنا

ع	ف	ک
وحل	خلاب	کیچوا
حمأۃ الطین	کرم شکم	کیڑا
سوس	شپشہ	کیڑا
دود القز	پیلہ و کرم ابریشم	کیڑا
سلعۃ الخنزیر	تاج خروس	کیس
سرطان	خرچنگ	کیکڑا
طلع و موز	×	کیلا
×	کیمخت	کیمخت
قشور و سلخ	پوست انداختن	کیچلی ڈالنا
وذک الکلب	کندہ	کیوڑ کا پھول
حمل و حمل	بار	گابہ
تسبیط	آبگانہ انگندن	گابہ ڈالنا
جزر	زردک گزر	گاجر
ملاط	گلابہ	گارا
تکمین	کمین زدن	گارا بیٹھنا

ع	ف	ک
سرطانین	خرچنگ و کلچور	کیچوا
دود	کرم	کیڑا
[illegible]	کرم چوب	کیڑا
حیۃ	مار	کیڑا
زعفران و کرکم	×	کیسر
تمساح سکار	منج آبی	کیکل
×	مار سبز	کیلنا
[illegible]	پوست مار	کیسچلے
کاذی	×	کیوڑا

باب کاف فارسی

ع	ف	ک
حامل و حبلا	آبستن	گابہن
غضب و قهر	خشم	گاج
×	دلل و گرگن	گادا
کمین	×	گارا
دفن	بخاک کردن	گارنا

ه	ف	ع
گاڑہا کپڑا	سفت	سَبِیق و تَجَان
گاڑی	ارابہ	عَجَلَة ج
گال	دیم ج ورخسار	خَدّ
گالی	دشنام	اَلسَّبُّ وَالشَّتِیمَة
گانا	سرودن	تَغَنِّی
گانٹھ پڑنا	گرہ خوردن	تَعَقُّد
گانٹھ بندھانا	درگرہ بستن	اَلْعَقْدُ عَلَیْہِ
گانڈو	کونی و پشت انداز	مَابُونَان و مُتَفَرِّت
گانسنی	پیکان	نَبْل و مَعْلَم ج
گانو	دہ ورو ستا	قَرْیَة ج قُرًی
گاؤزبان	گاوزبان	لِسَانُ الثَّوْر
گائن	زن خیاگر	مُغَنِّیَة وَمُطْرِبَة
گپ ہ	گپ	اَقْوَال وَاَحَادِیث
گپی	گپ زن	فَوَّال وَفَوَّالَة
گتھنا	باہم چسپیدن	اِشْتِبَاک

ه	ف	ع
گاڑہا دودُ	گندہ و دزدک	خَائِن وَخَلِیط
گاڑیبان	اگرابچی	〃
گالا	پختہ پہنہ زدہ	نَدِیف وَمَنْدُوف
گالی دینا	دشنام دادن	سَبّ
گانٹھ	گرہ	عُقْدَة
گانٹھ سی بتری کیا جاتا ہی	از کیسہ توجہ سپردہ	اَلشَّیْءُ بِرُوحِہٖ مُوَکَّلٌ
گانڑ	کون ہرہ	دُبُر وَاسْت
گانس لینا	گرد گرفتن	حَصَار
گاونکیا	گاوبہ	مُسِنَّد
گاودی	بچہ دوکون خنثی	اَلْحُقُّ مَعَ اَیِّ فَرِیقٍ اَمَالَہٗ
گای	مادہ گاو	بَقَرَة
گبرولا	سرگین گردان	جُعَل
گپنی	عصا شبردار	مِعْوَل
گت	〃	حَال وَشَان
گتا	بندوست	رُبْع

گنہری	پرندہ	زرقۃ الیمامۃ
گنہکنا	کیسہ بر	طرّار
گنہلی	باغرہ وگلن	عُدّۃ
گجی	×	علاکۃ
گجہا	مال سیاہ	وافر
گچہا	انبوہ	جماع
گدام گاہ	دبوسہ	قُوَّۃُ السَّفلیٰ
گدڑی	ژندہ	مُرقّعہ
گدڑی والا	کہنہ فروش	×
گدگدی	غلغ	دغدغۃ
گدہ	گرگس	نسر
گدانا	×	استیلشام
گدہی والا	خربندہ	حمّار
گدہی کا بچہ	بچہ خر وخرکرہ	عکش
گدی	×	رفادۃ

گنہا	پشتارہ	کارۃ
گنہلی	خستہ	عمامہ
گنہیا	جوال	جوالق
گجی کی روٹی	دوہمین	خلیث
گچ	گچ واہک	بصّ
گدالا	×	عتلۃ
گدڑ	غورہ خرما	لبسرۃ
گدڑیا پیر	درخت فضل	×
گدگدانا	غلغ کردن	دغدغۃ
گدلا	لوشاک وگلناک	رنق
گدنا	×	وشم
گدہا	خرودرازگوش	حمار وعیر
گدہی	مادہ خر	حمارۃ وانان
گدی	سلہ	کرسوف
گدی	پس سر	قفا

گدبد	آمیزش	اختلاط و امتزاج		گدریا	شبان چوپان	راعی الغنم	
گدی	دسته تره	وزم و باقة		گذاره	گذرگاه	معبر	
گذاریکی ناو	کشتی گذاره	معبر		گر	*	ضابطة	
گران	گران بها	غالی		گرپڑنا	افتادن	سقوط و وقوع	
گرپڑنا	تباه شدن	ضیعة		گرتا پڑنا	سرکبن کبن	قاما قاعدا	
گربا	کلیسا	صومعة		گرجبا	تندر	رعد و هزة	
گردن	گردن	عنق		گردن توڑنا	گردن شکستن	وقص	
گردن مارنا	گردن زدن	ضرب العنق		گردنی مارنا	سیلی زدن	صفع	
گردا	گرده	کلیة		گرز	گرز و گوپال	دبوس و عمود	
گرگٹ	آفتاب پرست	حربا		گرم پانی	آب گرم	حمیم	
گرم مصالح	دیگ افراز	توابل و ابازیر		گرمی	گرمی	حر	
گرہی	حلت سرخ	احمر قان		گرہ	گرہ	عقدة	
گرہ	گرہ گز	مشبر		گرہ دینا	گرہ لگانا	عقد	
گرہ کھولنا	گرہ کشادن	حل و سنی		گرہلی	گرہ دار	معقد	
گریی	رسن پیچ	بکرة		گریبان	گریبان	جربان	

باب الجیم

گدبد آمیزش اختلاط و امتزاج

گدری دسته تره وزم و باقة

گذاریکی ناو کشتی گذاره معبر

گران گران بها غالی

گرپڑنا تباه شدن ضیعة

گربا کلیسا صومعة

گردن گردن عنق

گردن مارنا گردن زدن ضرب العنق

گردا گرده کلیة

گرگٹ آفتاب پرست حربا

گرم مصالح دیگ افراز توابل و ابازیر

گرہی حلت سرخ احمر قان

گرہ گرہ گز مشبر

گرہ کھولنا گرہ کشادن حل و سنی

گریی رسن پیچ بکرة

گدریا شبان چوپان راعی الغنم

گذاره گذرگاه معبر

گر * ضابطة

گرپڑنا افتادن سقوط و وقوع

گرتا پڑنا سرکبن کبن قاما قاعدا

گرجبا تندر رعد و هزة

گردن توڑنا گردن شکستن وقص

گردنی مارنا سیلی زدن صفع

گرز گرز و گوپال دبوس و عمود

گرم پانی آب گرم حمیم

گرمی گرمی حر

گرہ گرہ عقدة

گرہ دینا گرہ لگانا عقد

گرہلی گرہ دار معقد

گریبان گریبان جربان

ف	ع	ف	ع
گریبان بگیر کسی را	گریبان گرفتن آوردن	تلبیب ۱	
گریا	مازن	خنجرہ و قمرہ ۲	
گریہ گرانا	ستیہیدن	الطام والطم ۳	
گرنا	فرو فتن بین	ارتکاز ۴	
گرونا	گردنای	دراجۃ	
گرہ	دژ	قلعۃ	
گرہی	قلعچہ	قلیعۃ	
گرہنا	خشت پیرامن	نهک ۱۰	
گرگا	آہنگ وسعرو	لعبۃ و بنات	
گرمی	پلاس	کرباس	
گگری	سبو	جرۃ و حب ۱۲	
گل	داغ	کی و کیۃ ۱۳	
گلا	دغل ۱۴	×	
گلاب باش	گلاب زن	رهشاشۃ	
گلاب بخارنا	گلاب کشیدن	تقطیر الورد ۱۵	

ف	ع
گرمیٹ	تیر چوب دولو
گرو	کند
گرہ گرانا	آواز کردن بکم
گرنا	خلیدن
گرونا	خلانیدن
گرہا	گو و مغاک
گرہنا	زرکری کردن
گرہیا	ناوخ
گرگ	گرگ
گرگت کرنا	گرمر کردن ۱۷
گل بہای چراغ	گل
گلا	گلو
گلاب	گل سرخ
گلاب چھڑکنا	گلاب زدن
گلابی	گلابی گلاب افشان

ف	ع
گریبان	تلبیب
گریہ	بکا
گرفتن	اخذ
گرانی	ثقل
گرسنہ	جائع
گرم	حار
گرمی	حر
گرمی دینا	تسخین
گرمی کھانا	تحمی
گرمی کھانا	تحمی
گرمی کھانا	تحمی

گلابی	چہرہ	وَرْدِیّ
گلا پکڑنا	بگلو گرفتن	اَخْذُ الْحَلْق
گلا گھونٹنا	خبہ کردن	خَنَقَ
گلانا	پختن	اِنْضَاج
گلانا	لاغر کردن	اِذَابَة
گل پھولنا	گل شکفتن	×
گلئی	کرہ گوشت	عُدَّة
گلخور	×	رِبْقَه
گلدستہ	گلدستہ	مُشْقُر
گل شبو	گل شبو	×
گل کرنا	چراغ کشتن	اِطْفَاء
گلگلا	×	لُقَيْمَاتُ الْفُرَافِر
گل لالہ	گل لالہ	شَقِرْ
گل میخ	گل میخ	×
گلنا	لاغر شدن	ذَوْب

کلا پڑنا	گلو گرفتن لازم	بُحُوحَة
گلا کرنا	بناکوش کردن	دَعَرْ
گلا گھسنا	گلو خشردہ شدن	اِخْتِنَاق
گلانا	گداختن	سَبْك
کلہڑ	ہر دو کنج دہن	صُمَّاغ
گل تکیہ	گردبالش	خَدَّة
گلئی	باغچہ وگلن	غُدَّة
گلخیرو	خیرو خیری	خَيْرِيّ
گلدم	زندخوان نام کتاب	ثُعْلَبُ جَمِيل
گلقند	کلقند	جُلَنْجَبِين
گل کیس	تاج خروس	عُرْفُ الدِّيك
گلگیر	کلگیر	×
گل لینا	کل از چراغ برداشتن	تَقْرِيط
گلنا	پختہ شدن	نُضْج
گلنار	گلنار	مَطْبُوخ جُلَنَار

۱۲۵۶

ک	ف	خ
گلہ	گلہ	شکوی ۱
گلئی	مفدیہ کشتی	خدف ۲
گلی	غوک چوب	قلۃ ۳
گلی پڑنا	برگردن افتادن	التعلیق فی العنق
گلی ڈنڈا	پلہ چفتہ	قلۃ ومقلی
گلی لگنا	۔	معانقۃ
گنّا	بشکر والی	قصب السکر
گناہ	گناہ	جرم وذنب
گناہ کرنا	گناہ کردن	جنایۃ ۴
گناہ گار ہونا	گنہگار شدن	تلوم واثم
گنجا	کل کچلی	اقرع ۵
گندنا	گندنا در بود	کراث ۶
گندہ بہار	باران سرما	شتی ۷
گندبک	گوگرد	کبریت
گندی	۔	کفار ۸

ک	ف	خ
کلہری	موشک بران	فارۃ النھر
گلی	گوجہ	مدوس ۳
گلی	گوجہ	زقاق وسکۃ
گلی لگانا	برگردن نہادن	التعلیق فی العنق
گلی تک پہنچنا	لب بگردن	تحلیق
گل ہونا	گل شدن	انطفاء
گننا	شمار کردن	عد
گناہ کہنا	گناہ نہادن	تجنی ۹
گناہ کار	گناہگار وبزہ کار	مجرم واثم
گنتی	شمار	عدد
گندا انڈا	گندو بیخ	بیضۃ مذرۃ ۱۰
گندہ بغل	کندہ بغل	مصران ۱۱
گندہ آہن	گند آہن وسلیخ	انزر وانجر ۱۲
گندی	بوو بوش	عطار
گندی	پلید	قذرۃ ۱۳

گنڈا	رشتہ تب	×
گنڈلی	حلقہ مار	رَبِّی اَلْقِیَۃ
گواہ	گواہ وگوا	شَاهِدٌ وَبَيِّنَةٌ
گواہی	گواہی	شَهَادَةٌ
گوبر	سرگین گاو	خَثِیٌّ
گوپھن	فلاخن وپچھم	قَدَّافَةٌ
گوٹ مارنا	قید کردن	طَرْبُ الْحَصَرِ
گودا	مغز	لُبٌّ وَمُخٌّ
گود اٹھانا	سغر برآوردن	نَقَّى
گود میں لینا	درکشیدن	اِحْتِضَانٌ
گوراپن	×	صُبْحَةٌ
گورکن	گورکن	حَفَّارٌ
گورکھودنا	گورکندن	حَفْرٌ
گوڑ	پاچل	سَائِلٌ
گوڑنا	شیار دادن	كَبٌّ

گنڈلا	×	دَائِرَةٌ
گنڈل مارنا	حلقہ زدن مار	تَطْوِيقٌ وَتَلْوِيبٌ
گواہ کرنا	گواہ کردن	اِشْهَادٌ
گواہی دینا	گواہی دادن	شَهَادَةٌ
گوبر کرنا	سرگین کردن	خَثِيَ بَطْنُهُ
گوٹ	مہرہ وزد	فَصٌّ
گوٹ مرنا	لت خوردن	×
گودنا	آجیدن	غَرَزَ
گود	کنار واغوش	حِضْنٌ
گور	گوروتربت	قَبْرٌ وَجَدَثٌ
گورغریبان	گورغریبان	مَسْبَلَةٌ
گوکرہ ہندا	×	سَقَارَةٌ
گوری		صَلْجَاءُ
گوڑا	چدار	مِرْبَطٌ
گوشت	گوشت ترکی	لَحْمٌ

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گنڈلی مارنا حلقہ زدن مار

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گنڈلی مارنا تطویق وتلویب

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گواہ کرنا گواہ کردن

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گواہی دینا گواہی دادن

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گوبر کرنا سرگین کردن

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گوٹ مرنا لت خوردن

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گودنا آجیدن

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گود کنار واغوش

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گور گوروتربت

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گورغریبان گورغریبان

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گوکرہ ہندا

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گوڑا چدار

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گوشت گوشت ترکی

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گوراپن صبحہ بفتح صاد وضم باء وسکون حاء مہملہ وفتح تاء مثناۃ فوقانی

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گورکن حفار بفتح حاء مہملہ وتشدید فاء وفتح راء مہملہ

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گوڑ پاچل بفتح راء مہملہ وکسر باء موحدہ وسکون طاء مہملہ

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گوڑنا شیار دادن بفتح شین معجمہ وکسر یاء مثناۃ تحتانی

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گنڈلی حلقہ مار بفتح حاء مہملہ وسکون لام وفتح قاف

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گواہ گواہ وگوا بفتح گاف وواو

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گواہی گواہی بفتح گاف وواو

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گوبر سرگین گاو بفتح گاف وواو

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گوپھن فلاخن وپچھم بفتح فاء وسکون لام وفتح خاء معجمہ

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گوٹ مارنا قید کردن بفتح قاف وتشدید دال مہملہ

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گودا مغز بفتح غین معجمہ وتشدید زاء معجمہ

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گود اٹھانا سغر برآوردن بفتح سین مہملہ وتشدید غین معجمہ

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گود میں لینا درکشیدن بفتح کاف وسکون شین معجمہ

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گور کفن بفتح کاف وسکون فاء

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گورکن حفار بفتح حاء مہملہ وتشدید فاء

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گوڑ پاچل بفتح راء مہملہ وکسر باء موحدہ وسکون طاء مہملہ

صفحہ ۱۲ سطر ۱۲ گوڑنا شیار دادن بفتح شین معجمہ وکسر یاء مثناۃ تحتانی

ه	ف	عر
گوکھرو	خنک	حَسَك
گول	گرد و غلطان	مُدَحْرَج وَمُدَحْرِج
گولر	انجیر آدم	جُمَّيز
گولنداز	توپچی	مِدْفَعِي
گولی	شکینہ	×
گون	خرجین جوال	عِدْل وَعِرَاء
گونہنہا	سوہانتن	صَفْر
گوندا	آغل	حَظِيرَة
گوہ	سوسمار	ضَبّ
گویا	خنیاگر ورا شگر	مُغَنٍّ وَمُطْرِب
گہات	کمین	مَكْمَن
گہاتیں بیٹھنا	درکمین نشستن	اِكْمَان
گہاٹ	گذرگاہ آب	مَعْبَر
گہاٹ تولنا	کم وزن بنون	اِخْسَار وَتَخْسِير
گہائی کرنا	کام برداشتن	دَعَر

ه	ف	عر
گوکل	×	مُقْل
گولا	کلولہ توپ	بُنْدُقَة المِدْفَع
گولاک	غولک	طَبْل
گولی	گلولہ تفنگ	بُنْدُقَة
گولی مارنا	کلولہ تفنگ انداختن	رَمْي
گوند	کوچ	صَمْغ
گوندہنا	آردباشتن	عَجْن
گونگا	گنگ و لال	اَخْرَس
گوہ	گہ	غَائِط
گوئیاں	×	صَوَاحِب
گہاتا	بررسی پہرہ	قُطْب
گہاٹ	اشخور	مَشْرَب
گہاتا	گرگاں وزیان	ذِئْب
گہائی	درد کوہ	ثَنِيَّة
گہار	چریک	حَلَبَة

گہاگ	مرد کہنہ و آنجوڑ	مُسنّات
گہاگنی	×	شَہیرۃ
گہاؤ	زخم و رش	جُرح و کَلم
گہائل کرنا	زخم زدن	تجریح و تکلیم
گہائی	×	قوت و شہرۃ
گہنا	پینہ و شورہ	عَمل و سیجاد
گہنا	زانو	رُکبۃ
گہنیوں چلنا	عنبرین	تزحف
گہنچ	دار آوردہ	مُقرّ لہ و مُنتہیٰ حق
گہرا	ژرف و عمیق	تعمیق و قعاید
گہرانا	دودہ و تبار خاندان و خانوادہ	بیت
گہرا بنجانا	خانہ نشستن	×
گہرا پانی	رخت خانہ	اثاث البیت
گہرا پیو	×	×
گہڑدوڑ	×	سباق

گہال یل	امیر تش	غلط
گہاس	کاہ و گیاہ	کلاء و حشیش
گہائل	فگار و زخمی و خستہ	جریح و کلیم
گہال ہونا	زخم رسیدن	جرح
گہبرانا	دست پاچہ شدن	اضطراب
گہٹا	ابر سیاہ	مکفہر
گہٹنا	کم شدن	انتقاص
گہٹی	×	رقبۃ
گہ	خانہ و سرا	دار و بلکت
گہر لگنا	×	غرز
گہر نکی صاف	خلاف خاندان	مخالف آبا و امہات
گہر جھگنی	خانہ گرد و خانہ بہا	زبالۃ و مرمانۃ
گہریا	بوتہ	بوتق
گہڑا	سبو کلیزہ	جرۃ
گہڑ گہڑاہٹ	غرغرہ سینہ	جعجعۃ

گ ف ۵		
گھڑنا	زر کرے	صوغ
گھس آنا	بی اذن بجانبہ در آمدن	زحف
گھسنا	بزمین فرو رفتن	سوخ
گھسنا	سودن	سحق
گھسیٹن	نشان کشیدن	اثر الجر
گھسیٹنا	فرو بردن چیزی چیزی	ایلاج
گھلنا	سودہ شدن در آب	اغتیاث
گھمنی و گھومنی	سرگرد و سرگیجہ	دوار
گہن	گرفتگی ماہ و خور	خسوف و کسوف
گہن	+	کراھۃ
گہنا	زیور	حلی و حلیۃ
گہنٹے	زنگلہ	جلجل
گہنڈی گانا	تکمہ بستن	زر
گہنگی	چشم خروس	عشا اللیل
گہوا	+	

گ ف ۵		
گھڑے	وقت وساعت	ساعۃ
گھس پڑنا	بی اذن درآمدن بجبر	اقتحام و تھجم
گھسنا	بجای تنگ درآمدن	ولوج
گھیارا	کاہ فروش	علاف
گھسیٹنا	کشیدن	جر و سحب
گھگھی بندھ جانا	دم از گریہ گرفتن	انقطاع النفس
گھنڈ	گردن کشی	لیت و تعنع
گھن	ستبشہ	سوس
گھنا	شش ماہہ گندم افتادن	سوس
گھنا	باغ و ہم درختان	حائط و حیطان
گھنٹا	درا	جرس
گھنڈے	سندسہ و جوساکن	زر
گہوارا	گہوارہ کردن	مہد و مہاد
	لوٹ	

گھورا	سنگدو کلجان	
گھوڑا	اسپ	
گھونٹ گھونٹ پینا	جرعہ جرعہ کشیدن	
گھونٹنا	سائیدن	
گھونسا	مشت	
گھونسلا	آشیانہ	
گھونا	بشورانیدن	
گھونگٹ	پردہ زنانہ	
گھیرا	ازارہ	
گھیرنا	درمیان گرفتن	
گھینچ	گردن	
گھی والا	روغن فروش	

گھورنا	چشم بودن	
گھونٹ	جرعہ آب	
گھونٹنا	مہر دکشیدن	
گھونس	خرموش	
گھونسا مارنا	مشت زدن	
گھونسلا بنانا	آشیان بستن	
گھونسلا نوچنا	آشیانہ بر دشمن	
گھونگا	صدف پیچاپیچ	+
گھپنا	آشوریدن	
گھیر لینا	درمیان گرفتن	
گھینٹا	خوک بچہ	
گھی	روغن گاو وغیرہ	
گیدڑ	شغال	
گیروا	+	
گیند	کوی و سرگل	

گنیڈا	کرگدن	خرِ مہیش
گیہون	گندم	حِنطة
لائق	درخور و سزاوار	قَمِین و حَرِی
لات مارنا	لگد زدن	رَکَل
لاٹھی مارنا	چوب و دستی زدن	دَبابِیج
لاڈو لاڑ	ناز	دَلال
لاج	شرم و آزرم	حَیا
لاسا	بستیم	تَبْرِیق
لاکھ	صد ہزار	مِیاتٌ اَلف
لاگ	کینہ و دشمنی	بُغض و حَسَد
لال	؛	لَعل
لالچی	لب یار آز	شَرِہ
لبالب	لبالب	طَفحان
لبھانا	شیفتہ و فریفتہ	فَتنِ و تَدلِیة
لپاٹیا	بسیار رو و سخن	کَذّاب

گینگنا	خرچنگ	سَرطان
باب سین مع ثے یا التحتیہ		
لاٹ	لکدولت	تَشَمُّل
لاٹھی	چوب دستی	
لادنا	بار کردن بر	حَمل
لاڈلا	نازنین	
لاڑ بیاہنا	؛	بَضع
لاکھ	لاکھ لاک	لُک
لاگ	دلبستگی	تعلق و رابطہ
لال	لال ڈال و سرخ	اَحمَر
لاج	آز	طَمع
لال ہو جانا	سرخ شدن	اِحمِرار
لبادہ	؛	لِبادہ
لپ	؛	مَضمضہ
لپٹ	گرمی	لَفح

سوجلد ثانی

لپٹنا	آویختن	تعلق		لپٹ	نورد	طی	
لپیٹن	نورد	مشغولی		لپیٹنا	پیچیدن	لف	
لتڑا	سخن چین	نمام		لت کرنا	بشوراندن	وخف	
لتا	لت	خرقہ کبالیۃ		لتہا	لگدزن	عضو صعب وصارو ح	
لتھاڑ	باہم لگدزدن	مراکلۃ		لتھڑنا	اکودہ شدن	تلوث	
لتھیڑنا	اکودن	لطم		لٹ	شاخ کیسو	″	
لٹانا	خواباندن	اضجاع		لٹانا	بخاک غلطاندن	تمریغ	
لٹانا	تاراج دادن	اتلاف		لٹ جانا	غارت خوردن	انتہاب	
لٹکانا	آویختن	تعلیق		لٹکن	″	حباب	
لٹکنا	آویختن	تدلی و تعلق		لٹو	گردہ ولاتو	مرصاع	
لٹورا	شیر کنجشک	حمرۃ		لٹہ	چوب دستی گنڈہ	ھراوۃ	
لٹیرا	خانہ گرد و دیرہ رنگ	غنام و لصاب		لچا	بچہ	عربیان	
لچکنا	خمیدن	التعطف والتثنی		لچی	زن بچہ	سلوت	
لحن	روش	سیاقۃ و ورقۃ		لدا دینا	بار برداری دن	ایمال	
لڑ	تادرشتن	لفاقۃ و ورقۃ		لڑ	رشتہ مروارید	سلک	

لڑکا	سپیار ستیز	آلد
لڑائی	کارزار و آزم	حرب و هجاء و وقعة
لڑبڑا	چسپان	لزج
لڑکپن	کودکے	طفولية و صبا
لڑکے	دخت	صبية و طفل
لڑکنا	ریختن	انتشار
لس	چسپیدگے	لزوق
لسوڑا	پستان	حلمة
لشکر	لشکر	عساکر و جنود
لکڑہارا ہیزار	چرغ ۱۵	سقم
لکڑے	چوب و ہیمہ	خشب و حطب
لگنا	پرسیدن	التصاق
لکھانا	نویسانیدن	استکتاب
لگانا	آمیختگے	خلط و مزج
لگام اُتارنا	+	نزع اللجام

لڑائے	ستیزہ	جدال
لڑائی ڈالنا	جنگ انداختن	تحریش
لڑکا	کودک و بچہ	صبی و طفل
لڑکھڑانا	لغزیدن و تاویدن	زلل و هفوة
لڑکورے	بچہ دار	مخلفة و مخلفة
لڑے	رشتہ مروارید	خیط و سلک
لسن	سیر بر ادرپیاز	ثوم و فوم
لسّے	شیر آب آمیختہ	صوح
لکڑا	کندا	جذع ۱۵
لکڑہارا	خارکش	حطاب
لکڑی والا	چوب فروش	حشاب
لکھا	سرنوشت	کتاب القدر
لکھنا	نوشتن	کتابة و تحریر
لگام	لگام	لجام
لگام چلانا	عنان آوردن و لگام را دوانیدن	عنان

۱۴۶

ه	ف	ه
لگام دینا	لگام بر اسپ کردن	اِلجام
لگ بھگ	نزدیکیاں	قریب
لگنگ	لگلگ	لقلق
لگنا	گائیدن	وطی کردن
للچانا	آرزومند شدن	اِطماع
للوپتو کرنا	آشمالی	شمالق
لمبھڑ	دراز	عشنق
لمگردنا	دراز گردن	عنق و عنیط
لمبا	دراز	طویل
لنجا	شل	زمن
لنڈورا	کلتہ	ابتر
لنگر ڈالنا	لنگر انداختن	ارساء
لنگڑانا	لنگ کردن	عرج
لنگور	میمون بزرگ	قرد
لنگے	لنگ افغانے	فوطة

ه	ف	ه
لگان	کشتیگاہ	مرفاء
لکسے	کلاک	+
لگن	لگن	طست
لگاتار	پیاپے	تتابع
للکارنا	بانگ زدن	هیاهاة
لکی	نامرد و حیز	عنین
لمکنا	گوش دراز	اذن
لمگردنی	زن دراز گردن	عیطاء وعنقاء
لمبسے	زن دراز بالا	شطبة
لنڈا	گلتہ	آبتر
لنگر	لنگر	اجر
لنگڑا	لنگ	اعجر وافلج
لنگوٹے	قیذہ و لنگوتہ	+
لنگھانا	گذانیدن	اِمرار
لنا	درودن	اجتناء وجنی

لو	آرزو	شوق
لو	زبردست کوش	شهامة
لوا	ویرنج	سلوی
لوتھ	لاشہ	جثة
لوٹ	یغما و تاراج	غنیمة و فیء
لوٹنا	غلطیدن	تقلب
لوری	بنگرہ و منافہ	مناضاة
لوکی	کدو	قرع
لومڑی	روباہ	ثعلب
لونڈا	نوچہ	احمر
لونڈی باز	کنعانی بچہ باز	مغلم
لونگ	میخک	قرنفل
لوہا	آہن	حدید
لہسن	برادہ آہن	سحالة
لہسنیا	″	حبن الطحال

لو	زبانہ آتش	شواظ
لو	باد گرم	حمو
لوبیا	نوعی از ژوک	لوبیا عود
لوتھڑا	گوشت پارہ	مضغة
لوٹا	غارت شدہ	منهوب
لوٹنا	غارت بردن	نهب
لوٹرا	لنگ و چرو	کذر و قضیب فاتر
لوگ	مردم	ناس
لون	نمک	ملح
لونڈی	کنیز و داد	امة
لونڈی بچہ	پرستار زادہ	زرو ملة
لونیا	نمک تر	ملاح
لہار	آہنگر	حداد
لہسن	″	سلسلة الباطن
لہنا	تاخیر و بہرہ	حظ و خلاق

لہو	خون	دم و نفس	لہو بہرا	خون آلود	مضراب
لہو لہان کرنا	بخون آغشتن	اِدماء	لی بہاگنا	در ربودن	خطف و اختلاس
لیپ	×	ضماد و طلاء	لیپا لک	پسر خواندہ	متبنّیٰ
لیپ لگانا	×	تطلیہ و تضمید	لیٹنا	دراز کشیدن	تمدد
لید سرگین خر و اسپ وغیرہ	سرگین	روث	لیزم	متبوک و زوم	×
لیسنا	بگل لمدودن	تطیین	لیکھ	صرف	رشک
لیک	راہ گشادہ	جادّۃ	لیسنڈ	سندہ	×
لین دین	داد و ستد	المعاملۃ والمکایسۃ	لیئی	سرشیر	لزاق

باب میم

ماپ	پیمانہ	کیل	ماتم	سوگ	ماتم
ماتی کپڑی	جامہ تلخ	حداد	ماتھا	چماچم	جبہۃ ولطاۃ
ماتھی کی بال	موی جبین	ناصیۃ	ماجرا	سرگذشت	قصۃ وواقعۃ
ماچی	لباد	سمیقان	مادر بخطا	مادر بخطا	×
مارنا	زدن	ضرب	مار ڈالنا	کشتن	قتل وسفک
مار مار	دہاوہ زدن	اضرب	مازو	×	عفص

ه	ف	ع
ماشس	بوسیاہ	حجر
مالدار	مالدار	مسمیٰ
مالیخولیا	مالیخولیا	مالیخولیا
ماندا	بیمار	سقیم
ماندا	تھم	غشاوۃ
ماندی	شوہر کی بہن	+
مانگ	فرق	مفرق
ماسو	خالو کا لڑکا برادر مادر	خال
ماہوار	ماہوار	مشاہرۃ
مائین	کرماتیج	+
مایوس	مایوس ناامید	+
مشاسا	بول گرفتہ	مثانہ
مشوالا	مست	سکران
مشیدی	×	بواسیر
مشہنی	چنا شیرینہ	لبلاب

ه	ف	ع
مالا	تسبیح	سبحۃ
مالی	گدیو کلچین	ناظور
ماما	پرستار	خادمۃ
ماندا	واماندہ	تعب
ماندا	نان تنک	رقاقۃ
مانس	مردم	ناس
مانگنا	خواستن	سؤال
مانا	پذیرفتن	قبول
ماہی تابہ	ماہی تابہ	مقلی
مان	مادر و مام	والدۃ وام
مبارکباد دینا	مبارکباد دادن	تہنیۃ
مشک	دلشود روس مشک گرد	غدیان
مشورا	×	بوال
مشہورا	شیرزون	محض
مشہورا	قرہی	کلدنۃ

مٹانا	ناپدید کردن	محو کردن
مٹر	کنکل	گرسنہ
مٹکا	خراسیدن	خمرآن
مٹھا	×	مخیض و رائب
مٹھاس	شیرینی	حلاوۃ
مٹھور	خم کلان	خابیۃ
مٹھی	مشت و مشتوارہ	قبضہ
مٹھی باندھنا	کف عجبہ کردن	جمع الکف
مٹھی جمانا	خاک بر سر کردن	ترب وجہہ
مجرا	مجرا	محسوب
مچھیرہ	روناس	ملاح
مچھلی	گوشت پارہ	فلذۃ
مچھلی	ماہی	سمک و حوت
مخافی	مخافہ	مخافۃ
محصول	محصول	عشر و خراج

مٹنا	ناپدید شدن	طمس
مٹکا	خم کلان	قلۃ
مٹھ	بتخانہ	صنم
مٹھلا	قرہ	ضخیم
مٹھائی	شیرینی	حلواء
مٹھولی مارنا	جق زدن	
مٹھیا	+	مقوم
مٹی	خاک	تراب
مٹی میں ملانا	در خاک غلطیدن	تمرغ
مجرائی	مجرائی	+
مچان	×	رف
مچھر	پشہ	بعوضۃ و برغوث و بق
مچھندر	میمون باز	قراد
محرمات	محرمات و جا راہ	مسلم
مدد کرنا	یاری کردن	اعانۃ و مضاربۃ

مرتبان	بسکو	بسکوقة معرب ۱۲	مدوگار	مددکار و یارگیر	مُعاوِن و ظَهیر
مرج	×	فلفل	مرجهانا	پژمردن	ذُوِیّ
مردار	مردار	میتة وجیفة	مرچنگ	چنگ دهن	جُنُك معرب ۱۲
مردانی	مردانه	ذکرة ومذکر	مردارسنگ	مرده سنگ	مُرْدارسَنج
مردا	مرده	میّت	مردنگ	فانوس شیشه	تَنّور
مرغابی	مرغابی	طیر الماء	مرغا	خروس وخروه	دِیك
مرغی	ماکیان	دجاجة	مرغ لڑانا	بجنگ اندختن خروسان	مُهارَشَة الدِّیك
مرگ	آهو	ظبی	مرکهنا	سرون زن	ناظِم ونظوم
مرگ چهونا بهاکهنا ۱۲	بچه آهو	خشف	مرگ چهالا	پوست تخته	جِلْد الاسة وجِلْد الطبل
مرلی	نای دنی	مزمار	مرگی	×	صَرَع
مرهم	مرهم	مرهم مراهم جمع ۱۲	مرنا	قالب تهی کردن	مَوت
مری	مرگامرگ	طالحون شو موتاك	مرهم لگانا	مرهم نهادن	مَرْهَمة
مڑوڑا	گناک	مَغص وزحیر	مڑجانا	برگشتن	تَثَنّی و انعطاف
مڑهنا	خام کردن نقاره	تَخلیة	مروڑنا	پیچیدن	لَیّ
مزدور	مزدور	اَجیر	مزبکه	شوله وشکه	مَزبَكة

ف عربی	ف فارسی	ف عربی	ف فارسی	ف عربی
مزدوری	مزدوری	اُجرۃ وعملۃ	مزہ	لذۃ
سستی	سستی	مسکنۃ	مستول	دقل
مسخرا	×	سُخرۃ وسُخریۃ	مسخرپن	سُخریۃ
مسخرا پنا کرنا	تماخرہ کردن	سَخِرَ	مسطر	مِسطار
مسطر بنانا	مسطر دوختن	×	مسطر کرنا	تسطیر
مسکرانا	دندان نمایان کردن	تبسّم یتبسّم	مسکا	عمامۃ
مسکہ	مسکہ	زُبدۃ	مسلمانی	ختان
مسمار کرنا	مسمار کردن	هدم وتهدیم	مشند	دست
مسواک کرنا	مسواک کردن	استیاک	مشور	عدس
مسوڑھا	جای دندان	لِثۃ	مشا	نولول
مسوسنا	×	عثّ	مشہری	کلہ وناں
مسہل	مسہل	مشو	مشی	السمور
مسی کی روٹی	نان مسی	×	مسین بھیگنا	طر
مشاطہ	×	ماشطۃ وتیتو	مشق	ممارسۃ ومزاولۃ
مشک	مشک	زِق	مشک	مسک

بمعنی دوشیدہ دوشیدن زنان گویند

بمعنی جای دندان گویند

بمعنی آرزو کردن

بمعنی گرمکان نانی

بمعنی خواندن

بمعنی مزاولت کردن

بمعنی دوشیدن

بمعنی زق بکسر زای

ه ف ح		ح ف ه
مسکین بانده بنا	دست برگرفتن	مصالح
مصالح	برافراز	مصالح
مظلوم	ستمدیده	مقلة
مقیش	مقیش	مقت
مکر	سادس عشر	مشک
مکتب خانه	مکتب خانه	مکتوب
مکرنا	×	مگر
مکڑی	کلاشس	مکو
مکھا	خربگس	مکھڑا
مکھن	مسکه	مکھی
مکھی مکنا	مکس راندن	مگدر
مگرمچھ	نهنگ	ملاح
ملاحی	×	ملاپ
ملاپ کرنا	آشتی دادن	ملاپ کرنا
ملاپ ہونا	صلح افتادن	ملائی

ح ف ه		ه ف ح
مصالح	مصالح	مصالح
مقلة	آلت تحصیل	مقلة
مقت	مقت	مقت
مشک	مشک عرب	+
مکار	پرکار	ماکر وجمال
مکتوب	ترسل	+
مگر	ویرپا	جنگ نوق
مکو	روباه ترکیب	عنبک الثعلب
مکھڑا	روی	محیا
مکھی	مگس	ذباب
مگدر	میل	میل
ملاح	کشتیبان	غلار
ملاپ	آشتی	
ملاپ کرنا	آشتی کردن	
ملائی	شیر سر جنبان	

ملائی پرتا	سرشیر بستن	تدویة
ملانا	آمیختن	مخلوط و مشعبد
ململ	×	سقط سابری
ملنا	یافتن	وجدان
ملنا	مالیدن	دلک
ملنگ	ملنگ	+
ملوفی	آمیزش مردم	غش
ملهی وملهی	بیخ مهکه	اصل السوس
ممانی	زن خالو	مخلوط من الکل
سن	من دول	قلب و مقلوب
منانا	خوشنود کردن	ارضاء
منڈی	کلان بازار	سوق
منجن	×	سکون
منجھولا	میانه	وسط و متوسط
منڈا	×	اجم

ملنا	سود و نقش	اطلس مشیع
ملجانا	آمیخته شدن	اختلاط
ملنا	برخوردن	لقاء
ملنا	درآغوش گرفتن	معانقه
ملنسار	بامردم آمیزنده	مخش
ملوفی	آمیزش غله وغیره	خلط و مزج
ململه	کالبوت	رامق
ممیده	مالیده	+
ممولا	شتر بچه	صعق
سن	مارهیره	+
منت	منت وزاری	تضرع
منتر	افسون	رقیة
منجھلا	میانه	اوسط
منڈا	منڈک	کاسد
منڈھنا	بخام کشیدن	تجلید

مشدی	×	جماع
مشدیر	سرلاده	فصیل
مشکا	مہرہ گردن	فقرہ وفقارہ
مشکل	بھرام	مریخ
مشکیر	نامزد	خطیبہ
مشہ	روی	وجہ
مشہ بولا بھائی	برادر خواندہ	اخوالوداد
مشہ بہرائے	پارہ بلگندہ	رشتہ
مشہ بہوکا دینا	قفا انداختن بر رو	بزق وبسق
مشہ پھیرنا	روگردانیدن	اعراض وصدہ
مشہ تکنا بھرنا	پرکردن ظرف تاسر	ملاالاناء الی الاصبار
مشہ چھپانا	×	کلم
مشہ دیکھائی	رونمائی	×
مشہ کھولنا	دہن باز کردن	فغر وفتح
مشہ پیٹ لینا	روبجامہ پیٹیدن	لطم

مشدی مسجد	×	مسجد
منزل	منزل	مرحلہ ومرحلہ
منگل	شنبہ	مجبار
منگنے	خواستگاری	خطبہ
منمنا	کزہ	مارو مرہ
منہ	دہان	فم وفوہ
منہ برکبنا	رودرہم کشیدن	عبس
منہ بہرائی دینا	دہن بستن	برطلہ
منہ بہٹ	دہن دریدن	فیشوالسان
منہ پیٹنا	دست وزدن	صاک
منہ تھپانا	لفح انداختن	×
منہ چڑانا	روی خمانیدن	اختیال کبر
منہ سی بات لینا	سخن از دہن کرفتن	×
منہ کی کھل گرنا	برروافتادن	کبو وکبو
منہ میں پانی بھرانا	آبکشادن دہان	استلاب

منہ میں ڈالنا	بر روز دن	وجہ
مواد دل	ابر مردہ	اسفیذج
موت	شاشہ دکیز	بول
موت کا برتن	بولدان	مبولة
موت کا کھانا	×	هضیمة
موتیا	×	سعد
موتی بیندھنا	سوراخ کردن در	قص
موٹھ	ماش ہندی	کرسنة
موج	لپہ دار انگیز	موج
موچنہ	×	منقاش
مور	فیساں	طاؤس وصراخ
موچال	چتر طاؤس زدن	×
مورچا	مورچانہ	صدا
موچا لگنا	زنگار خوردہ	صدی
مورکہ	کالیو و گول	سفیذ و مغفل

منہ نوچ لینا	خراشیدن	خدش
موت	مرگ	حتف و منیة
موت آنا	مرگ آمدن	حصول الموت
موت مارنا	آب تاختن	ارماک
موتنا	میزیدن	بول
موتی	مروارید	لؤلؤ
موٹا	فربہ	سمین
مونٹھ	قبضہ کمان	کبد
موچ	پیچ شدن پا	وثا
موچی	کفشدوز	اسکاف و خصاف
مورت	پیکر	تمثال
مورچل	گمسران	مذبة
موچا لگنا	زنگ کردن	طبع
موچا پی کرنا	موچہ پی زدن	×
موڑ	درگشت	منحنی

موڑنا	خم دادن	لَیّ
موسا گنی	مزرگوش و مزرگوش	
موسنا	دزدیدن	سَرَق
مول	بہا و ارز	ثَمَن
موسم گرم و خشک	تَرَب	فُجُل
موم	مُوم	شَمع
موچہ	بُروت	شارِب
مونڈن	×	حِلاق
مونڈہا	شانہ	کَتِف
مونگا	مروہک	مَرجان
مونگیکی جڑ	بیخ مرجان	بُسد
مہاجن		
مہتابی	مہتابی	
مہندی	حِنا	
مہندی چھڑانا	حِنا کشادن	

موزا	موزہ	خُفّ و مُوق
موسل	کوبہ	عُنبُلَة وَدَقاقَة
موشک دوانی	موشک دوا	+
مول لینا	خریدن	
موگری	کلوخ کوب	مِبطَدَة
موجھانا	موم جامہ و جابہ مون	مُشقَع
موچھون پر تاؤ دینا	بروت مالیدن	تَفتِیل
مونڈنا	تِتردن	
مونگ	نُخود ماش	حَجَر
مونگیا	شمی	+
مہاسا	×	مَسامیر
مہاوت	پیلبان	فَیّال
مہتون	میرده و گیر	قُرناس
مہندی	حنابندی	+
مہندی کا پھول	گل حنا	فَغو

ناهای هوز

ناهای هوز

مہندی لگانا	حنا بستن	اختصاب	مہر	کابین	مہر و صداق
مہر	مُہر	خاتم	مہرانا	رسم المہر	
مہربانی	نوازش	ترحم و تعطف	مُہر کرنا	مہر کردن و نہادن و زدن	ختم
مُہرا	مُہرہ	مصقلة	مُہرا	مہر شطرنج	فص
مُہری	مُوری	مسیل الذکر	مہک	خوشبو	طیب و عطر و بوی خوش
مہکنا	دمیدن خوشبو	فوح	مہمان	رہمان	ضیف
مہمانی	مہمانی	ضیافة و قری	مہنگا	گران بہا	غالی
مہنگی	خشک سال	قحط و جدب	مہلا	زنانہ	مخنث
مہندی	گرفتہ	طعنة	مہوا	گلچگان	+
مہین	باریک و تنک	رقیق و دقیق	مہینا	ماہ	شہر
مہینا	ماہوارہ و ماہیانہ	مشاہرة	میانون	سو	موء
میان	میان و نیام	غمد و قراب	میانہ قد و چارشانہ		مربوع
میانی	خشک	+	میتھی	شنبلید	حلبة
میٹھا	شیرین	عذب و حلو	میٹھا	نام پارچہ	شیرین بافت
میں	روغن کنجد	حل و شیرج	میخ	میخ	وتد

میخ ٹھوکنا	میخ کوفتن	دقّ
میدان	میدان	میدانگاہ سبزہ
میت	میت	خوار و زار و سمید
میرزنی و پیر میرزنی	تزریب و نیم جامہ	ارخالق ترکی
میر منزل	میر منزل	رائک
میری فرمی	برسر من	علیٰ
میل (ہاتھی کی)	مانند	جنس و مثل
میلخورا	چرک تاب	آدکن
مینہیل	×	جوز القیء
مینڈک	غوک	ضفدع
مینڈھا	میش نر	کبش
میگنی	پشک	بلہ و بعرہ
مینہ برسنا	بایدن باران	مطر

باب نون با الف

ناپنا	وجب کردن	شبر
مینجھ	سیکوب	میتہ
میدان قلم	خانہ کلک	سن القلم
میرزا و مرزا	میرزا و مرزا	×
میرفرش	میرفرش	منقلہ
میری (مرزوں کی)	×	فرطاق و سبوق
میل	چرک و ریم	دنس و درن
میلا	چرکین و شوخکین	دنس و وسخ
میناہ	شارک	×
مینڈھ	پلون و مرز	×
مینڈکی	غوک کوچک	شرغ
مینڈھا	لنہ و اشرک	موج
مینہ	باران	مطر
مینہ فروش	میوہ فروش	فاکہانی
ناآزمودہ	ناآزمودہ	غریر
ناپنا	پیمودن و گز کردن	ذرع و کیل

ناتا	خویشی	قَرَابَة	سنانے	بھیرہ نواسہ	حَافِد
ناتی دار	خویشان	اَقْرِبَاء و اُولُوالْاَرْحَام	ناتنا	کوتاہ بالا	قَصِیْر و دَحْدَاح
ناج	+	غَلَّة و حُبُوْب	ناچ	پای کوبی	رَقْص
ناچنا	پای کوفتن	رَقْص و زَفْن	ناحذا	ناخدا در اصل ناخذا بود	نَاخُذَة
ناخن	ناخن	ظُفْر	ناخن کاٹنا	ناخن چیدن	قَلْم و قَصّ
ناخن گڑانا	ناخن فرو بردن	تَظْفِیر و انشاب	ناخنا	ناخنہ و زخمہ	مِضْرَاب
ناخنا	ناخنک دیدہ	ظُفْرَة	نار	ماکو	مِلْسَم
نارو	رشتہ	اَلْعِرْق المدنی	ناریل	نارگیل	نَارْجِیل
ناریل کا پانی	آب نارجیل	اَطْوَاق	نازا	ناز	دَلَال
نازا	نازنین	اِخْلِیل	نازا ہونا	نازبردار شدن	حَمَّلَ الدَّلَال
نازکرنا	نازکردن	اِدْلَال	نازش مغرور شدن	+	تَشَوُّف
ناسپال	پوستانبار	قُشُوْر الرُّمَّان	ناسدان	+	مُسْعُط بضم سین و عین بر دو لغت
ناسور	ریش دوان	نَاسُوْر	ناشتا	چاشت و نہار	غَدَاء
ناشتا کرنا	چاشت دادن	تَغَدِّیَه	ناشتا کرنا	ناشتا شکستن	تَغَدِّی
ناف	ناف	سُرَّة	ناف ٹلنا	ناف افتادن	سُقُوْط السُّرَّة

نافا	نافہ	ناجد کستیفہ
ناکا	درینہ	
ناکا	چشم سوزن	
ناک پاک کرنا	بینی افشاندن	نثر
ناک سکوڑنا	بینی درہم کشیدن	شمخ
ناگ	مار سیاہ	اسود
نالا	نالہ	انین
نامردا	نامردہ	
نامرد	بذل وبزل	جبان
نام رکھنا	نام نہادن	تسمیۃ
ناند	تغار سفالین	اجانۃ
نانہال	خویشی مادری	
ناو	کشتی	سفینۃ
ناو کھینا	کشتی راندن	اجراء
نبرد آزما و نبرد جانا	سپر می شدن	نقاد فلان

ناک	بینی	انف
ناکا	نہنگ	تمساح
ناک سنوں چڑھانا	چین بر ابرو افگندن	مط
ناک رگڑنا	بینی زمین مالیدن	رغم
ناک منا	بینی کسی مالیدن	عرت
نال	ناف	سرّ
نالی	×	خلّ
نام دھرنا	عیب کسی کردن	طعن
نامرد	×	عنین
نانا	نیا و پدر مادر	جدّ فاسد
ناندھنا	شروع کردن	ابتداء وبدء
نانی	مادر مادر	
ناو کنارے لانا	کشتی بساحل بردن	ازّ
نائی	تراش سر تراش	
نبرد	کند اشتن	جسّ

نت	ہمواره	دائماً
تنہا	سوراخ بینی	خرشوم و منخر
نجومی	اختر شمار	منجم
نچڑا	افشرده	عصارہ
نچویا	پای باز	رقاص
نخاس ظاہراً ترکیبی ہے	×	مشوکہ
نداسا	فرناس	نوماں
نذرانہ	پیشکش	نذروھدیہ
نرا	×	بحت و صرف
نرانا کارگشت ۱۲	خشارہ کردن	+
نرخرا	عجرای طعام	مری و بلعوم
نرسنگا	کرنای	صور و ناقور
نرس	نرس	نرجس و عبہر
نرکٹ	گندم وجو	قصب الزریرہ
نرمی	مدارا	ملاطفت

نسہ	حلقہ بینی	زمام
نٹ	رسنبازوغازہ	+
ناچنا	رقصانیدن	ترقیص
پنجوڑنا	افشردن	عصر
نچھاور نوچھاور	نثار	نثار
نخرہ	ناز	غنج و دلال
ندی	ارغاو	جدول
نر	نر	فحل و ذکر
نراس	ناامیدی	یاس
نرخرا	نای کلو	قصب
نرد	نرد	نرد
نرکل	لخ و دوخ	بردیہ
نرم	نرم	لین
نرسی	نای کلو	خنجرۃ
نزولی	خانہ نزول	+

ن ف ش			ن ف س		
نش	رگ	عِرق	نسخه	نسخه	نُسخة
نشوت	+	تُربُد	نشه ۲	نشاه	سُکر
نشاسته	نشاسته	نَشَاسْتَج	نشان	نشان	اثر و سِیما
نشانه دار	علمدار	حامِلُ العَلَم	نشان پا	+	اَثَر
نشانا	نشانا و آماج	هَدَف و غَرَض	نشانے	نشانے	تذکِرة و علامة
نشانے	داغ کاردان	عَلَمُ القَصّار	نشتر	نشتر و آور	مِنْصَع و مِفْصَد
نظر لگنا	چشم خوردہ	مَعِین	نظر لگانا	چشم زخم رسانیدن	نَفْس و عَین
نظر لگنا	چشم رسیدن	اِصابَةُ العَیْن	نظر و نسگی نا	از نظر افتادن	السُّقُوط مِنَ العُیُون
نظرہا یا	شور چشم	مِعْیان	نعرا	نعره	صَیْحَة
نعل ۱۰	نعل	نَعْل	نعل بدینا	نعل بستن	تَنْعِیل
نعلبند	نعلبند	مُنْعِل	نقاره ۱۲	کوس	طَبْل
نقارچی	نوبتے	طَبّال	نقارخانه	نوبتخانه	بَیْتُ النَّوْبَة
نقشا	رینگ	شبیه و مِثال	نقشا اوتارنا	طرح برداشتن	تَمْثِیل
نقل	گزک	نُقْل	نقل لینا	نقل برداشتن	نَسْخ
نقل نویسی	نقل نویسی	+	نکالنا	بیرون کردن	اِخْراج

۱۲۴

نکٹا	بنی بریدہ	اَجدَع
نکسیر	خون بینی	رُعاف
نکلنا	برآمدن	خروج
نکہ	ناخن پو	اظفار الطیب
نکیل	+	خِشاش
نگ	نگینہ	فصّ
نی	ماشورہ	قصب
ندا	ندمال لیکن	لبد ولبدة
نمکدان	نمکدان	مِلحة
نمونا	نمونہ	نموذج
ننگا	برہنہ ولچ	عُریان
ننگا ہونا	برہنہ شدن	تجرّد
نگلنا	فرو خوردن	بلع وابتلاع
ننگا پاؤں	برہنہ پا	حافی
ننگا سر	برہنہ سر	حاسر

نجھکنی	+	عُقوم العطاس
نکسیر پھوٹنا	برآمدن خون بینی	رَعف
ننگا	ما بکار رہو بیکار	کلّ
نکلو	تخ	حرّر و اکرّ الیسم
نکیلا	نوکدار	مسنون
نگ جڑنا	نگین بر انگشتری	ترکیب
نتا	ہوشیار	صاحی
نمک چکھنا	چاشنی کردن	ذوق
نمکار	نمکسار	ملحة وملاحة
ند	خواہر شوہر	اخت الزوج
ننگا کرنا	برہنہ کردن	تعریة وتجریدا
ننگلانا	فرو خوراندن	ابلاع
ننگے	زن برہنہ	عُریانة وعاریة
ننگی تلوار	شمشیر برہنہ	سیف مسلول
نواڑ	نوار وتوبرہ ترکی	+

۱۶۵

ه ف عر	ه ف	ع
نواسه	نبه	سبط
نواله	لپ و کرس	لقمة وکلة
نوج	مبادا	لا یکون
نوچنا	برکندن	نتف وهنس
نودولتی	نودولت	مقمل
نوحه کرنا	نوحه کردن و مویدن	نیاحة وتفجع
نوراتگانا	نوره نهادن	انتیار
نوره	نوره	نورة
نهار	ناشتا	رسایق
نهارسنه	ناشتا نخسته	رسایق
نهاری والا	نهاری پز	طباخ الغذا
نهانا	غسل کردن	اغتسال
نهتها	بی سلاح	اعزل والاشف
نهلانا	غسل دادن	تغسیل
نهین	نه نیست	لا یکون

ه ف	ه ف	ع
نواسه	نواسه	مکسر
نواله	نوبت	نوبة
نوج	نوجوان	مراهق
نوحه	مویه و شیون	مأتم
نودولتی	نوداجسته	+
نوحه گر	مویه گر	نوّاحة
نوروز	نوروز	نیروز
نوکر	نوکر و چاکر	خادم وجمعه
رفته و نزدیک بهم کهنا ۱۲	دوستی	محبة
نهاری	نهار	غدا
نهالی	نهالی و بوریا افکندن	حشیة
نهائی	ریسمان	علاة
نهرنی	ناخن گیر	مقص
نهورا	شب نهادن	امتناء
نیا	نو	جدید وحادث

نیا پہل	نو پر و نور س نو باؤ	باکودہ
نیاریا	ریگ شو	مقلس
نیاو	داو	انصاف
نیند	خواب	نوم و هجوع
نیفہ	نیفہ	جزرۃ
نیل کنٹھ	سبزک	شقراق
نین رتنی	×	دمعۃ و بکیۃ
نیولا	راسو	سرغوب

باب واو

وارنا	×	تصدق
واہ واہ	واہ واہ	+
وردی	×	شعار
ورق	ورق	ورق
وصلی	کاغذ چسپانیہ	+
وعدہ خلاف	وعدہ خلاف	مخالف مرالوعد

نیا کرنا	نو کرنا ابتدار	
نیام	نیام	رقاب
نیزہ	نیزہ	رمح
نیند جانا	خواب آنا چشم پر	ذهاب النوم
نیلا تھوتھا	زاک سبز	
نیل کی ہی	برگ نیل	
نیو	رکو پاخیرہ	
نیولا	ہزار چشمہ	

واری جانا	بلا چین شدن	تقدیۃ
واہی	واہی	هراء و خطل
ورغلانا	برغلانیدن	اغرار
ورق داغ	ورق داغ	+
وطن اختیار کرنا	وطن کردن	ایطان و توطن
وعدہ کرنا	وعدہ کردن	وعد و اقرار

ف	ف
وقت تاکنا	ہنگام حسرت انتہا و حسرت
ہر برا چیز برا گویندہ	مال طرح +
ہاتھ	دست و آویش یدو ذراع
ہاتھ اوٹھا لینا	دست برداشتن رفع الید
ہاتھ پاؤں مارنا	دست و پا زدن سعی و جھد
ہاتھ جھلائی	راہ افتادن +
ہاتھ چڑا لینا	دست باز داشتن کسی بر کشیدن نزع و امتناع
ہاتھ کی روٹی	چاپاستے مکملکمۃ
ہاتھ ملنا	دست بالیدن تقلیب الکفین
ہاتھوں ہاتھ	دست بدست یداً بید
ہاتھی دانت	دندان پیل و پیلستہ عاج
ہار	ہار گرد بازو عقد و وشاح
ہالون	+ حلزون و خرفوف
ہالا	خرمن آفتاب طفاوۃ
ہانپنا	دم گسستن هبر و انتهار

ف	ف	ف
وہاں	آنجا	ثمہ و ھنا

ہائے ہا

ہاتا پائے	دست و ارزیدن	+
ہاتہ پاؤں ٹوٹنا	فنجیدن	فتور
ہاتہ پھیلانا	دست کجہ کردن	استکفاء
ہاتہ چلانا	دست یازیدن	بسط الید
ہاتہ قبضہ پر کرنا	دست بشمشیر بردن	آب و اخلاف
ہاتہ مروڑنا	دست بہ خنجر	لی و فتل
ہاتہو ہیر ٹیک دیکر اوٹھنا	تکیہ بر دستہا کردہ برخاستن	عجن
ہاتھی	پیل و کنج	فیل و تعشل
ہاٹ	بازار	سوق
ہارنا	در باختن	حرم
ہالا	شادورد ہالہ ماہ	دارۃ
ہالہ پڑنا	ہالہ بستن و افتادن	حدوث الہالۃ
ہانڈی	دیگ گلی	برمۃ

ہ	ف ع
ہانس	اخروٹ خبر کردن ترقوہ
ہاں ہاں	+
ہای ہای	ہگی ہگی آوہ
ہتوڑی	چکس مطرقہ
ہتیار بند	سلحشور سلاح و سلیح
ہتھنی	پیل مادہ فیلہ و طلخام
ہٹ کرنا	استبداد کردن اضرار و استبداد
ہجو	ہجو ھجو
ہچکی	ہچکہ دہکہ فواق
ہدہد	ہدک ہدہک هدهد
ہرا	سبز اخضر و خضراء
ہراول	یزک مقدمۃ الجیش
ہرکارہ	ہلچی جاسوس وعین
ہرنا	خای ین قربوس
ہرنی	آہو مادہ ظبیۃ

ہ	ف ع
ہاتھ	ہاتھ ہاتھ ہاتھ
ہاون	ہاون ہاون
ہتوڑا	خابسک ہتک فطیس
ہتیار	سازجنگ سلاح
ہتیلی	کف دست کف و راحۃ
ہتھیا	فیلبان +
ہٹ دھرمی	کج پلاسی +
ہجوم	ہجوم وانبوہ زحام
ہچکی لگنا	گریہ بگلو پیچیدن نشیج
ہڈی	استخوان عظم
ہراس	ہراس خوف و روع
ہرج مرج	ہرج مرج ہرج مرج
ہرن	آہو ظبی
ہرنوٹا	آہو بره غزال
ہریاول	مرغزار مخضرۃ

ف	ع	ف	ع
هرسیه	هریسه	هَرِیس	
هڑبڑانا	دست پاچه شدن	اِضطِرا	
هڑتال	دربندان	×	
هزار	هزار	اَلف	
هزاره	صد برگ	×	
هفته دوست	هفته دوست	رَجُل حَرّاف	
هکلا	هاکله و گنگلاج	اَلکَن وَ اَرتَل	
هکلی	زن زبان بکسته	لَکناء	
هگمارنا	دیا پیچه دین	اِدماع	
هل	آماج و قبله	مَأزِق وقَلَّان	
هلا هلا کی بهرنا	×	حَصحَصَة	
هلکا	سبک	خَفیف	
هنکارنا	آغالیدن	تَحرِیش	
همای	همای	بُلَح	
همراز	همراز و دراز دار	بِطانَة	

ف	ع	ف	ع
هڑ	بلیله	هَیلَج معرب	
هڑتال گرم و خشک	×	زِرنیخ	
هڑدنگا	هڑتنا	×	
هزار برس جیے	هزار سال زید	عاش اَلف سَنَة	
هشت هشت	هشت هشت	×	
هکا بکا	سراسیمه و کالبد	مالهُوَ مَغمُوم	
هکلانا	زبان کرفته شدن	حُکلَة و لُکنَة	
هگاسا	برازکرفته	مُعتَصِر	
هگنا	ریدن	تَغوُّط	
هلانا	جنبانیدن	تَحرِیك	
هلدی گرم و خشک	زرد چوبه	هُرَید وعُرُوق الصَّبغ	
هلکا	سبک وضع	طَیّاش	
هلنا	جنبیدن	تَحَرُّك وَمَیَد	
همجولی	همولی	تِربٌ وسَنینَة	
همسن	همسن	سَنینَة	

باشین مجمه باکاف

بازاری هندی

بازاری مجمه

باکاف فارسی

بلام

ہمسن ہمسن بہنا	در ہمسالان نشستن	مُتَارَبَة
ہمیانی	ہمیانی	هِمْيَانِي
ہنڈی	سفته	سُفْتَجَة
ہنسراج	پرسیاوشان	شَعَارُ الْجِنّ
ہنسلے	طوقِ گلو	طَوْق
ہنسنا	خندیدن	ضِحْك
ہنسوڑ	خوش طبع	مِزَاح
ہنسیا	داس	مِنْجَل وَمِحْصَد
ہوا	ہَوَا	رِيح
ہوازدگی	زکام	زُكَام وَصُنَاك
ہوا کھانا	کسب ہوا کردن	تَرَوُّح
ہوس	ہوس	هَوَا
ہوشمین آنا	نجوم آمدن	إِفَاقَة وَصَحْو
ہول دل	طپیدن دل	خَفَقَان
ہونٹ	لب	شَفَة

ہنگنا	حملہ آوردن	صَوْل وَكَرّ وَسَطْو
ہنڈانا	برخر نشاندن	تَشْهِير
ہنڈیا	دیگ گلین	مِسْكَلَة
ہنسلے	آخر	تَرَقُّوَة
ہنسلی پہنا	طوق بگردن کردن	تَطَوُّق
ہنسنا	خندان	ضَحِك وَبَسّام
ہنسی	خوش طبعی	مِزَاح
ہنہنانا	شبیہہ وشبنہ کردن	صَهِيل
ہوا	کج	صَيَنْغَط
ہوائی	تیر چرخ	×
ہوبہو	ہوبہو	هُوَهُو
ہوش	ہوش	إِدْرَاك
ہوشیار	ہشیار وفرزانہ وزیرک	فَطِن وَحَاذِق
ہولی ہولی چلنا	قدم کشیدن	هُوَيْنَا
ہونٹ چبانا	لب گزیدن	عَضّ

ہونٹ کٹا		اَعلم واَقلف		ہونٹل	لَفجن
ہیجڑا	آختہ	مجبوب وخصی		ہیرا	الماس
ہیدوست	ہی دوست	تَفلیس		ہیز	ہیز
ہیضہ کرنا	اسہلا زدن	دِخامہ ۲		ہیکل	ہیکل ۲
ہینک	انگوزہ	حِلیت		ہینک کا پیڑ	درخت انگوزہ

باب حتمانی با الف

یاس	نا امیدی	قُنوط ویاس		یادگار ۳	یادکار
یار	یار	صاحب		یاقوت	بہرام بہان
یتیم	پدر مردہ	یَتیم ۵		یومیہ	روزینہ
یہاں	اینجا	ھُنا و ھٰھُنا		غَیّاثُ اللُّغات یَعوذُ بِالمَلِکِ القَوِیِّ ھٰذا	

ترتیب عنوان واختتام مضمون حمد حکیمی کہ چہرستان سخن را بر اصابعین لغات کونان سرسبزی جاوید بخشید و رونق کلام

منت سزاوار کہ بیکلکہ قصاحت منطقش طلیقان عجم را سرمہ در کلکوشہ علمیہ العصلوۃ والسلام علی آلہ وصحبہ اختتام بعد از حمد چہرہ شاہد مدعا افتتاح نصف

انہا باد و نخجیر خطہ دلکشش شکار دیدہ دور سازد آمین یا معین بر سبیل تمامی نرم دارد بسخن زیبای منتخب اللغات رسوا طلیع جمعہ ۱۲ بر دکشیدہ جلوہ فروز شد مطلع

گردید نور ہر کی از خاشاک بود دیدہ جہان آرا بنور چشم غریب بود دوخت دوم مرہم عیسا از بہر دود دمان کحل الجواہر بود دوش دوخت آخر شبستان

محل ابد الآباد غریب کردید و بر اساس بنیاد ہی انقضای جہان ہمایی عز امی دارد دادہ در کشید تا انکہ بر پشت پیشانی روسفید دہر یادگار ماند و از ہری از بن شاخ کس سایہ بار نماند و جز دار

آرزو مندان بحال صفحہ روزگار ہیچ کس از دفتر کون اثر مفقود نکردد آمین یا مجیب الدعوات بحرمۃ محمد و آلہ الامجاد

طبع اسلوب سمت بطابع کہ بر ہر دو اخماس نظر دارد کلمہ دوای عالمیان کردد بنیاد از نظم شد بنام نامیت قبول القبول و تاریخ جمعیہ قدرت باصول

CALL No. { ۴۱۳ / ۴۱۲ ACC. NO. ۱۵۰۸۳

AUTHOR

TITLE منتخب النفائس

Reserved

R

Acc. No. ۱۵۰۸۳

Class No. ۴۱۳ Book No. ۴۱۹۴

Author

Title منتخب النفائس

THE BOOK

Borrower's No.	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date

MAULANA AZAD LIBRARY

ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of **Re. 1-00** per volume per day shall be charged for text-books and **10 Paise** per volume per day for general books kept over-due.